Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones thesauri novi de tempore

Petrus <de Palude>

[Straßburg], 1489

Sermo CXLI – Sermo CL

urn:nbn:de:bsz:31-306766

Visual Library

throni eſt reget illos et deducꝫ eos ad vite fon
tes aquarū. ꝛ abſterget deus omnē lachrymā
ab oculis eorū. K Quarti qui vident
deū in eterna claritate ſunt omēs boni prelati.
tam ſpūales ꝗ̃ ſeculares. qui ſicut precedunt
in dignitate. ſic ꝛ precedant ſuos ſubditos in
ſplendoribꝫ virtutū. in operibꝫ iuſticie: vt ſint
ſuis ſubditis recta forma viuēdi. Tales figu
rant̄ per Moyſen. cuꝫ quo dominꝰ loquebat̄
facie ad faciē. ſicut amicus cū amico. Sic do
minus ſpūaliter loquit̄ bonis prelatis inuiſi
biliter inſpirādo rectū moduꝫ regendi ſubdi
tos. Et ſicut Moyſes eduxit populuꝫ iſrael
de egypto per deſertū in terrā promiſſionis flu
entem lacte ꝛ melle. ſic boni prelati ducunt po
pulū dei fideles chriſti doctrina ꝛ exemplis d̄
tenebris viciorū ad lumen gratie ꝛ ad ſpiritu
alem vitā. deinde ad eternā patriā. Et hoc fi
guratur Apocal. iiij. vbi Johannes vidit in
circūitu ſedis diuine maieſtatis ſedilia vigin
tiquattuor. ꝛ ſup thronos vigintiquattuor ſe
niores ſedentes circūamictos veſtimētis albis
ꝛ in capitibꝫ eoruꝫ corone auree. Dicit gloſa.
Per vigintiquattuor ſeniores intelliguntur
omēs prelati veteris ac noui teſtamēti: qui re
quieſcunt cū deo in eterna gloria. circūamicti
ſtolis albis. id eſt claritate corpis et aīe. Et
auree corone. id eſt eterna p̄mia ſuper capita
eorū. Hoc idē vult Pſal. xlvi. cū dicit. Prin
cipes populorū ꝯgregati ſunt cū deo Abraam
ſcꝫ in eterna claritate. quoniā dij fortes terre.
id eſt p̄lati q̄ ſunt dij. Exodi. vij. ꝛ xxij. vehe
menter eleuati ſunt ad celeſtia regna ad viſio
nem dei. Unde apl's. i. ad Thimoth. v. Qui
bene preſunt preſbyteri duplici honore digni
habeant̄. ſcꝫ in preſenti ꝛ in futuro. Et ſunt ta
les de quibꝫ Grego. dicit. Bonꝰ prelatꝰ gau
det plus prodeſſe ꝗ̃ preeſſe. Nam ſm̄ Greg.
in regula. Apud deū non gradus elegantior:
ſed actio melioris vite cōprobatur. L
Quinti qui videbūt deum in celeſti paradi
ſo ſunt boni cōiuges ſeruantes diuina prece
pta. qui per latā viam mandatorū dei currunt
ad eterna gaudia. qui bene figurant̄ per Job
cap. vltimo. Auditu auris audiui te: et nunc
oculus meꝰ videt te. Ipſi prius audiūt domi
nū loquentē in veteri ꝛ nouo teſtamento di
uina precepta ea implendo. ꝛ tunc poſtea vi
debunt in eterna beatitudine oculo ad oculū.
Ecce Job interp̄tatur dolens: ꝛ ſignificat bo
nos cōiuges. qui iuſtos dolores ꝛ tribulatio
nes carnis patiūtur laborando ꝛ curando. nō
ſolū pro tempalibꝫ: ſed etiā pro eternis. de qui
bus Pſal. cxxvij. Labores manuū tuaruꝫ ꝗꝛ
manducabis. beatus es ꝛ bene tibi erit. Nam
habet̄ in. iiij. ſententiaruꝫ. Non ſolū virgines
ſed etiā cōiuges per bona opera ꝛ miſericordi
am peruenīunt ad regnū celorum. Dicit enim
apl'us. i. ad Thimo. ij. Mulier ſaluabitur p
filiorū generationē. Sexti qui videbūt deum
in ſua eterna claritate: ſunt omēs vidue et ve
re penitētes. qui hic lugēt pro peccatis ſuis: ꝛ
etiā aliorū expectātes repromiſſionē eterne vi
te. Et iſti figurant̄ bene p Iſaiam. qui dicit̄ ſa
lus domini. qꝛ vere penitētes ſaluat deus per
gratiā ſuā. Juxta dictū ſaluatoris Matth. x.
Penitentiā agite: appropinquabit eñ regnū
celorū. Septimi q̄ vident deū in eterna viſio
ne: ſunt v̄gines: qui hic dedicant deo virgini
tateꝫ ſuā in perpetuo ꝓpoſito. vt dicit Amb.
Uirginitas eſt integritas corpis cū propoſi
to ꝯtinentie. Tales offerūt deo ſacrificiuꝫ im
maculatū. ꝛ hi figurātur per Micheaꝫ. q̄ di
citur. quis eſt iſte. nō interrogatiue ſed admi
ratiue. quia valde pauci ſunt qui virginitatē
mentis ꝛ corpis cuſtodiūt ꝛ ſeruant. De quo
Matth. xix. Nō omēs capiūt verbū hoc. ſed
qui poteſt capere capiat. qꝛ nō eſt hoīs ſed
dei. De quo Sap. viij. Nō poſſum eſſe conti
nēs niſi deus det. Similiter Augꝰ. Domie
iubes ꝯtinentiaꝫ. da quod iubes. ꝛ iube quic
quid vis. Naꝫ ſm̄ Hiero. Uiuere in carne p̄
ter carnem nō eſt vita humana ſed angelica.
Et legitur in collationibꝫ patruꝫ. Maior eſt
virtus caſtitateꝫ tenere ꝗ̃ demones expellere.
Idcirco propter hanc excellentē virtutē clarā
habebunt dei viſionē. De quo Apocalip. xiiij.
Uirgines enim ſunt. hi ſequūtur agnū quo
cunq; ierit.

De eadem dominica.
Sermo. CXLI.

H Omo quidaꝫ deſcēdebat ab hieruſalē in hie
richo: ꝛ incidit in latrones. ſcri
bitur Luc. x. M In hac parabola qua
druplex ſtatus hoīm deſignat̄: ſm̄ quattuor
tempa que fluxerūt a p̄ncipio mundi vſq; ad
finem: ſcꝫ deuiationis. reuocationis. reconci
liationis. ꝛ peregrinationis. Tempus deuia
tionis fuit ab Adam vſq; ad moyſen. ad Ro
ma. v. Regnauit mors ab adaꝫ vſq; ad moy
ſen. Secundū tempus reuocationis. ꝛ fuit a
Moyſe vſq; ad chriſtum. quia per legē ꝛ pro
phetas a p̄cto deus hoīes reuocauit. Deīn ad

Gal'.iij. Lex pͣpter tranſgreſſionez poſita eſt.
ſcilicet vt tranſgreſſio cognoſceret. Ad Rom.
vij. Peccatū nō cognoui niſi per legem. nam
ↄcupiſcentiā neſciebam. ſcʒ peccatuʒ. niſi lex
diceret. nō cōcupiſces. Terciū temp⁹ recōcili
ationis fuit a natiuitate chriſti vſqʒ ad miſſi/
onē ſpūſſancti. q: p ea que chriſt⁹ geſſit in car
ne recōciliauit nos deo patri. Johan. i. Lex p
moyſen data eſt. grā ꝛ veritas p ieſuʒ chriſtū
facta eſt. ꝛ ad Roma. v. Recōciliati ſum⁹ deo
p mortē filij eiuſ. ꝛ ad Ro. viij. Ipſe ſpūs teſti
moniū reddit ſpiritui noſtro ꝙ ſum⁹ filij dei.
Quartū temp⁹: ſcʒ pegrinatiōis eſt a miſſio/
ne ſpūſſancti vſqʒ in diē iudicij. dum pegrina
tur pſens ecclia in hac vita. Vn̄. ij. ad Cor. v
Dū ſum⁹ in hoc corpe pegrinamur a domio.
Lyra. i. ſepati ſumus. p fidē em̄ ambulam⁹ et
nō p ſpeciē. Primo ergo innuit ſtatus deuia/
tionis. ibi. Homo quidā deſcēdebat ꝛc̄. Se/
cūdo reuocatiōis. ibi. accidit aūt vt quidā ſa/
cerdos. Tercio ſtat⁹ recōciliatiōis. ibi. ſama/
ritanus autē ꝛc̄. Quarto pegrinatiōis. ibi. al/
tera die ꝛc̄. De pmo dicit. Homo qdā deſcen
debat ſcʒ adam. q: a glīa paradiſi cecidit. ꝛ in
exiliū hui⁹ mūdi venit. ꝛ nō nomiat̄. q: dicit
Symon de caſſia. Digni nomiari nō ſunt q̄
ſe ad peccandū diſponūt. q: de libro vite delen
tur qui pcta pficiūt. Pſ. lxviij. Deleant̄ de li/
bro viuentiū ꝛ cū iuſtis nō ſcribant̄. quo eniʒ
nomie nuncupet̄ qui creatori rebellare diſpo/
nit. quo cenſebit̄ titulo q̄ a deo diuortiuʒ que
rit. Symon de caſſia. Caret dignitate nomi/
nis q̄ viuit lege tartarea. Ideo nomē perdidit
dignitatis. ſcʒ vt fili⁹ dei diceret̄. q: ab hieru/
ſalē receſſit. retinuiſſet em̄ hoc nomē ſi ſtetiſſet
Iuxta illud Matth. v. Beati pacifici: qm̄ fi
lij dei vocabunt̄. ſic nos dicimur chriſtiani a
chriſto. Symon de caſſia. Dignū eſt vt illuʒ
imitemur: cui⁹ nomie inſignimur. hoc nomē
pdunt q̄ eius moribꝫ ↄtradicūt. ſic et Adam
dicit̄ quaſi a deo ꝛ nō nomiat̄. iō quia deſcēde
bat ab hieruſalē. i. a viſiōe pacis. Nā in ſtatu
innocentie triplicē habuim⁹ pacē. Priō tem/
poralē. Baruch. iij. Si in via dei ambulaſſes
habitaſſes vtiqʒ in pace ſup terrā: ſed nūc nō.
Job. ix. Quis reſtitit ei ꝛ pacē habuit. quaſi
diceret. nullus. Scdo ſpūalem. Prouerb. iij
Omes ſemite ei⁹ pacifice. ſed iā nō. de q̄ Pſ.
xxxvij. Nō ē pax oſſibꝫ meis ꝛc̄. Et Iſa. xlviij
Nō eſt pax impijs dicit dn̄ſ. ſed implet̄ illud
Pſ. xiij. Contritio ꝛ infelicitas in vijs coruʒ
ꝛ viā pacis nō cognouerūt. Tercio paceʒ eter
nitatis. ad Phil'. iiij. Pax dei que exupat om

nē ſenſum cuſtodiat corda vrā ꝛ intelligenti/
as vrās: ſed nūc nō. de q̄. ij. Paralip. xv. Non
erit pax egrediēdi nec ingrediēdi. ꝛ ſic adā de/
ſcendebat ab hieruſalē in hiericho. i. in muta
bilitatē. ¶ Reuera mutabil' fact⁹ eſt. cō
ſidera ei⁹ priorē dignitatē in qͣttuor. Priō cre
atus eſt indeceptibil' rōne. ſcdo inalterabilis
paſſione. tercio immortal' duratiōe. quarto e/
quipabilis platione. Dico primo adā creatus
erat indeceptibil' rōne Gen̄. i. Faciamus ho/
minē ad imaginē ꝛ ſi. no. nō in ſilitudie corpo
ris: ſʒ aīe ꝛ potentiaꝝ ei⁹. ſ. mēorie. intellect⁹.
voluntatis. ꝛ ſunt potētie vni⁹ ſubē. ſicut pr ꝛ
fili⁹ ꝛ ſpūſſctūs. memoria erat tenax. intellect⁹
pſpicax. volūtas efficax. in mēoria id qđ volu
it potuit nō obliuiſci. intellect⁹ potens erat n̄
decipi. volūtas potēs erat nō cōpelli nec incli/
nari. nūc ṽo mēoria facta eſt labil'. intellectus
vmbratil'. volūtas inſtabil'. Idcirco Gen̄. iij
Adam vbi es. i. vbi mēoria volūtas ꝛ intelli/
gentia. ꝛ Job. xxviij. Vn̄ ꝗ ſapiā venit. ꝛ q̄s ē
locus intelligētie Eccs. vij. Deus creauit ho
minē rectū ꝛ ip̄e ſe infinit̄ immiſcuit ꝗſtiōibꝫ
Scdo creat⁹ eſt hō inalterabil' paſſiōe. tā in/
nata q̄ʒ illata. pptuabat em̄ cū fruct⁹ ligni vi/
te. nā potuiſſet nō mori. vt dicit mgr in. ij. di/
xix. Nō ledi. nō pati. nō turbari. nō infirma/
ri. nūc aūt deſcēdit ab hierlm. ꝛ impletū ē in eo
illud pſ. cxliij. Hō vanitati ſilis fact⁹ eſt ꝛc̄.
Tercio creat⁹ eſt imortal' duratiōe Gen̄. ij.
Inſpirauit in faciē ei⁹ ſpiraculū vite. ꝛ fact⁹ ē
hō in aīam viuentē. Mgr in. ij. di. xix. id ē vi
tam corpi dantē. ſic ꝙ poſſet nō mori. nō infi/
ci. nō interfici. nihil em̄ amitteret niſi dū pde
ret. Si em̄ aīa deo ſubeſſet ſemp corpi ſuo p/
eſſet. q: nō fuiſſet pena ſepatiōis niſi pceſſiſſet
culpa tranſgreſſiōis. Nūc vero deſcēdit. Job
xiiij. Homo nat⁹ de muliere ꝛc̄. Nam ſcribit̄
ij. Reg. xiiij. Omes morimur ꝛ qſi aq̄ dilabi/
mur in terrā. ꝛ ad Heb. ix. Statutū eſt om/
bus hoibꝫ ſemel mori. Quarto creat⁹ eſt e/
quiparabil' p̄latiōe. q: oīs creatura fuit ꝑa
ta ad ſibi obſequendū. de quo pſ. viij. Omia
ſubieciſti ſub pedibꝫ ei⁹. ꝛ Eccī. xvij. Deus de
dit ptātē homini eoꝝ q̄ ſunt ſup terrā. poſuit
timorē illi⁹ ſup omnē carnē. Sʒ nūc deſcēdit.
Vn̄ Aug. de ciui. dei. Nūc terrēt deſoztes fere.
vaſtāt te beſtie. infeſtāt miſerie. inſidiant̄ ver/
miculi. inuadit hō hoiem. vt ↄqͥritur Salo/
mon Eccs. viij. Interdū dn̄at̄ hō homini in
malū ſuū. Vn̄ em̄ venit tam ↄtumelioſa ſub/
iectio: niſi q: hō noluit ſubeſſe deo. ideo pōt
dici illud Hiere. ij. Leua oculos tuos ꝛ vide

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

vbi nūc proſtrata ſis. ¶ Reuera homo
deſcendit ſicut ſcribit̄ Ecci. xl. Occupatio ma
gna creata eſt omībꝫ hominibꝫ: ⁊ graue iugum
ſup filios adam a die exit⁹ de ventre mr̄is eoꝝ
vſqꝫ in diē ſepulture. ⁊ ſic deſcēdendo incidit i
latrones. i. in miſerias p̄ſentis vite. Et notan
tur hic quinqꝫ mala in q̄ incidit hō p peccatū.
Primū eſt amiſſio interne quietis q̄ eſt qua/
ſi paradiſus ſpūalis. De quo Seneca. Non
eſt maior huiꝰ mūdi leticia q̄ꝫ tranquilla ꝯſci
entia. hanc hō pdidit. Scōm malū eſt defe/
ctus oīm bonorū. qđ notat̄ ibi. in hiericho. qđ
interpretatur defect⁹. q: nūc omībꝫ indiget: ⁊ ali
unde cū labore cogit̄ mendicare. vtpote victū
a terra. veſtimentū ab aīalibꝫ. adminiculuꝫ
a iumētis. Juxta illud poeticū Ouidij de ar/
te amandi. Ueſtes quas geritis ſordida lana
fuit. Unde increpat dn̄s iactantiā diuitū hu
ius mūdi. Apocal. iij. Dicis q: diues ſum et
locupleratus ⁊ nullius egeo: ⁊ neſcis: q: tu es
miſer ⁊ miſerabil' paup ⁊ cecus ⁊ nudus. Se
neca. Si quē vere vis eſtimare nudum inſpi
ce patrimoniū. honores. diuitias: ⁊ alia fortu
ne bona. nūc vero nudus eſt. Terciū eſt oppſ
ſio malorū ſpirituū. qđ notat̄ ibi. incidit in la
trones. i. in poteſtatē demonū p ꝯſenſuꝫ ppri/
um. Job. xix. Simul venerūt latrones eius
⁊ fecerūt ſibi viā p me. q: qui primū parenteꝫ
inuaſerūt. etiā totā poſteritatē inuadunt. Et
dicunt̄ latrones a latendo ꝓpter inuiſibilita/
tem nocturnā. Un̄ Ps̄. ix. Inſidiat̄ in abſcō/
dito q̄ſi leo in ſpelūca ſua. Item q: inueſtigāt
occulta noſtra. Un̄ Abdias. Quomō ſcruta
ti ſunt eſau. inueſtigauerunt abſcōdita eius.
Quartū eſt omiſſio gratuitoꝝ bonoꝝ. qđ no/
tat̄ ibi. q̄ etiā deſpoliauerunt eū. ſ. veſtimentis
grē ⁊ innocētie ⁊ imortalitatis. q̄ tūc erāt. ſ. poſ
ſe nō mori. q: mō nemo eſt q̄ viuit ⁊ nō vide/
bit mortē. vt habet̄ Ps̄. lxxxviij. ⁊ Trenoꝝ. i.
Manū ſuā miſit hoſtis ad oīa deſiderabilia
ei⁹. Hinc eſt q̄ꝫ q̄rente dn̄o adam nudū ſe eſſe
ꝯgnouit̄. Gen. iij. ¶ Nāꝫ ſicut ait beat⁹
Bern. q̄ttuor v̄tutibꝫ fuit indut⁹ in exordio
ſue creatiōis. Prima fuit miſericordia q̄ dirige
bat eū tanq̄ꝫ pedagog⁹ ⁊ ſuabat vbiqꝫ. hāc a/
miſit mlr̄ cū exarſit in ꝯcupiſcētia ſua. vt nec
ſibi nec viro nec filijs pceret vniuerſis. Silr̄
amiſit adā cū maieſtati diuīe mlierē obiecit:
q̄ſi poſt tergū ei⁹ volēs declinare ſagittam. di.
mulier dedit mihi ⁊ comedi. Scđa v̄tus fuit
veritas: q̄ tanq̄ꝫ eruditor inſtruebat vt i agni/
tionē ſumme pduceret v̄itatiſ. hāc amiſit mu
lier cū pl⁹ ſerpenti q̄ꝫ deo credidit mendaciuꝫ
ſuadēti. Silr̄ ⁊ adā vbi culpā erubuit ꝯfiteri.
Tercia fuit iuſticia q̄ regebat eū vt ſapiēs eēt
ne faceret malū. hāc hō amiſit cū eua ſerpentē
adam mlieris voci obediuit potius q̄ꝫ diuine
Quarta fuit pax q̄ fouebat ⁊ delectabat eum.
cuꝫ nec intus pugne nec foris eſſent timores.
hanc hō amiſit protin⁹ cuꝫ peccauit. q: nō eſt
pax impijs dicit dn̄s Iſa. xlviij. Un̄ ſtatī fu
gierūt a facie dn̄i: q: legē ſentiebāt ꝯriā in mē
bris ſuis. Has itaqꝫ veſtes recuperare nō valu
it niſi chriſt⁹ ſua amitteret idumēta. ſicut eniꝫ
viuificari in aīa niſi interueniēte corpali mor
te nō potuit. ita nec reueſtiri ſine ſpoliatōe ipi
us. Un̄ ⁊ in q̄ttuor ptes dn̄i diuiſa ſunt veſti
mēta. Uel latrones ſunt vicia tanq̄ꝫ ſatellites
magni latronis. q̄bꝫ ille magn⁹ p̄do tradidit
hoīem ſpoliādū. Supbia nāqꝫ abſtulit ho/
mini palliū hūilitat̄. de q̄. iiij. Reg. xix. Operu
it helyas vultū ſuū pallio. Inuidia abſtulit
homi tunicā lōganimitat̄. de q̄ Gen. xxxvij.
Fecit ei tunicā polimitā. Auaricia abſtulit ei
burſaꝫ largitat̄. de q̄ Ecci. xvij. Eleēoſyna vi/
ri q̄ſi ſaccul⁹ cū ipo. Ira abſtulit ei baltheum
fortitudis. de q̄ Gen. xlix. Gad accinct⁹ plia/
bit̄ ante eū. Accidia ei abſtulit camiſiā iterne
iocūditat̄. de q̄ p̄cepit dn̄s moyſi Exo. xxviij.
vt faceret aaron lineā ſtrictaꝫ. Gula abſtulit
ei calciamēta de pedibꝫ. de q̄bꝫ Exo. xij. Calci/
amēta habebit̄ in pedibꝫ. Luxuria abſtulit fe
moralia caſtitat̄. de q̄bꝫ Exo. xxviij. Facies fi
lijs aaron feminalia linea vt operiant carnem
turpitudinis ſue. ¶ Quītū eſt vulnera
tio ſiue debilitatio bonoꝝ naturaliū. qđ notat̄
ibi. ⁊ plagis impoſit̄ abierūt. Homi nāqꝫ nu
do in q̄libꝫ mēbro facile p̄t vuln⁹ infigi dum
vulnerata ē aīa in rōne p ignorātiā. in mēoria
p obliuionē. in volūtate p maliciā. Un̄ Iſa. i.
Omē caput languiduꝫ. ſ. a libero arbitrio qđ
torpet a bono. ⁊ omē cor merēs. ſ. a rōne q̄ ebes
eſt ad omē ꝯſiliū. A plāta pedis vſqꝫ ad v̄ticē
nō eſt in eo ſanitas. q: vbiqꝫ feruet ꝯcupiſcen
tie malū vt nō hēat i nobꝫ iā noua plaga locū
Eruerūt quoqꝫ illi oculos intelligētie. Unđ
ps̄. xxxvij. Lumen oculoꝝ meoꝝ ⁊c. Precide
runt etiā aures obedientie ⁊ nares diſcretiōis
Juxta illud Ezech. xxiij. Naſuꝫ tuū et aures
tuas p̄cident. Mutilauerūt linguā diuine lau
dis. ps̄. xxxviij. Obmutui ⁊ ſilui a bōis. Am
putauerūt quoqꝫ manus bone opatiōis ⁊ pe/
des ſtabilitatis. Juxta illud Judicuꝫ. i. Se
ptuaginta reges amputatis manuū ac pedū
ſummitatibꝫ colligebāt ſub mēſa mea ciborū
reliq̄as. Foderūt etiā lat⁹ fraterne dilectionis

Hiere.ix. Unuſquiſq; ſe a ꝓximo ſuo cuſtodi-
at. ⁊ in oi fratre ſuo nõ habeat fiduciã. Uulne
ratus etiã eſt exteri⁹ in capite ꝑ ſupbiaʒ. Iux
ta illud pſ.lxxij. Qui oderũt te extulerũt ca-
put. In ocul' ꝑ inuidiã. iuxta illud. Nuſq; re
cta acies ſʒ videt ingrat⁹ tabeſcitq; vidẽdo ſuc
ceſſus hoim. Mat.xx. An oclus tu⁹ nequã ẽ
q: ego bon⁹ ſum. Uñ Bern. Quid eſt inuide
re niſi male videre. In dentibꝫ ꝑ irã. Actu.vij
Stridebãt dentibꝫ in eũ. pſ.cxi. Pctõr vide-
bit ⁊ iraſcet ⁊c. In corde ꝑ triſticiã. Ecci.xxv.
Omis plaga triſticia cordis eſt. In manibꝫ
ꝑ auariciã Mat.xij. Ecce hõ manũ hñs ari
dã. In ventre ꝑ gulã. i. Cor.vi. Eſca ventri:
⁊ venter eſcis. deus aũt ⁊ hunc ⁊ has deſtruet.
Phil.iij. Quoꝝ de⁹ venter eſt. In renibꝫ per
luxuriã Pſ.xxxvij. Lumbi mei impleti ſunt
illuſionibꝫ. Treñ.iij. Miſit in renibꝫ meis fi
lias pharatre ſue. q aũt abierũt innuit q dia-
bolus poſtq; vulnerat hoiem aliq vicio rece-
dit ad tps vt inficiat totus in eo: vt demuʒ ve
niens liberi⁹ in aliud viciũ trahat. Uñ Oſee
vij. Quieuit paululũ ciuitas a cõmixtiõe fer
menti donec fermẽtaret totũ. ⁊ ita q aliqñ ceſ
ſat infeſtatio temptatiõis caliditas eſt tẽpta-
toris: ⁊ nõ victoria homis. Uñ Hiere.xxxvij
Nolite decipe aĩas vr̃as dicẽtes. Eũtes ab-
ibunt ⁊ recedent a nob chaldei. q: nõ abibũt.
q aũt ſequit. abierũt ſeminiuo relicto. hoc eſt
cũ prius hõ viueret vita: ſcʒ nature ⁊ grẽ nũc
viuit tm̃ poſt pctm̃ vita nature. ℞ Se-
quit de ſtatu reuocatiõis: cũ dicit. Accidit au
tẽ vt ſacerdos quidã ⁊c. In ſacerdote notatur
lex ſiue miniſter leg: ⁊ in leuita ꝓphete. q: per
legẽ ⁊ ꝓphetas diſpoſuit ad ſe de⁹ homiem re
uocare. Et ſpecialiter ſacerdos iſte fuit moyſeſ
legiſlator. quaſi ſacer dux ⁊ ſacra docens. De
q tria dicunt. Pmũ eſt q deſcẽdit eadeʒ via.
ſcʒ ad defectũ. nõ ſolũ pene ſed etiã culpe. Iſa.
xliij. Interptes tui preuaricati ſunt in me. vbi
glo. Moyſes ⁊ aaron ad aquas ꝯtradictõis.
Nume.xx. In q notat infirmitas legis. q lex
vt dicit Heb.vij. nemiẽ ad pfectũ adduxit.
Scdm eſt q vidit illũ. i. fecit illũ videre vul-
nera ſua. ⁊ eſt modus locutiõis. ſicut Geneſ
xxij. Nũc cognoui q timeas dñm. in q notat
vtilitas leg: q̃uis ſemiplena. q: ⁊ ſi non cura-
ret tñ oñdebat pcta ⁊ cohibebat ea. Ro.iij. ⁊
vij. Per legẽ eñ cognitio peccati. Et ad Gal.
iij. Cõcluſit ſcriptura oĩa ſub pcto. Terciũ
eſt q cito pterijt. in q notat breuitas obſeruan
tie legis. fuit eñ vmbra ſiue figura future ve-
ritatis. Hebr.x. Umbram habet lex futuro-

rũ bonorũ: nõ ipam imaginẽ rerũ. Data oñ fu
it vt dicit Amb. infirmis in pedagogũ. ſuper-
bis in frenũ. duris in flagellũ. pfecti in ſignũ.
Siſr ⁊ leuita. ſcʒ chorus ꝓphetarũ. qui poſt
moyſen venerũt ſauciatũ ꝑ pctm̃ viderũt ſed
nullo impenſo auxilio ptranſierũt. S
Sequit de ſtatu recõciliatõis. Samaritan⁹
aũt quidã iter faciẽs ⁊c. Samaritan⁹ interp
tatur cuſtos: ⁊ ſignificat chriſtũ. cui dr̃ Iſaie
xxi. Cuſtos q de nocte: cuſtos q de nocte. qua-
ſi diceret: pctõres ad eũ clamãtes. o chriſte cu
ſtos ppli tui q liberaſti nos de nocte culpe in
pmo aduẽtu ꝑ grãm. cur nõ liberas nos d no
cte pene in ſcdo aduẽtu ꝑ gloriã. ⁊ dixit cuſtos
q: venit mane ⁊ nox. venit mane pſperitatis.
⁊ nox aduerſitatis. Si q̃ritis me in aduerſita
te: q̃rite ⁊ in pſperitate. ⁊ ꝯuertimini malũ de-
ſerendo: ⁊ venite bonũ opando. Et ſic dicunt
ſex hic de chriſto. Pmũ eſt q iter fecit. quia i
mũdũ ꝑ incarnationeʒ. ſicut ipe ait Ioh.xvi.
Exiui a prẽ ⁊ veni i mdm. Baruch.iij. Poſt
hec i terris viſus eſt: ⁊ cũ hoibꝫ ꝯuerſatus eſt
Et Hiere.xiiij. Quaſi colon⁹ futur⁹ es in ter
ra. ſ. de patria celeſti deſcẽdẽs in pegrinationeʒ
hui⁹ ſecli. ⁊ qſi viator declinãs ad manenduʒ
id eſt trãſiens de pplo iudeoꝝ ad pplm gẽtiũ
Scdm eſt q venit ad eũ. ⁊ ſec⁹ eũ ꝑ humane
paſſibilitatis aſſumptionẽ. Phil.ij. In ſimi-
litudinẽ hoim fact⁹. Ubi Bern. Dominum
ait: ⁊ nõ hois. q: pm⁹ hõ nec in carne pcti nec
in ſilitudine carnis pcti creat⁹ eſt. Chriſt⁹ au
tẽ in vniuerſali hoim miſeria ꝓfundi⁹ ſe imer
ſit: ne ſubtil' ille diabolus magnũ pietatis dep-
henderet ſacrm. Terciũ eſt q vidit eũ p com-
paſſiõis affectũ Uñ ait Ezech.xvi. Trãſiens
ꝑ te vidi te ꝯculcatũ in ſanguie tuo. Hinc eti
am vulnerat⁹ clamauit ad euʒ Treñ.i. Uide
dñe ⁊ ꝯſidera quõ factus ſum vilis. Quarto
appropinquit ad eũ ꝑ paſſionis ⁊ mortis ſuſce
ptionẽ. Pſ.lxviij. Ueni in altitudinẽ maris
ſponte aſcendi patibuluʒ crucis. vbi guſtaui
amaritudinẽ mortis. ⁊ tẽpeſtas dimerſit me.
ſcʒ ſeuicia ⁊ imper⁹ iudeoꝝ ad ſilitudinẽ Io
ne quẽ cetus abſorbuit. ſʒ tercia die euomuit.
Ione.ij. Quinto alligauit vulnera eius ꝑ ſa
cramẽtorũ appoſitionẽ: qbꝫ qſi quibuſdaʒ fa
ſcijs pctõꝝ vulnera cohibent. Hiere.xxx. Alli
gauit dñs vulnera ppli ſui ⁊ percuſſuram pla-
ge eius ſanauit. Ecci.vi. Uincula illi⁹ alliga
tura ſalut. infundẽs oleũ ⁊ vinũ. in oleo ſigni
ficat miſericordia q generat ſpem. in vino iuſti
cia q cognoſcit timorẽ. ⁊ iſte vtrũq; ꝯiungit
ne ſpes degeneret in preſumptioneʒ: vl' timor

declinet in deſperationē. pſ. xxiiij. Dulcis et re
ctus dñs. Sꝫ oleū pfert ⁊ ſupfert vino. qꝫ mi
ſericordia ſuperexaltat iudiciū Jac. ij. Poſtpo/
nit vinū. qꝫ timor ꝯſuatiuꝰ eſt oim. Ecci. xxij
Si nō in timore dñi tenuerꝭ te inſtanter. cito
ſubuertet domꝰ tua. Bern. Infudit oleū me
is viſceribꝰ. infudit ⁊ vinū: ſꝫ minꝰ ꝗꝫ oleum.
ſic nempe ꝯgruebat meis infirmitatibꝰ. vt mi
ſericordia ſuperexaltaret iudicio: quēadmoduꝫ
vino oleū ſupfert. Sexto imponēs illū in iu/
mentū ſuū: duxit in ſtabulū ⁊ curā eiꝰ egit. et
h iumētū fuit corpꝰ ipiꝰ. Vñ dicit ad patreꝫ
pſ. lxxij. Vt iumētū factꝰ ſuꝫ apud te. qꝫ ſicut
dꝛ. i. Pe. ij. Pcta nr̄a ipe ptulit in corpore ſuo
ſup lignū. qꝫ in nob a planta pedis vſqꝫ ad ver
ticē nō erat ſanitas. totū em̄ corpꝰ ppriū fla
gellis. ſpinis. clauis ⁊ lancea vulnerari permi
ſit. vt ſic liuore liuorē vulnera vulneribꝰ pius
medicꝰ ppulſaret. Stabulū eſt eccl'ia in q re/
ficiunt aialia māſueta. Vñ pſ. lxvij. Aialia
tua habitabūt in ea ⁋ Sequit de ſtatu
pegrinatiōis. ⁊ altera die. ſ. poſt reſurrectionē
ſeꝫ in die glīe poſt diē miſerie. qꝫ non volebat
diutiꝰ in terra morari: cū oportuit eū ad prem
redire. ꝯſummato nr̄e redēptiōis ope. ptulit
duos denarios. i. duo teſtamēta. ⁊ dedit ſtabu
lario ⁊ ait: curā illiꝰ habe. qꝫ aplis ⁊ eoꝝ ſucceſ
ſoribꝰ claues ꝯceſſit. cū ait Johā. xx. Accipi/
te ſpūmſanctū: q̄rū remiſeritis pcta ⁊c. vbi di
cit glo. ꝙ due claues ſunt. ſ. diſcretio ⁊ ptās li
gandi ac ſoluēdi. has miniſtri eccl'ie debēt ex/
ercere circa curā ſauciati. ſ. pctōris ad deū con
uerſi: diſcrete iudicādo diuerſitates ⁊ circum
ſtantias pctōꝝ. ſicut dꝛ Ecci. xxv. Omnē pla
gam ⁊ nō plagā videbit cordis. i. diſcernet in
ter mortale ⁊ nō mortale. ⁊ oēm nequiciā ⁊ nō
nequiciā mulieris. i. diſcernet inter veniale et
nō veniale. qꝫ ex humana fragilitate pcedit. ⁊
omnē obductū ⁊ nō obductū odientiū. i. diſ/
cernet inter vere et diſſimulatorie penitētes. et
omnē vindictā ⁊ nō vindictā inimicoꝝ. i. diſ
cernet cui leuis ſit pn̄ia iniūgenda. Et notan
dū ꝙ primo agit deus curā pctōris culpaꝫ re/
mouēdo. Deindep miniſtros abſoluendo et
pn̄iam imponēdo. Unde Joh. xi. Ipe p ſe la/
zarū ſuſcitauit. deinde diſcipulis ſoluēdū cō/
miſit dicēs. Soluite eū ⁊ ſinite abire. In ꝗ patꝫ
ꝙ inutiliter exhibet cura miniſtri niſi pueniat
cura dei. Unde Grego. Si diſcipuli lazarū
mortuū ſoluerent. fetentē magis oſtenderent ꝗꝫ
viuentē. Debent etiā ſuperogare. i. ſup bonaꝫ
vitā ⁊ rectam doctrinā ad que tenent opa ꝯſi
lioꝝ addere. ſicut aplus ꝗ etiā a licitis abſti/
nebat dicēs. i. Cor. x. Omīa mihi licent ſed non
omīa expediūt. talibꝰ reddet dñs mercedē la/
borū cū redierit dicēs. Euge ſerue bone ⁊ fidel: qꝫ
in pauca fuiſti ⁊c.

Dñica decimaq̄rta. Sermo. CXLII.

Onne decem

mundati ſunt: ⁊ nouē vbi ſunt.
nō eſt inuētus qui rediret et da/
ret gl'iam deo niſi h alienigena. ſcribitur Luce
xvij. ⁊ legit hodierna die p euāgelicali officio
⁋ Dicūt naturales. Infirmꝰ volēs adi
piſci ſanitatē dꝫ hr̄e tria. Prio dꝫ ſapiēti me/
dico ſuū defectū manifeſtare. vñ. Ecci. xxxviij
Fili in tua infirmitate nō deſpicias teipm. qꝫ
altiſſimꝰ de terra creauit medicinaꝫ. ⁊ vir pru/
dens nō abhorrebit eā vt dꝛ ibidē. Dicit nam
ꝗꝫ Boeciꝰ. Si opus medicātis expectas opor
tet vt vulnꝰ detegas. Scdo pcepta medici dꝫ
ſeruare. qꝫ ſm̄ Grego. ſeipm interimit ꝗ ſua/
re negligit medici pcepta Tercio ſanitate ad/
epta dꝫ regratiari medico. iuxta illud poete.
Beneficij memor eſto. Spūaliter. Sic nos
oēs infirmi Vñ Iſa. i. Omē caput languidū
⁊ omē cor merens. Idcirco q̄rere debemꝰ ſapi/
entē medicū. i. dñꝫ deū. qꝫ ſcribit Ecci. xxxviij
A deo eſt oīs medela. huic debemꝰ manifeſta/
re nr̄aꝫ infirmitatē. iuxta illud Iſa. xliij. Nar
ra ſi ꝗd habes vt iuſtificerꝭ. ſ. ſacerdoti loco dei
De ꝗ Aug. ⁊ habet de pe. di. i. Quem penitet.
Quē penitet oīno peniteat ⁊ dolorē lacrimis
oſtēdat. repſentet vitā ſuā deo p ſacerdotes. pre
ueniat iudiciū dei p ꝯfeſſionē. Vñ pſ. xxxvi.
Reuela dño viā tuaꝫ ⁊ ſpera in eo ⁊ ipſe faciet
.i. opabit ſanitatē. pſ. cij. Qui ſanat omēs in/
firmitates tuas. Scdo reqrit vt pcepta medē
ci ſeruet. Ecci. iij. Que pcepit tibi deꝰ illa cogi
ta ſemp. qꝫ ſcribit Eccs. viij. qui cuſtodit pce
ptū nō experiet quicqꝫ mali. ſꝫ hō faciēs viuet
in eis. Leuit. xviij. tam h in gr̄a ꝗꝫ ibi in gl'ia.
iuxta illud Matth. xix. Si vis ad vitam in
gredi ſerua mandata. Tercio ſanitate adepta
debꝫ regratiari medico Vñ Ecci. xxxviij. Ho
nora medicū pp̄ter neceſſitatē. qꝫ dicit Caſſi/
odo. ſup pſ. lxxvij. Nimis improbū eſt bene
ficia capere: ⁊ de pceptis gr̄as nō referre. Pro/
pter qd aplꝰs docet. i. Theſ. v. Sine intermiſ
ſione orate: in omībꝰ gr̄as agite. hec eſt em̄ vo
luntas dei. Quia ſm̄ Augu. ad aureolū. Nil
meliꝰ animo gerimus aut ore promimꝰ aut ca/
lamo exprimimꝰ ꝗꝫ vt deo gr̄as agamꝰ. econ/
uerſo dicit Bern. Nil ita diſplicet deo ſicut

ingratitudo.q2 ingratitudo eſt vent⁹ vrens ſic/
cans fontē pietatꝭ. Quales fuerūt iſti nouē h
mūdati.q2 chriſto de bñficio ſanitatꝭ ingrati.
ꝑpter qđ di.ieſus. nōne decē mūdati ſunt ꝛc.

X In ſūma euāge. duo innuunt. Prio
ſupplicatio leproſoꝝ.ꝑ corporis ſanitate. Se/
cūdo ſubiūgit exauditio eoꝝ ex mera pietate.
ꝑmū ptz in ꝑncipio.ſcđm ibi.qs vt vidit di.
ite ⁊ oñdite vos ſacerdotibꝫ.De ꝑmo dic. In
illo tpe.ſ.feria ſexta añ palmarū. cū dñs poſt
ſuſcitationē lazari vltimā faceret viā i hiert̄m.
de q̄ dicit.Dū iret ieſus in hierl̄m ambulabat
ꝑ mediā ſamariā ⁊ galileā. Gloſa dicit.Sa/
maria erat terra gentiū. Galilea vero iudeoꝝ.
trāſibat ꝑ mediū vtriuſqꝫ regiōis ad deſignā/
dū q̄ voluit pati ꝑ duobꝫ pplis.ſ.ꝑ iudeis et
gentibꝫ.de q̄ ad Ro.viij. Pro nobis oībꝫ tra
didit illū.Dicit ſan.Tho.pte.iij.h eſt verū q̄
ad ſufficientiā:nō aūt ad efficaciā.dic Theo.
Uoluit etiā iō ire ꝑ mediū vtriuſqꝫ regionis
ad deſignādū q̄ voluit eſſe mediatorꝫ q̄ vtrūqꝫ
ꝯiūgeret.de q̄ aplus ad Epheſ.ij. Ipe eſt pax
noſtra q̄ fecit vtraqꝫ vnū.⁊ mediū parietē ma
cerie ſoluēs inimicicias.vni⁹.ſ.ppli ad alterū
in carne ſua. Tunc ſubdit. Cū ingrederetur
quoddā caſtellū occurrerūt ei decē viri leproſi
dicit glo. Excludebant ab opidis ⁊ vrbibꝫ q̄
ſi immūdi ſm legē moyſi.⁊ tales ſimul habi/
tabāt.ſic hodie debet eſſe vt eſt approbatum a
iure.⁊ habet de purificatiōe poſt partū ca.cuꝫ
dicat aplꝯ.vbi dr̄ q̄ leproſi debent ſil habitare
a ſanis ſepari.⁊ ꝓpriā debent hr̄e eccleſiā.ſ.ne
ſani ab ipis inficiant.h tn̄ modo q̄ vir ſanus
mulierē leproſaꝫ:vel mulier ſana virū lepro/
ſum debita admiſtratōe ⁊ ꝯiugali affectu nec
defraudet.vt dicit Alexāder terci⁹.⁊ hr̄ de cō/
iugio leproſoꝝ. Peruenit. y Moralr̄.
Per hos decē leproſos ſignificant oēs i pctō
mortali exiſtētes.De q̄ Haymo.Lepra inui/
ſibil' eſt qn̄ varijs pctīs coinq̄nat ꝯſcia. Naꝫ
ſicut aliq̄ lepra eſt q̄ facit cadere vngues ⁊ de/
ſtruit digitos manuū ⁊ pedū.ſic pctm̄ morta
le facit inertos decē digitos.i. decem mādata
trāſgredi.De q̄ Amb. Pctm̄ eſt trāſgreſſio le
gis diuīe ⁊ celeſtiū inobediētia mādatoꝝ. Et
mortale pctm̄ cōpat lepre mltis de cauſ. Pri/
mo q2 faciē deturpat.ſcđo vocem attenuat.ter
cio ſi occultat creſcit.qrto alios inficit.quīto
a ꝯſortio ſepat Primo lepra faciē deturpat
ſcꝫ ꝯſcientie.⁊ pōt dici de eo illud Treno.iiij.
Quō obſcuratū eſt aurū:mutat⁹ ē color opti
mus.Nā pulcritudinē quā deus dederat ma
culat ⁊ deturpat.vt ſic merito poſſet ſibi dici il

lud Ezech.xvi. Abominabilē feciſti decorē t
um.ita vt impleat illud pſ.v. Uiruꝫ ſangui/
nū ⁊ doloſuꝫ abomiabit dñs. Itaqꝫ deus nō
vult eos ꝯgnoſcere.dicēdo eis illđ Mat.xxv
Amē dico vob:neſcio vos. Rō pſ.xiij.et.lij.
Abomiabiles facti ſunt in iniq̄tatibus ſuis.

Scđo lepra vocē attenuat.ſic fit pctōribꝫ
vt dñs de⁹ vocē coꝝ nō acceptet Un̄ Eccl.xv
Nō eſt ſpecioſa laus in ore pctōris:neqꝫ exau
diat eos. Iſa.i. Cū mltiplicaueritꝭ orōem nō
exaudiā vos.man⁹ eīn vr̄e ſanguie plene ſūt.
id eſt crīmie pctōꝝ.pſ.lxv. Iniq̄tatē ſi aſpexi
in corde meo nō exaudiet dñs. Ioh.ix.Sci/
mus q2 de⁹ pctōres nō exaudit.ſ. iniq̄tū pec/
catores.ſine ꝯtritiōe in malo ꝓpoſito pſeuerā
tes. Tercio lepra ſi occultat creſcit.ſic ſm
Gre. Pctm̄ dū nō abluit mox ſuo pōdere ad
aliud trahit.vn̄ fit nō ſolū pctm̄ ſꝫ ꝛc cū pecca
ti.nā dū cogitatiōi praue nō reſiſtit.deīde ſe
quit delectatio.deīde ꝯſenſus.poſt h op⁹ ma/
lū orit.vt ptz de dauid:q̄ nō refrenās ſenſuali
tatē vidit mlierē berſabee ſe lauantē:⁊ peruenit
ad malā delectatiōnē.deīde ad opationeꝫ a/
dulterij.poſt h ad homicidiū. Iō Aug. Nul
lū pctm̄ adeo paruū qđ nō creſcat neglectum

Quarto alios inficit lepra.q2 eſt morbꝯ cō
tagioſus.⁊ ſic pctm̄ mortale. Unđ Eccl.xiij.
Qui tetigerit picē inq̄nabit ab ea.⁊ q̄ cōicaue
rit ſupbo induet ſupbiā. Iō puer.i. Fili mi ſi
te lactauerint pctōres ne acq̄eſcas eis.q2 dicit
Pſ.xvij. Cū ſancto ſanct⁹ eris:⁊ cum puer.ꝑ
uerteris.ꝑpter qđ ſcribitur Num.xvi. Rece/
dite a tabernaculis impioꝝ ⁊ nolite tangere q̄
ad eos ꝑtinent ne inuoluamini pctīs eoꝝ
Un̄.xxiij.q.iiij. Quiſq̄s vbi dr̄. Quō incor/
ruptus poterit ꝑmanere:q̄ corrupti ſociant.q2
habet.xl.di.c. Cleric⁹. Ad ſocietatē regnat con
cordia moꝝ. Un̄ poeta. De conſorte malo fit
mens tua ſepe egra. Et.xxiij.q.iij. Reſecande
Reſecande ſunt putride carnes:⁊ ſcabioſa o/
uis a caulis eſt repellēda:ne totus dom⁹ maſ/
ſa corpus ⁊ pecora ardeant.corrumpant.pu/
treſcant.intereant. Quinto lepra a conſor/
tio ſepat. Unde Leui.xiij. Leproſus extra ca
ſtra habitabit.⁊ ſic pctm̄ ſepara deo ⁊ ab an/
gelis. Matth.xiij. Exibūt angeli ⁊ ſepabunt
malos de medio iuſtoꝝ:ſicut ꝑm⁹ angelus le
proſus effect⁹ ſepatus eſt ab angel alijs mun
dis.ij. Pe.ij. Si eīn peccantibꝫ angelis nō pe
percit ꝛc.qnto minus hominū impio.ſꝫ dicet
ei illud Iſaie.xxvi. Tollat impius ne videat
gloriā dei.nā ſcribit Apoca.xxi. Nō intrabit
in eā aliq̄d coinquinatū.q2 ipe eſt cādor lucis

eterne ⁊ ſpeculum ſine macula dei maieſtatis Sap. vij. Idcirco oportet vt ſint mundo corde q̄ deū videbūt Mat. v. ¶ Si igit̄ maculati ſum⁹ hac infirmitate. vicȝ lepra mortalis pcti. videam⁹ nūc de modo curatōis ⁊ mundatōis quō debem⁹ mūdari. Rñdet̄ ad ſanādū leprā anie q̄ ad h̄ mēbrū ſex req̄runt̄. Primo diuia illumiatio. ſcd̄o nr̄e volūtatis cum diuia cōformatio. tercio a pctis ceſſatio. q̄rto pcti vilitatis ↄſideratio. q̄nto cordis deuotio. ſexto vocal' orō. Dixi p̄mo ad ſanandaȝ leprā anie req̄rit̄ diuia illuminatio. Un̄ Gre. xvi. moral'. Si lumē puenient' grē nos nō irradiaret. pfecto mens noſtra in pctōruȝ tenebris obſcura remaneret. ppter qđ apl's mutatus de pſecutore in p̄dicatorē dixit. i. Cor. xv. Gratia dei ſuȝ id qđ ſum. Nā ſm Aug. Sine grā dei nec infantes nec etate grādes ſaluari pnt. Jō ſaluator dicit Joh. xv. Sine me nihil poteſtis facere. iō oportet ad ſanādū leprā anie q̄ ieſus ingrediat̄ caſtellū cordis nr̄i per grām mouentē liberȝ arbitriū noſtrū ⁊ illuminantē tenebras cordis. Nā di. Aug. Grā eſt lumē anie faciēs hoiem pctm̄ ſuuȝ agnoſcere. de q̄ Gre. Quāto q̄s maiorē grām recipit: tāto magis rephenſibilē ſe cognoſcit ⁊ ad amorē inflamat̄. Un̄ Chriſ. Nulli dubiū cū chriſtus ingredit̄ cor pctōris ⁊ inuenit qđ ſuum nō eſt. ſ. pctm̄: deſtruit illud ⁊ plantat qđ ſuū eſt. ſ. grām illuminantē p cordis ↄtritionem. Jō oēs q̄ peccauim⁹ ſup arenaȝ maris neceſſe habem⁹ deſiderare hodie chriſtum ingredi caſtellū cordis nr̄i ⁊ illumiare tenebras pctōrū p ſuā grām ⁊ deſtruere edificiū diaboli. i. pcta ⁊ plantare ſalubrē pñiam. dicēdo illud Gen. xxiiij. Ingredere benedicte dñi: cur foris ſtas

Scd̄o req̄rit̄ nr̄e volūtatis cū diuia ↄformatio. Nā dicit Damaſ. Aialia q̄ ſunt liberi arbitrij ſunt actuū ſuoȝ dñi. modo licȝ nos de⁹ illuminat p puenientē grām. tñ habem⁹ liberū arbitriū illā inſpirationē ſuſcipe vl' ſpernere. vt habet̄ de pñia di. ij. Ceterȝ. Liberi arbitrij nos ↄdidit de⁹. nec ad v̄tutes nec ad vicia neceſſitate trahimur. alioq̄n vbi neceſſitas nec corona eſt. Nā ſm Rich. Gratia hȝ ſe ad liberū arbitriū: ſicut ſeſſor ad equū. q̄ licȝ pungat ipm. ſi tñ nō vult ire cadit ſub ipo. ⁊ ſic homo ſi nō vult liberȝ arbitriū ↄformare deo manet i pcto. Richar. Sicut caput regit totū corpuſ ſic liberū arbitriū opus. q̄ oportet liberū arbitrium ↄformari diuie volūtati. Aug. Sicut nō pōt corp⁹ viuere niſi vniat̄ anie. ſic nec aia niſi deo ↄiūgat̄. i. ↄformet̄. ⁊ tangit̄ ibi. occurrerūt ei. ſ. ſe cōformādo inſpiratiōi. Jacobi. iiij. Appropinquate deo ⁊ appropinq̄bit vobis. Aug. Semp p̄ſto eſt grā ſi nō fuerit repulſa. ſcȝ reſiſtērie. ¶ Tercio req̄rit̄ a pctis ceſſatio. ⁊ tāgit̄ ibi. ſteterūt. ſic pctōr dȝ ſtare. i. a pctis ceſſare. Eccl. ij. Fili accedēs ad ſuitutē dei. ſta. i. ceſſa a pctis. vt dixit ieſus paralitico Joh. v. Ecce ſan⁹ fact⁹ es. iā noli peccare ne deteri⁹ tibi aliq̄d ↄtingat. Silr Joh. viij. dixit mulieri adultere. Uade ⁊ iā ampli⁹ noli peccare. naȝ q̄ nunq̄ȝ vult ceſſare a pctis committit blaſphemiā in ſpūmſctm̄. cui necȝ in h̄ mundo necȝ in futuro dñs remittet. Nā di. Aug. in li. de pñia. Qui ſemp plen⁹ iniq̄tate ſemp ſine charitate torq̄bit̄ ſine fine. ⁊ Gre. Uoluiſſent impij ſi potuiſſent ſine fine viuere vt poſſent ſine fine peccare. iō ad magnā iuſticiā iudicis ptinet vt nunq̄ȝ careat ſupplicio i futuro q̄ nunq̄ȝ voluit carere pcto in p̄nti ſeculo. idcirco ſta. i. ceſſa: qȝ de⁹ nō acceptat opa tua i pctis pacta. Un̄ Pi⁹ papa de ↄſe. di. v. nihil. Nihil enī pdeſt homini ieiunare. orare. ⁊ alia religiōis bona agere niſi mens ab iniq̄tate ⁊ ab obtrectatiōibꝫ lingua cohibeat̄. ¶ Quarto requirit̄ pcti vilitat' ↄſideratio. ⁊ notat̄ ibi ſteterūt a longe. qȝ verecūdātes de imūdicia. ⁊ ſic pctōr debet ↄſiderare. qȝ imunda ſunt vicia ſup omem corpalē immūdiciā. nā corpal' immūdicia fetet tm̄ ad eos qui ppe ſunt. imūdicia aūt ſpūalis pctōȝ nō tm̄ fetet ad angelos dei circa nos: ſed vſqȝ ad altiſſimi dei aſpectuȝ Unde Hugo in lib. de bono ↄſcientie. Tolerabilior eſt canis putridus i ↄſpectu hoim qȝ aia pctōris i ↄſpectu dei ⁊ angeloȝ. Hoc ↄſiderās Sene. di. Si ſcirē deos ignoſcituros ⁊ homies ignoturos: adhuc peccare dedignarer ppter peccati vilitatē. Jō Augu. ⁊ habetur de pe. di. i. quē penitet. Qui p vos peccaſti' p vos erubeſcat'. Erubeſcētia enī ipa magnā habet ptē remiſſiōis. Rich. Quāto erubeſcētia maior: tāto in ocul' dei clarior. Eccl. iiij. Eſt cōfeſſio adducens gloriā ⁊ grām. Nā ſm Auguſ. Erubeſcētia de pcto magna ē pena. ⁊ facit hominē dignū dei miſericordia. ¶ Quītū eſt cordis deuotio. ⁊ tāgit̄ ibi. leuauerūt vocē. ſ. p deuotionē in altū diuie pietat'. ſic pctōr clamare dȝ ad deū cū deuotiōe hūili. Naȝ deuotio ē magn⁹ clamor in auribꝫ dei: ita qȝ vſqȝ ad celū ptendit̄. Exod. xiiij. Quid clamas ad me. dictū eſt moyſi qui nō clamauit. ſȝ cordis deuotione loq̄bat̄. ſilr anna. i. Regū. i. Anna loquebatur in corde ſuo. tantūqȝ labia eius mouebant̄. ⁊ vox penitus nō audiebat̄. Eſtimauit

quoqȝ eã hely temulentam. Dixitq; ei. Uſqȝ q̃ ebria eris: digere paulisp vinũ q̃ mades. Rñdens anna. Nequaq̃ inq̃t dñe mi. nã mulier infelix nimis ego ſum ꝛc. Tũc hely ait ei. Uade in pace. ⁊ de⁹ iſrl' det tibi petitionẽ tuã quã rogaſti eũ. Et factũ eſt poſt circulũ dieꝝ cõcepit anna ⁊ pepit: vocauitq; nomẽ ei⁹ ſamuel. q: deuotio eſt feruida mentis in deũ directio. Sic ille ⁊ ve clamat ad chriſtũ q̃ toto deſiderio ⁊ tanto nũc q̃rit celeſtia q̃nto pri⁹ terrena ↄcupiuit. Hoc ↄcupiuit Aug⁹. di. O ſi poſſez excitare hoies ⁊ excitari cũ ipis vt tales eſſemuſ amatores vite pmanẽtis. q̃les hoies mũdani amatores ſunt hui⁹ vite fugiẽtis. Jõ legit in vitaſpatrũ: q; abbas pambo vidit mlier ẽ theatrica in alexãdria ornatã ⁊ fucatã fleuit valde. ⁊ alijs interrogãtibꝫ cãm fletus Reſpõdit Fleo q: nõ habeo ſtudiuz placendi deo quale iſta hȝ ad placendũ hoibꝫ ⁊ mũdo. Jdcirco dicam⁹ cũ pſ. xxxvij. Dñe ante te omẽ deſideriũ meũ. Gre. Anĩe ỽba ſunt deſideria. ⁊ Augu. Si lingua taceat qui deſiderat corde clamat. Hugo de pfectibꝫ religioſorũ. Non clamor ſȝ amor ſonat in aure dei. Sextũ ẽ vocalis orõ ⁊ deuota ac feruẽs. o q̃ȝ feruenter deſiderabãt iſti decẽ leproſi mũdari a lepra corpali. mlto magꝭ pctõres a lepra ſpũali. dicendo cũ pſ. l. Cor mũdũ crea in me de⁹ ꝛc. Nam pura orõ eſt pctõꝝ purgatio. Mat. xviij. Serue nequã omẽ debitũ ꝛc. Ecci. xxi. Fili peccaſti: nõ adijcias iteꝝ. ſȝ de pſtinis depcare vt tibi dimittant. ppter qd̃ docet Jſido. quotiẽs hõ tangit vicio: totiẽs dȝ ſubſequi orõ. B

Sed di. q̃lis fuit coꝝ orõ. Rñdet pmo fuit dulcis ⁊ potential'. ſcdo hũilis ⁊ obedientialis. tercio mitis ⁊ ſpũalis. q̃rto cõis ſiue generalis. Dico pmo fuit dulcis. q: a dulci nomine inceperũt. de q̃ noĩe Bern. dic. Jeſus eſt mel in ore: iubilus in corde: et melos in aure. Jtẽ fuit potential'. q: ab hꝫ potenti noĩe inceperũt orare in q̃ oꝫ nos ſaluari. Joel. ij. Omnis q̃cũq; inuocauerit nomẽ dñi ſaluus erit. Et Actu. iiij. Nõ eſt aliud nomẽ ſub celo datũ hoibꝫ. in q̃ oporteat nos ſaluari niſi in nomine ieſu. in q̃ vt dicit Phil'. ij. flectit omẽ genu celeſtiũ terreſtriũ ⁊ infernoꝝ. Nã p potentiã hui⁹ nois ↄuerſus eſt dyoniſi⁹ ad fidẽ. ſic refert mgr̃ in hyſtorijs ſup Actu. aploꝝ. Cõtigit quedã cecũ corã paulo ⁊ dyoniſio trãſire in athenis. Dixit dyoniſi⁹ paulo. Si dixeris in noĩe ieſu vide. ⁊ ſi viderit ego credã ſtatim: ſȝ ne vtaris magicꝭ ỽbis. ego ſcribaȝ tibi formã ỽboꝝ in hac forma Jn noĩe ieſu chriſti nati de ỽgine. crucifixi. mortui. qui reſurrexit ⁊ aſcẽdit in celuz vide. Cui paul⁹. vt ſuſpitio tollat dic p te iſta ỽba ⁊ videbit. q̃ facto q̃ fuerat cecus vidit: ⁊ dyoniſi⁹ ↄuerſus eſt. ecce potentia hui⁹ nois. Scdo orõ eorũ fuit humil' ⁊ obediential'. ⁊ notat ibi. pceptor. volentes ei obedire. q: cognouerũt ptãtẽ diuinitatꝭ. ⁊ ſic nos pſ. xxxvi. Subdit⁹ eſto dñõ et ora eũ. Chriſo. Quid poſtulas qd̃ pmiſit ſi nõ facis qd̃ cõmiſit. Dicit em̃ Aug. in lib. de opere monachoꝝ. Citi⁹ audit vna orõ obedientꝭ q̃ȝ decẽ milia ↄteptoris. Gre. in moral'. Obedientia victimis iure pponit. q: p victimas aliena caro. p obedientiã ppria volũtas mactat. Hebre. xiij. Obedite ppoſitis vr̃is. Gre. Si obedientes fuerit ppoſitis de⁹ obediet orõnibus vr̃is. Ecci. xv. Oratio hũiliantis ſe nubes penetrabit. Tercio fuit mitis ⁊ ſpũal'. ⁊ tangitur ibi. miſerere. q: nõ petiuerũt pecuniam vel alij. ſȝ dei miſicordiã ⁊ ỽtutẽ. q. d. nõ ſpreuiſti mariã lachrymantẽ: nõ chananeã ſupplicantẽ: nec publicanũ: nec mattheũ in thelonio ſedentẽ. q: tu es fons pietatis. q̃ dixiſti Matt. xi. Uenite ad me q̃s qui laboratꝭ ⁊ onerati eſtis: ⁊ ego reficiã vos. Et tu veniſti medicus de celo dicẽs Mat. ix. Nõ eſt opus valentibꝫ medic⁹: ſȝ male hñtibꝫ. idcirco miſerere noſtri. Quarto orõ eorũ fuit general'. et tãgit ibi. noſtri. ecce vnitas orõis. q: p oibꝫ ſimul orauerũt. nõ dicũt mihi ſȝ noſtri. ſic hõ in generali nõ debet tm̃ p amicis ſȝ etiã p inimicis orare Mat. v. Orate p pſeq̃ntibꝫ ⁊ calũniantibꝫ vos: ⁊ nõ tm̃ p ſe ſed etiã p alijs. i. Pe. iij. Omẽs vnanimes eſtote in orõne. Criſ. Pro ſe orare eſt neceſſitas. p alio fraternitatis charitas. ſed dulci⁹ eſt añ deum orare ex charitate q̃ȝ ex neceſſitate. Phs. Bonũ de q̃nto cõmunius de tãto diuini⁹. Jõ Jaco. v. Orate p inuicẽ vt ſaluemini. C Dixi ſcdo ſubiũgit exauditio eoꝝ ex mera pietate di. q̃s vt vidit oculo. ſ. miſicordie dixit eis. ite et oñdite vos ſacerdotibꝫ. Sȝ di. q̃re eos fecit ſacerdotib⁹ oñdi. Rñdet q; q̃druplici de cã. Primo ut dei eũ trãſgreſſo: ẽ legis iudicaret. q: ſcriptũ eſt Leui. xiij. Plaga lepre ſi fuerit in hoĩe adducet ad ſacerdotẽ ⁊ videbit euȝ. ſȝ chriſt⁹ nõ venit legẽ ſoluere ſȝ adimplere Mat. v. ideo iſtos leproſos iubet ad ſacerdotes ire. vt ipi experient ſi eſſent mũdati an nõ. Et etiaȝ poſtq̃ȝ mũdati erãt vt p eis offerrẽt ſacrificiuȝ vt erat ordinatũ in lege. iuxta illud qd̃ ſaluator dicit Mat. viij. Uade inquit ⁊ oñde te ſacerdoti. ⁊ offer mun⁹ tuũ qd̃ pcepit moyſes i teſtioniũ

illis. Scd̃o vt ſacerdotes cogerẽtur laudare
miraculũ: ⁊ vt chriſtꝰ oñderet ſe eſſe maioris
ỽtutis q̃z lex. in eo ꝙ mũdauit leprã quaz lex
⁊ ſacerdotes mũdare nõ poterãt. Tercio vt ſa
cerdotes honorare doceret. iuxta illud Eccli.
vij. Honora deũ ⁊ honorifica ſacerdotes ⁊ p/
pugna te cũ brachijs. da eis ptẽ ſicut manda/
tũ eſt tibi. Nã chriſtꝰ hoc fecit. xi. q. i. ſacerdo
tibꝫ. Quid igit̃ mirũ ſi illos vr̃a pietas digne
tur honorare q̃bus in ſuo eloquio honorẽ tri
buens. eos aut anglos aut deos ipẽ etiã appel
lat deꝰ. ſic ⁊ nos eos honorare debemꝰ. qꝛ dicit
apl's. i. Thimo. v. Qui bene pſunt preſbyteri
duplici honore digni habeant̃. ⁊ nõ ſolũ illis
ſed etiã ſi mali ſũt. Nã habet̃. xiij. di. dominꝰ.
Dñs nr̃ ieſus chriſtꝰ rex ⁊ iudex ⁊ deꝰ nr̃ vſqꝫ
ad paſſiõis diẽ ſuauit honorẽ pontificibꝫ ⁊ ſa
cerdotibꝫ. q̃muis illi nec timorẽ dei nec agnitio
nẽ chriſti ſuaſſent. Quarto miſit leproſos ad
ſacerdotes: nob' in exemplũ vt leprã pc̃ti debe
remꝰ eis oñdere in ꝯfeſſiõe. Quia dicit Sy/
mon de caſſia. Cũ deꝰ factus eſt hõ inſtituit vt
homini notificarent̃ pc̃ta loco dĩ. ꝓpter qd̃ di
cit Amb. in li. de ꝑadiſo anie. ⁊ habet̃ de pe. di.
i. nõ põt. Nõ põt quiſq̃z a pc̃to iuſtificari ni/
ſi pc̃tm̃ fuerit añ ꝯfeſſus. nã ſola ꝯtritio ñ ſuf/
ficit: ſi ꝯfeſſio ꝯtemnit̃ ⁊ h̃ri põt. Idcirco ꝯfeſ
ſio hic figurat̃. ſed Joh. xx. inſtituit̃ cum dixit
ſaluator. Accipite ſpũm ſcm̃ q̃z ⁊c̃. Jõ Eccl.
iiij. Pro aĩa tua ne ꝯfundaris dicere verũ. eſt
eñ ꝯfuſio adducẽs pc̃tm̃: ⁊ eſt cõfuſio addu/
cens gl'iam ⁊ grãm. Jõ humilia pꝛbro aĩam
tuã. vt in eodẽ capitulo habet̃. Tũc ſubdit. dũ
irent mũdati ſunt. ſ. ex obediẽtia ⁊ fide. Unus
aũt ex illis vt vidit qꝛ mundatꝰ eſt. regreſſus
eſt ſcꝫ memor beneficij. cũ magna voce. i. ma/
gno deſiderio magnificãs deũ. Et cecidit in fa
ciem ante pedes eiꝰ grãs agens. ⁊ potuit dice/
re cũ pſ. lxviij. Laudabo nomẽ dĩ cũ cantico.
⁊ magnificabo eũ in laude. ⁊ hic erat ſamarita
nus. q̃ grãs egit nõ ſolũ de mundatiõe. ſꝫ etiã
de plagatiõe. nob' in exemplũ ꝙ in pſperis et ĩ
aduerſis grãs agere debemꝰ. Nã ſcribit̃ Eccs
vij. Melior eſt ira riſu. i. plus placet deo gra/
tiãctio in aduerſitate q̃z pſperitate. Sic fecit
Job. ca. ij. Si bona ſuſcepimꝰ de manu domi
ni: mala aũt q̃re nõ ſuſtineamꝰ. ⁊ ca. i. Dñs de/
dit dñs abſtulit: ſicut dño placuit ita factũ ẽ.
ſit nomẽ dñi benedictũ. Dicamꝰ igit̃ cũ Pſ.
xxxiij. Benedicã dñm in omĩ tpe. ſ. pſperis et
aduerſis. ſic fecit Grego. vt habet̃ in cañ. xxi.
q. v. ſi epoꝝ. Sed ꝙ epi mei me deſpiciãt ⁊ cõ/
tra me refugiũ ad ſeculares iudices habeant

omĩpotenti deo grãs ago pc̃tis meis deputo.
Tũc ſubdit ingratoꝝ rephenſionẽ dicẽs. Re
ſpondens ieſus dixit. Nõne decẽ mũdati ſũt:
⁊ nouẽ vbi ſunt. ſ. ꝙ nõ referũt grates. nõ ẽ in/
uentꝰ q̃ rediret ⁊ daret gl'iã deo niſi hic alieni
gena. In h̃ fuerũt valde rephenſibiles illi no/
uem q̃ erant iſraelite. de q̃rũ pp'lo erat ieſus. ꝙ
recepiſſent ab eo beneficiũ ⁊ nõ ſunt ei regrati
ati Et fuit figura ꝙ gentiles futuri chriſtiani
deberent eſſe grati chriſto de mũdatione lepre
pc̃ti facta ꝑ eiꝰ paſſionẽ. ⁊ iudei ingrati. vt im
pleret̃ illud Pſ. lix. Mihi alienigene ſubdi/
ti ſunt. Pro q̃ ſciendũ. ꝙ pc̃tm̃ ingra/
titudinis multũ diſplicet deo. de q̃ Bern. ſup
Canti. Nil ita diſplicet deo ſicut ingratitudo
Nã ingratitudo eſt inimica aĩe. exterminat/
tio meritoꝝ. diſpſio ỽtutũ. ꝑditio beneficioꝝ
ſiccans fontẽ pietatis Jõ Hugo de ſacris pre
ij. Quãto maior grã dat̃: tanto neq̃or ingrati
tudo ꝓbat̃. Jõ apl's. i. Theſ. v. In oĩbꝫ grãs
agite. Et ad grãꝝactiones inducũt nos tria.
Pmũ eſt ſacra ſcriptura. Thob. iiij. Omni
tpe benedic deũ. Quia dicit Augꝰ. in li. ꝯfeſ.
Vere felix eſſet: q̃ diuine laudi ſemꝑ inſiſtere
poſſet. Scd̃m incitans nos ad grãꝝactionẽ
eſt omĩs creatura. ſupiores vt angeli. De q̃bꝫ
Apocal. iiij. Nõ ceſſant die ac nocte clamare
dicẽtes. ſanctꝰ ſctũs ſctũs ⁊c̃. Itẽ medie crea
ture. De q̃bus Dañ. iij. Benedicite omĩa ope
ra dñi dño: bñdicite montes ⁊ colles dño. be/
nedicite vniuerſa germinantia ⁊c̃. Nã creature
benedicũt in h̃ dñm ꝙ tenẽt curſum ⁊ motũ
eoꝝ. terra fructꝰ fert: arbores in altum ferendo
Sed heu pc̃tõr obiicet laudẽ dei. ij. Thimo.
iij. Erũt in nouiſſimis diebꝫ homĩes ſeipos
amãtes. ingrati ⁊c̃. vt impleret̃ illud. Pſ. cv.
Obliti ſunt deũ qui ſaluauit eos. Gre. de tali
bus. Mirũ eſt ꝙ hõ deũ nõ ſemꝑ laudat cũ
omĩs creatura ad deũ laudandum ſꝑ inuitat.
Terciũ incitans nos ad grãꝝactionẽ. eſt nr̃a
ꝓpria natura. nã deꝰ in corꝑe hũano tot dedit
mẽbra: vt dicũt phiſici q̃t ſunt dies in anno.
vt ex h̃ rõnali inſtituto informemur ꝙ nulla
dies trãſeat ſine laude diuĩa. ergo cũ q̃s mem
bra ꝯſpicit recordari dꝫ dei ⁊ ſtudeat grãs a/
gere ei. Jõ ad Coloſ. iij. Omẽ qd̃cũq̃ facitis ĩ
ỽbo aut in oꝑe ⁊c̃. grãs agentes deo ⁊ patri per
ip̃m. Sic homo poſſet mereri in oĩbus actibꝫ
ſuis. qd̃ fecit q̃dã frater monachus ciſtercieñ.
cuiꝰ ỽtute multi ſaluabant̃ infirmi: maxime
ex ꝯtactu veſtimentoꝝ eiꝰ. Qui cũ interroga
ret̃ ab abbate q̃ eſſet ỽtus miraculoꝝ. Rñdit.
nõ ꝑ ceteris fratribꝫ laboro ieiuno vel oro. ſed

vnū ſcio φ extollere me nō pōt ꝓſperitas: nec frangere aduerſitas. cui abbas. non te turbat φ miles quidā nup ꝑdatus eſt noſtrā grangiam. rńdit. Non. totū em̄ deo cōmitto. ſi modicū habeo cū grāꝝ actione recipio. ſi multū iterū grās ago. ⁊ cognouit abbas φ v̄tus tantorū miraculoꝝ eſſet amor dei. ⁊ patientia in aduerſis: ⁊ ꝯtemptus rerū.

De eadem dñica. Sermo. CXLIII.

Factum eſt vt

iret ieſus in hierl'm. occurrerūt ei decē viri leproſi. Luce. xvij. ℰ

Myſtice. Chriſtus ꝑ ſuū corꝑalē trāſitū docet nos trāſire ad celeſtem hierl'm. i. ad eternā felicitatē. Nā chriſt⁹ in ſuo corꝑali tranſitu tria fecit. Primo trāſiuit de loco. ſ. de finib⁹ gentiliū. ſcđo ibat ꝑ mediū. ſ. ſamariā ⁊ galileam. tercio ad terminū. ſ. hierl'm. Sic in tranſitu ſpūali ad viſionē eterne pacis ad ſupnā felicitatem: qđ hierl'm ſonat tria debem⁹ facere. Primo trāſire de vicijs ⁊ malis moribus. ad qđ nos dñs hortat̃ ꝑ Iſaiā. lij. Exite. ſ. de medio maloꝝ. exite. ſ. de vicijs. immundū nolite tangere. ⁊ nolite vltra peccare mortaliter. qđ ē tangere immūdū. Vñ Gre. in. i. moral'. Non pñt eſſe accepta opa deo q̄ malorū admixtiōe maculant̃. ꝙ oportet nos ꝑmo recedere a malo. Scđo tranſire ꝑ mediū v̄tutū ⁊ facere bona. In his em̄ duob⁹ cōſiſtit oīs moral' iuſticia. vt ait Aug. Recedere a malo ope et facere bonū. ſupbus em̄ recedere đꝫ a ſupbia. inuid⁹ ab inuidia. auar⁹ ab auaricia. ⁊ ſic de alijs. Hec eſt ꝑma ps vere iuſticie. Scđa ps eſt bonum agere. ⁊ ſignificat̃ in trāſitu ꝑ ſamariā ⁊ galileam. Samaria dicit̃ cuſtodia ꝯiūcta dño. vel mūda lana. ⁊ ſignificat v̄tutes ꝑ q̄s trāſire debem⁹ ad viſionē eterne pacis. In eo φ ſamaria dicit̃ cuſtodia: ſignificat tres v̄tutes q̄ nos cuſtodiūt ab iniuſticia. Prima v̄tus eſt timor dñi q̄ eſt initiū ſapie. Eccl. i. ⁊ ibidem đr. Timor dñi expellit pctm̄. Ex illo ptꝫ φ timor domini ſegregat nos ab omī malo. timor domini ſubijcit nos deo. timor dñi cuſtodit nos a ꝑſumptiōe. Deinde oꝛit̃ hūilitas q̄ nos cuſtodit a ſupbia ⁊ ſubijcit nos deo. vt ait beat⁹ Augu. ad matrē. Hūilitas nāqꝫ eximia v̄tus eſt. ⁊ de terrenis hoīb⁹ facit celeſtes. ꝑ hanc diabolus ſupat̃. ꝑ hāc laquei diaboli vitant̃. ſicut beatus Anthoni⁹ dixit. Vidi oēs laq̄os inimici tenſos in via ⁊ ingemiſcēs dixi. Quiſputas dñe trāſeat iſtos laq̄os. ⁊ audiui vocē dicētē. humilitas. Nemo eniꝫ pōt euadere laqueos diaboli niſi ver⁹ hūilis ⁊ obediēs. Ħ etiā declarat beat⁹ Aug. ꝑ miraculū aliud: φ magna ſit v̄tus hūilitas. Fuit em̄ monach⁹ q̄dā Marcus noīe q̄ a iuuētute valde fuit hūilis. valde obediens. māſuet⁹ ac ſapiens ⁊ deo amabil'. vt dū ad dñicum corp⁹ accederet angel⁹ dei ꝑbuit ei ſacr̄m corpis ⁊ ſanguinis ieſu chriſti. ⁊ ħ meruit v̄tute hūilitat̃: ꝑ quā hō mortal' tam amabilis ⁊ acceptabilis efficit̃ deo. Abbas etiam daniel narrat miraculū ꝑ qđ v̄tus humilitatis declarat̃. Erat em̄ in babylonia filia cuiuſdā viri boni hñs demonē. ⁊ pr̄ ei diligebat quēdā monachū q̄ dixit. Filia tua nō ꝑt mūdari a demone niſi ꝑ q̄ſdā q̄s ſcio ſolitarios. Sꝫ cū ab eis rogaueris curare eā nō acq̄ſcent preci tue ꝓpter hūilitatē. acquieſce ꝯſilio meo cū venerint in ciuitatē cophinos hñtes: eme ab eis ⁊ introduc eos in domū tuā vt pciū cōdes. inter q̄s venit vn⁹ venales hñs ſportulas q̄s fecit. a q̄ pater filie emit ſportulas: ⁊ introduxit eū in domū ſuā vt daret ei pciū. ⁊ ſtatiꝫ eo ingrediēte ſurrexit filia poſſeſſa. ⁊ dedit monacho alapā. q̄ tacuit ⁊ hūiliter ſuſtinuit. vertens ei alterā maxillā ſm̄ ꝓceptū dñi. Demon autē cū torq̄retur cepit clamare. O violentia mandatoꝝ ieſu chriſti expellit me hinc. ⁊ ſtatim mūdata ē puella: ⁊ ait. O ſanctiſſima humilitas hui⁹ feliciſſimi monachi. Si ꝙ hūilitas alteri⁹ ab altero demonem expulit. ſine dubio firmiter credere debem⁹ φ nr̄a hūilitas in cordib⁹ nr̄is diabolū regnare nō ſinet. Et tūc verā hūilitatē habem⁹ ſi nos oīb⁹ putam⁹ eſſe inferiores. ⁊ oīb⁹ venerationē exhibeamus. et oīa aduerſa q̄ nob alij faciūt humiliter toleramus ꝓpter dei amorē. Ecce qꝫ glioſa v̄tus eſt hūilitas q̄ tanta bona opat̃ vt dictū eſt. ꝭ

Deinde oꝛit̃ vera obediētia mādatorū dei ⁊ inſtitutionū ſctē mr̄is eccl'ie. de q̄ dicit beatus Aug. ad matrē. Vt agnoſcas qꝫ magna ſit obedientia o mr̄ ſanctiſſima miraculū freq̄nter lege. Narrat em̄ quidā ſctōꝝ patrū ſe vidiſſe q̄tuor ordies beatoꝝ i celo. Prim⁹ ordo erat oīm infirmoꝝ deo grās agentiū in ſua ꝑpertate ſeu infirmitate. Scđus erat illoꝝ hoſpitalitatē ⁊ miſicordiā ſectantiū: inſtāter miniſtrantes infirmis. Terci⁹ ordo erat in ſolitudine ꝯuerſantiū ⁊ hoīes nō videntiū. Quartus erat obedientiū qui ad obediendū ſe dant ſpūalib⁹ patrib⁹ ⁊ ꝑlatis eccl'ie in diuis preceptis ꝓpter deū. Videbat̃ aūt ordo obedientium torquē aureā habere. ⁊ multo maioꝛē q̄ alij gliam eterne felicitat̃. ego autē dixi angelo

mihi oñdebat. q̄re iſte ordo q̄ paru⁹ eſt maio
rē q̄ȝ alij habet gl'iam. Et ille ṙndit ei. Ordo
eoꝝ qui ſe dāt ad obediendū p̄ceptis dei ⁊ ec/
cleſie ⁊ ſcōꝝ patrū abijciūt ſuā p̄priā volūta/
teȝ ⁊ tendūt in deū. iō maiorē gl'iam hn̄t in ce
lo. Quapropter o mr̄ bona ē obediētia que p/
pter deū fit. obediētia em̄ eſt ſalus oīm fideliū.
obediētia eſt genitrix oīm v̄tutuȝ. obedientia
aperit celū. hoīem terrenū a terra eleuat ad ce/
leſtia. obediētia eſt cohabitatrix angeloꝝ. obe
dientia eſt cibus oīm ſcōꝝ. Per hanc em̄ ho
mines abluunt᷑ a pc̄tis eoꝝ: ⁊ p̄ueniūt ad pfe
ctionē grē ⁊ eterne glie. Scd̄o ſamaria d᷑ con
iunctio dn̄i: ⁊ verā ſignificat charitatē dei ⁊ p
ximi: que nos ſepat a terrenis ⁊ ꝯiungit deo.
vt ait beat⁹ Aug. Per illā v̄tutē ſcȝ dilectiōis
dei ⁊ pxi hō hic beatificat᷑ in grā. ⁊ in futuro ī
eterna glia. Vñ Aug. Scio eū nō mediocri/
ter eſſe beatū qui ſe dn̄o adiuuāte ſaluat. ſȝ eſt
multū beatior qui ſecū alios trahit ad celeſte
regnū p̄ virtutē dilectiōis. miniſtrādo eis ope
ra bona ⁊ exempla v̄tutū. vt nō ſolū de ſuo ſed
etiā de p̄fectu alioꝝ recipiāt remunerationem
eterne vite. oculus em̄ nō vidit: nec auris ⁊c̄.
que preparauit de⁹ diligētibꝫ ſe. Feſtina igit᷑ ad
illud gaudiū: ad illā leticiā in qua multi ſan/
ctorū requieſcūt. Cōſidera mr̄ dilecta quāta
ſit felicitas: dei vultū ſine defectu cernere. ſcō/
rū angeloꝝ intereſſe choris. cū ſcōꝝ hominū
turba ſine fine gaudere. Ad hanc ḡgreſſibꝫ mē
tis p̄ dilectionem p̄rimi appropinq̄re q̄tidie
ſtude: q̄ ita neceſſaria eſt. q̄z ſine charitate nec
lachryme. nec vigilie. nec nuditas. nec caſti/
tas. nec elemoſyne. nec martyriū hoīes ſalua/
re pn̄t. hec mando em̄ inq̄t ſaluator vt diliga
tis inuicē: ſicut dilexi vos. Tercio ſamaria di
citur mūda lana dn̄i. ⁊ ſignificat puritatē cō/
ſcientie ⁊ candorē innocētie. Nā ſicut de lana
fit veſtis hoīm. ſic de puritate ꝯſciētie ⁊ cando
re innocētie fit celeſt' veſtis fideliuȝ chriſti. et
maxime de victoria vicioꝝ. vt habet᷑ Apoc. iij
Qui vicerit ſic veſtiet᷑ veſtimētis albis. Hec
veſtis eſt ſumme neceſſaria ad eternā vitaȝ ⁊
ingreſſum celeſt' hierl'm ad viſionē eterne pa
cis. Nā vt d᷑ Apocal'. xxi. In illā ſupnā ciui/
tatem celeſtē hierl'm nihil introibit coinq̄na/
tū. q̄z deus candor eterne lucis dicit᷑ ⁊ ſpeculū
ſine macula. Sap. vij. Et videri nō pōt niſi
ī puritate ꝯſciētie: ⁊ cādore innocētie. ⁊ quāto
puriores hoīes fuerint ħ a macul' pctōꝝ. tan/
to clariores erūt in eterna claritate ⁊ lucidius
ſpeculabunt᷑ faciē dei. H Poſtq̄ȝ domi/
no auxiliāte in trāſitu nr̄o ſpūali trāſiuimus
p̄ mediā ſamariā. i. p̄ v̄tutes deſignatas per ſa
mariā. nūc ingredimur galileā qd̄ interpreta
tur trāſmigratio. ⁊ ſignificat deſideriū eterno
rū qd̄ mētes nr̄as eleuat de amore tp̄aliuȝ ad
appetendū eterna. ⁊ q̄tidie hr̄e debemus in re
cordatione remunerationem eterne vite. ſicut
dicit beat⁹ Gre. ſup̄ Job. Electi dei ſemp̄ cer
nūt illa tp̄alia trāſire: ⁊ etiā ſeipos nō p̄mane
re in hac vita. iō ante oculos ponunt eterna et
celeſtia. ad q̄ q̄tidie anhelant ardēti deſiderio
vt ibi quieſcāt dulciter in eternū poſt labores
Et cū ſic tranſimus p̄ mediū v̄tutū. ſ. timoris
dei. hūilitatis: obediētie ⁊ charitatis. ⁊ etiā ar
dentis deſiderij celeſtiū finaliter p̄ſeuerando
in illis. procul dubio ingrediemur ad terminuȝ
ſupne felicitatis. i. ad viſionē eterne pacis ſcȝ
celeſtē hierl'm. vbi deū videbim⁹ oculo ad ocu
lū. ⁊ ħ erit premiū oīm electoꝝ in viſione ſum
mi dei. vt ait beat⁹ Aug. ⁊ Mgr̄ in. iiij. di. pe/
nult'. Ibi erit de⁹ oīa in oībꝫ. ibi videbimus.
laudabim⁹ ⁊ amabim⁹ ⁊ gaudebimus in eter
nū. O beati oculi q̄ p̄uenient ad illā celeſtē hie
ruſalē. q̄m ibi de⁹ erit corona glie eorum. ſicut
ſcribit᷑ Iſa. xxviij. q̄ illi q̄ recedūt a mal' ⁊ am/
bulant p̄ mediū v̄tutū: vt iā dictū eſt accipiēt
regnū decoris ⁊ dyadema ſpeciei de manu dn̄i.
q̄m dextera ſua teget illos ⁊ brachio ſuo defen
det eos. Sap. v. H Tūc ſubiungit deſi
derabilē leproſoruȝ occurſum ei. Et occurre/
rūt ei decē viri lepròſi. Dictū eſt in p̄mo ſmo/
ne hui⁹ dn̄ice q̄ ſpūalis ⁊ inuiſibilis lepra eſt
qua varijs pc̄tis coinq̄natur ꝯſciētia. Idcirco
notandū q̄ decē ſunt vicia q̄ inficiūt aīam q̄ſi
lepre macula. q̄ ſignificant᷑ p̄ decē p̄prietates
que ꝯſequunt᷑ leprā. Prima p̄prietas ē tu
mor cutis. ⁊ ſignificat ſupbiā. nā ſicut cut' le
proſi tumeſcit. ſic ſupbia inflat᷑ ⁊ eleuat᷑. Et fi/
gurat᷑ p̄ leprā ozie regis. de qua. ij. Paral'. xxvi
q̄ vſurpauit ſibi dignitatē ſacerdotalē in ſup/
bia accipiēs thuribulū volens offerre in tem/
plo. tūc p̄cuſſit eū dn̄s lepra in fronte. ⁊ p̄mā/
ſit ſic vſq̄ȝ ad mortē. ſic ſupbia eſt infirmitas
incurabil'. Prouer. vi. Sex ſunt q̄ odit domi
nus: ⁊ ſeptimū deteſtat᷑ aīa ei⁹. Oculos ſub/
limes. linguā mendacē. man⁹ effundētes in/
noxiū ſanguinē. cor machinās cogitatōes peſ
ſimas. pedes veloces ad ⁊c̄. Oc'los ſublimes
odit de⁹. q̄z tales nolūt corrigi: ⁊ p̄manēt ī ma
licia eoꝝ finaliter. de q̄ Ecci. iij. Synagoge ſu
perborū nō erit ſanitas. Naȝ ſicut cutis lepre
tumet. ſic ſcd̄m Hiero. ſupbia plus audet q̄ȝ pt.
ergo ſcribit᷑ Leui. xiij. Leproſi eijciebant᷑ de ca
ſtris ne habitarēt cū mūdis et ſanis. ſic ſupbi

eñciuntur de regno dei: ne habitent cũ ſanctis
angel' ⁊ dei electis. de q̃ pſ̃. c. Nõ habitabit in
medio dom⁹ mee q̃ facit ſupbiã. Scḋa p/
prietas lepre eſt: ꝙ fetet corporaliter. ⁊ ſignificat
ſcḋm pctm̃ mortale. ſ. luxuriã: que fetet in cõ/
ſpectu dei ſpũaliter. Aug. Nõ ſordet ita putri/
dus canis in ↄſpectu hoim̃: ſicut luxurioſus ĩ
ↄſpectu dei et angeloꝝ. vt habet᷑ in vitaſpatrũ
de quodã heremita ſepeliẽte quadriduanum
mortuũ de mãdato angeli ſibi aſſiſtẽtis. here/
mita fortiter nares obturabat pre fetore cada
ueris. ſed angelus nõ. ⁊ ecce iuuenis pulcerri
mus ⁊ iocũdus obuiabat eis. pacta ſepultu/
ra: tũc angelus fortiter obturauit nares donec
ille iuuenis longius receſſiſſet. Interrogauit
aũt heremita angelũ cur nõ obturaſſet nares
a fetore cadaueris. ſed nũc obturet iuueni trã/
ſeunte. Rñdit. q: ego ſum angel⁹: nõ fetorem
corpis ſentio. ſed aĩa illi⁹ iuuenis ſic abomi/
nabilis eſt ⁊ fetida in pctis: ꝙ fetorẽ ei⁹ ſuſti/
nere nõ potui. ⁊ ſic lepra luxurie figurat᷑ per le
proſum quẽ mattheus nõ nomiat. ca. viij. ad
innuendũ ꝙ pctm̃ luxurie etiã in nobis nulla
tenus nomiet᷑. De q̃ apl's Epheſ. v. Fornica/
tio ⁊ omis immũdicia nec nomiet᷑ in vob. Id
circo ſcribit᷑ Leui. xiij. Leproſus debet hr̃e os
veſte ↄtectũ. ad deſignandũ ꝙ v̾ba noſtra nõ
debent fore impudica. Iuxta illud pſ̃. xi. Elo
quia dñi eloquia caſta. Dicit em̃ Albertus.
Sicut lumẽ extinctũ ad ignẽ appoſituꝫ cito
accendit᷑. ⁊ ſic mens ⁊ caro ex praua collocuti/
one inflãmat᷑. Jõ. i. Cor. xv. Corrũpunt bo/
nos mores colloq̃a praua Et ſicut lepra habꝫ
ꝓprietatẽ ꝙ alios inficit. q: eſt morbꝰ ↄtagio/
ſus. ſic ⁊ luxuria ⁊ locutio de ea. ⁊ ↄuerſatio p/
ſonaruꝫ coinq̃nat pura corda. Ecci. xiij. Qui
tetigerit piceꝫ inq̃nabit᷑ ab ea. Jõ d᷑ Eccli. ix.
Auerte faciẽ tuã a mliere compta. ⁊ nõ circũ/
ſpicias ſpeciẽ alienã. ꝓpter ſpeciẽ mulierꝫ mul/
ti perierunt. ⁊ ex h̄ ↄcupiſcentia q̃ſi ignis exar
deſcit. ¶ Tercia ꝓprietas lepre eſt ꝙ ſi/
tit. ⁊ cutis leproſi prurit. ⁊ ſignificat terciũ pec
catũ mortale. ſ. auariciaꝫ. que ſitit: ⁊ deſiderat
diuitias. De quo phs. Appetit⁹ diuitiarum
creſcit in infinitũ. iuxta illud Eccs. v. Auar⁹
nõ implebit᷑ pecunia. Qḋ ↄfirmat Seneca ĩ
lib. de clemẽtia ad nerone. Auaro deeſt taꝫ qḋ
habet q̃ꝫ qḋ nõ hꝫ. nã eo qḋ habet non audet
vti. ⁊ qḋ nõ habet ↄcupiſcit. eo ꝙ ſcribit᷑ Ecci.
xiiij. Inſatiabil' eſt oculus cupidi. ſꝫ poſtq̃ꝫ le
proſus patiet᷑ pruritũ: deinde ſequit᷑ amaritu/
do ⁊ ↄtritio. ſic etiã de auaro rapiẽti aliena. q:
dicit Aug⁹. Si tenes obolũ teneris a diabolo

Et figurat᷑ in lepra gyeſi ſeruo helyſei. iiij. Re
gũ. v. qui ſitiens diuitias vt emeret poſſeſſio/
nes accepit p ſanatiõe naaman aurũ et argen
tum ⁊ veſtes. et ex h̄ leprã incurrit ipius naa
man. et ſic oẽs auari q̃ deſiderãt diuitias iniu
ſte acq̃rendo. negociãdo. mẽſuras ⁊ pondera
falſificãdo. mendacia et piuria ꝓferẽdo incur
rũt leprã gyeſi. De talibus ſcribit᷑ Abacuc. ij.
Ve qui multiplicat nõ ſua. vſq̃q̃ ⁊ aggrauat
ↄtra ſe denſum lutũ. Idcirco Ecci. v. Noli at
tendere ad poſſeſſiões iniq̃s. Nã ſaluator di/
cit Mat. xvi. Quid ꝓdeſt homini ſi vniũſuꝫ
mũdũ lucret᷑. aĩe vo ſue detrimentũ patiat᷑. q̃
ſi di. nihil. ¶ Quarta proprietas lepre eſt ꝙ
vrit intrinſece: et ſanguinẽ cõbuſtũ generat. ⁊
ſignificat q̃rtũ pctm̃ mortale. ſ. irã q̃ eſt accen
ſio ſanguinis circa cor. ⁊ figurat᷑ p ſymoneꝫ le
proſuꝫ Lu. vij. q̃ chriſtũ inuitauit ⁊ indigna
tus ↄtra chriſtũ dixit. Hic ſi eſſet ꝓpha ſciret
vtiq̃ꝫ q̃ ⁊ qual' eſt mlr q̃ tãgit eũ. q: peccatrix ẽ.
Cui rndit ieſus. Intraui in domũ tuã: aquã
pedibꝰ meis nõ dediſti: nec oſculũ mihi ꝓbui
ſti. oleo caput meũ nõ vnxiſti. q: iracũdi nõ
hñt lachrymas ↄtritiõis: ſꝫ rancorẽ in corde.
nec oſculũ pacis in ore. nec oleũ pietat' in ope
Prouer. xxvij. Ira nõ hꝫ miſicordiã. ⁊ Iac. i
Ira viri iuſticiã dei nõ opat᷑. q: dicit Grego.
Ira dũ mentẽ ſemel poſſederit putat iuſte fie
ri qḋ male fit. ꝓpter qḋ dicit apl's Epheſ. iiij
Sol nõ occidat ſup iracũdiã vrãm. ⁊ ſicut ſa
ni fugiũt leproſos: ſic mites iracũdos. Prou.
xxij. Noli eſſe amic⁹ homini iracũdo neq̃ꝫ am
bules cũ viro furioſo. ne forte diſcas ſemitas
ei⁹: et ſumas ſcandalũ aĩe tue. Jõ ſcribit᷑ pro
uerb. xviij. Spũm ad iraſcendũ facilẽ q̃s po/
terit ſuſtinere ¶ Quinta ꝓprietas lepre eſt ꝙ
cutis exterius eſt alba: et interi⁹ nigra. ⁊ ſignifi
cat q̃ntũ pctm̃ mortale. ſ. inuidiã. Nã inuid⁹
exteri⁹ videt᷑ eſſe innocẽs et albꝰ erga ꝓximũ:
tñ interi⁹ in corde eſt denigrat⁹. Et figuratur
Num. xij. in lepra Marie ſororis moyſi et aa
ron: cui⁹ lepra erat ſicut nix. videbat᷑ em̃ ſoror
moyſi ex carne et ſpũ. licet ſolũ carne ſuiſſet
ſpiritu. illo vicꝫ tpe q̃ lepra inuidie eã ab ipſo
ſepauit: qñ murmurabat ex inuidia ↄtra ipm̃.
Jõ dicit᷑ Leui. xiij. Leproſus hr̃e debet veſtimẽ/
ta diſſuta. q: inuidia facit ſciſmata. ⁊ diſſuit tu
nicã incõſutilẽ cũ chriſti crucifixoribꝰ. q: ſcin
dit charitatẽ. Nã dicit Aug. Inuidia eſt odi
um felicitatꝭ aliene. hñt em̃ tales exteri⁹ verba
pacis. interi⁹ prauitatẽ intentiõis. De q̃bus
pſ̃. liiij. Molliti ſunt ſmones ei⁹ ſup oleuꝫ.
et ipſi ſunt iacula. ex inuidia famam proxim

maculātia. De quibꝫ. vi. q. i. Si oīa. Qui bꝫ
nos ex leui ſuſpitiōe accuſat. hūc nō charita/
tis ſꝫ inuidie ſtimulꝰ exagitat. K Sexta
ꝓprietas lepre eſt pinguedo. q: vt cōiter ma/
xime comedūt ⁊ bibūt: ⁊ ſic impinguanť. et ſi/
gnificat gulā. Et figurať. iiij. Reg. vij. in q̄ttu
oꝛ leproſis: cū benedab rex ſyrie vallaſſet ſama
riā. ita vt ex fame maxia in ſamaria mr̄es fili/
os ꝓprios manducarent. q̄ttuoꝛ leproſi foris
ſamariā dicebāt. q̄d faciemꝰ ſi trāſimꝰ in ciui/
tatē opoꝛtet nos fame moꝛi. eamꝰ potiꝰ ad ca/
ſtra ſyrie ad inimicos. ſi foꝛte miſereanť noſtri
Factūq̄ʒ eſt ꝙ ibāt ad piculū moꝛtis. cum ap/
propinquaſſent deꝰ terruit ſyros vt oēs fuge/
rent. Iſti intrauerūt vnū tentoꝛiū ⁊ neminē
inuenerūt. comederūt ⁊ biberūt tollētes auru
⁊ argentū et veſtes pcioſas ⁊ abſcōderunt. tūc
intrātes aliud tentoꝛiū fecerūt ſilr̄. Timētes
ergo ne ex h̄ criminis argueret̄ intrauerūt ci
uitatē narrātes oībus rem geſtā. Ecce pus re
pleti erant ⁊ ſatiati. poſt h̄ tribulatī ⁊ famē pa
tientibꝫ nūciauerūt. Et ſic guloſi ſolū de ſeipiſ
ꝯſiderāt. nolētes ſcire q̄d patianť famelici. ſ. ſe
ipos replentes in crapula. quaʒ ꝓhibet ſalua/
toꝛ Lu. xxi. Attēdite ne coꝛda vra grauentur
crapula ⁊ ebꝛietate. Etiā illa ꝓprietas figura
tur Leui. xiij. leproſus ſolꝰ habitet. Et ſic gu/
loſi tm̄ ſeipos reſpiciūt: timētes ne eis deficiat
De hac lepra guloſitatī habeť in cano. de cōſe.
di. v. Ne tales. vbi dr̄. Gula nihil celeſte ſꝫ ſo
lū de ingluuie facit cogitare. ⁊ eſt pncipiū oīs
mali. Septima ꝓprietas lepre eſt graui/
tas ſiue ponderoſitas. q: efficit hoīeʒ tedioſū
ad laboꝛandū. ⁊ ſignificat ſeptimū pctm̄ moꝛ
tale. ſ. accidiā. q̄ eſt toꝛpoꝛ boni. ⁊ figurať per le
pram naaman. iiij. Reg. v. q̄ tediū habuit ſe/
pties ſe lauare in ioꝛdane. ſic accidioſi ſunt n̄
curātes ſe lauare in ioꝛdane pn̄ie vt mūdaren
tur a ſeptē pc̄tis moꝛtalibꝫ. De q̄bꝫ Apoc. iij.
Quia tepidꝰ es incipiā te euomere d̄ oꝛe meo
Glo. de oꝛe euomiť q̄n̄ in deterioꝛa pcipitatur
ſcʒ maledictionis eterne. de qua Hiere. xlviij
Maledictꝰ q̄ facit opꝰ dn̄i negligēter. Ideo
Hiero. dicit. Semp aliq̄d opiſ facito ⁊c̄. Nā
ſcribiť Ecci. xxxiij. Multā maliciā docuit o/
cioſitas. ⁊ ſic generat lepre maculā. Octa/
ua ꝓprietas eſt falſa rubedo q̄ inficit alios et
diſplicꝫ intuēti. ⁊ ſignificat octauū pctm̄ moꝛ
tale q̄d maculat aīam. hn̄s falſuʒ coloꝛē coꝛaʒ
hoībꝫ. ſ. ſcitatis actū. q: offendit oclos diuie
maieſtatꝭ. de q̄ Aug. et hr̄. lxxxiij. di. Nēo no/
cet in eccl̄ia dei ampliꝰ q̄ʒ q̄ ꝑuerſe agēs nomē
vl̄ oꝛdinē ſcitatis ⁊ ſacerdotī hꝫ. q̄les ſūt ypo/
crite hn̄tes bonū coloꝛē ⁊ falſaʒ opationē. de q̄
Bern. Uita ypoꝝ eſt viſio fantaſmatū q̄d ap
paret ⁊ nō eſt. Iō Iſa. ix. Oīs ypocrita neq̄m
Hoc ꝯſiderās Job. xiij. dicit. Nō veniet in
ꝯſpectu dei oīs ypocrita. iō Lu. xij. Attēdite a
fermēto phariſeoꝝ q̄d eſt ypocriſis. hec lepra
figurať p lepram moyſi. Exo. iiij. Qui manū mi
ſit in ſinū ⁊ leproſaʒ extraxit. ⁊ ſic i ſecreto coꝛ/
dis ypocrite ſunt leproſi. ⁊ in apto volunt ap
parere mūdi. Un̄ Aug. in ſer. dn̄i de monte.
ypocrita iuſtꝰ eſſe nō q̄rit: ſed tm̄ videri vult
L Nona ꝓprietas lepre eſt vox rauca. ⁊
ſignificat pctm̄ ingratitudis. vicʒ ꝙ hō non ele
uat vocē p grāꝝ actionē de beneficijs perceptiſ
q̄lis fuit ſuus nequā: q̄ ingratꝰ fuit de dimiſ/
ſione decē miliū talentoꝝ. q̄ ſuffocabat ꝯſuuʒ
ſuū. iō oīa debita fuerūt ab eo repetita. Sic ē
de pc̄to ingratitudinis q̄d retrahit dona prius
a dn̄o deo collata. de q̄ Gre. Nō eſt dignꝰ dā
dis q̄ nō agit grās de datis. Hec lepra figura
tur in nouē leproſis: de q̄bꝫ pn̄s euāgeliū dic̄.
Nōne decē mūdati ſunt. Talē leprā ſpūalem
incurrūt oēs reciduātes. Un̄ Bern. Deteriꝰ
eſt reincidere q̄ʒ incidere. Et Chriſ. in quadā
omel. Cogita o hō grauioꝛē eſſe culpā pꝰ veni
am. renouatū vulnꝰ peiuſ dolere poſt curā. ſic
hoīem ſoꝛdidari poſt grām. Idcirco indulgē
tie ingratꝰ eſt q̄ poſt veniaʒ peccat. ſanitatī in/
dignꝰ eſt q̄ ſeipm poſt grām ſoꝛdidat. Hec il/
le. Decima ꝓprietas ꝙ lepra moꝛbꝫ eſt in/
curabil̄ niſi cureť a dn̄o deo. ⁊ ſic oīe peccatū
moꝛtale nō eſt curabile ſine dei grā et virtute.
Lu. vij. Quis eſt h̄ qui etiā pc̄ta dimittit. ipē
eſt altiſſimus oīm dn̄s. q̄ dicit Iſa. xliij. Ego
ſum q̄ deleo iniq̄tates tuas ꝓpter me ⁊ pctoꝝ
tuoꝝ nō recoꝛdaboꝛ. Et Ps. cij. Qui ꝓpiciať
oībꝫ iniq̄tatibꝫ tuis. Et h̄ ꝯgnouit iſte lepro/
ſus decimꝰ. q̄ fuit alienigena ꝙ chriſtꝰ fuit in/
greſſus caſtellū huiꝰ mūdi q̄ venit p ſamariā
q̄ interptať ꝯiunctio. q: p vnionē diuinitatis
⁊ hūanitatis venit mūdare nos. vt dicit Au/
gꝰ. de ṽbis apl̄i. Nō liberareť hō niſi deꝰ fieret
hō. Ipē etiā venit p galileā q̄d interptať tranſ
migratio. q: p deſideriū patrū q̄d introiuit in
aures dn̄i. de q̄ deſiderio Aggei. ij. Ueniet de/
ſideratꝰ cūctī gētibꝫ. hūc ille cognouit rediēs.
⁊ pcidit in faciē ante pedes eius: ⁊ grās egit ſe
mundatū cognoſcens diuīa ṽtute. ꝓpter q̄d
fuit ab immūdicia coꝛpis et anime conſerua
tus. q: dicit Bern. Dona multiplicanť ſi pri/
oꝛa cū grāꝝ actiōe ſuſcipi videnť.

Dominica quindecima.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Sermo.CXLIIII.

P Rimū querite

regnū dei.ſcribit Mat.vi.⁊ legit in p̄ntis dn̄ice euāgelio. M

Videm⁹ naturaliter loquendo q̄ vnaq̄q3 res appetit ſuū finē ⁊ terminū:⁊ ad ip̄m mouetur niſi impediat. Sic videm⁹ q̄ lapis ⁊ quodlibet graue appetit centru3 deorſum: ⁊ oīa leuia ſurſum.q2 cū vnaqueq3 habeat ꝯſeruari in loco ꝓprio ⁊ appetit ſuā ſaluationē ⁊ ꝯſeruationē. Idcirco cū q̄libet res appetit ſibi locū debitū.⁊ intellectu⁹ appetit⁹ naturā nō deſtruat: ſed ꝑficiat:ꝯueniēs eſt vt hō appetitu intellectiuo ⁊ volūtate deliberata ſuū finē: terminū ⁊ locū appetere debeat ⁊ ad ip̄m anhelare.na3 finis ⁊ loc⁹ hoīs nō eſt hic in mūdo.ſ3 in alio.de q̄ apl's ad Heb.xiii. Nō habem⁹ hic manentē3 ciuitatē ſ3 futurā inq̄rim⁹.q̄ ciuitas ⁊ habitatio eſt regnū celoꝝ.ꝓpter qḋ hō a dō ſpecialr̄ ē creat⁹.vt dicit mgr̄ in.ii.ſniaꝝ di.i. Et eſt Augu. De⁹ hoīem fecit vt ſumū bonum intelligeret.intelligēdo amaret.amando poſſideret. poſſidendo frueret. iuxta illud qḋ dictur⁹ eſt chriſt⁹ in die iudicii. Venite benedicti patris mei poſſidete regnū qḋ vobis paratū eſt ante ꝯſtitutionē mūdi. Idcirco hō de iſtis rebus hūanis ſeu mūdanis nō d3 eſſe nimis ſollicitus:cū ip̄as ſemꝑ poſſidere nō debeat.ſ3 eas velit nolit dimittere oportet dū morit. Iuxta illud.i.Thim.vi. Nihil intulim⁹ in hūc mundū:haud dubiū q2 nec auferre q̄d poſſumus. nec ꝓpter ip̄as ꝓncipaliter es creat⁹:ſed ꝓpter regnū celoru3. Idcirco intendit nos ſaluatoꝛ ab amoꝛe terrenoꝝ abſtrahere:⁊ ad amoꝛe3 celeſtiū inducere:di.ꝓmū q̄rite regnu3 dei N

In ſumma euāgelii duo innuunt. Primo innuit q̄ vni dn̄o ſeruitiū eſt impendendum. ſcd̄o ſubiungit q̄ a ſupflua ſollicitudine tpaliū eſt abſtinendū.ꝓmū p3 in ꝓncipio.ſecūdū ibi.nolite ſolliciti eſſe. De ꝓmo di. Nemo pōt duob⁹ dn̄is ſuire.ſ.ſibi īnuicē ꝯtrariantibus.q2 dicit Ariſto.ix.meth. Cōtraria ſil' ſtare nō p̄nt:vt ſunt de⁹ ⁊ mūdus.ſpūs ⁊ caro.deus ⁊ diabolus. Pr̄o nemo pt̄ ſuire his duobus dn̄is deo ⁊ mūdo.q2 ſunt ꝯtrarii. Iac.iiii Adulteri neſcitis:q2 amicicia hui⁹ mūdi inimica eſt dei. Quicūq3 ergo voluerit amic⁹ ēē ſeculi hui⁹:inimic⁹ dei cōſtituit. Rō:q2 tales q̄rūt cōplacentiā hoīm.iuxta illud Iohan.xv. Mūdus qḋ ſuū ē diligit Et de talib⁹ dic̄ pſ. lii. Qui hoīb⁹ placēt ꝯfuſi ſunt.q̄m deus ſpreuit eos. Hoc ꝯſiderās apl'us ad Gal'.i.dixit. Si adhuc hoīb⁹ placerē chriſti ſu⁹ nō eſſem. Scd̄o nēo pōt duob⁹ dn̄is ſuire vi3 ſpūi et carni.de q̄ apl's dixit Ro.viii. Qui i carne ſūt deo placere nō p̄nt.q2 de⁹ ſpūs eſt:⁊ caro ꝯcupiſcit adūſus ſpūm.ad Gal'.v. Nā caro ē aīalis:⁊ aīalis hō nō ꝑcipit ea q̄ ſunt ſpūs dei.i. Coꝛ.ii. Tercio nēo pt̄ duob⁹ dn̄is ſuire:deo ⁊ diabolo.vt.ii.Coꝛ.vi. Que ꝯuentio chriſti ad belial:luci ad tenebras.q2 volūtates illoꝝ dn̄oꝝ ꝯtrarie ſūt in mltis. Pr̄o dn̄s dś vult ſibi ſeruiri i ſapie claritate.i.Thim.vi. Luce3 inhabitat inacceſſibilē.ꝓpter qḋ dr̄ Prouer. xiiii. Accept⁹ eſt regi miſter intelligēs.na3 neminē diligit de⁹ niſi quē cū ſua ſapia inhabitat. Sap.vii. In oppoſitū ꝟo diabol⁹ odit lucē:⁊ vult vt ſibi ſeruiat in tenebris pctōꝝ.a q̄bus ſaluatoꝛ nos reuocat. Ioh.xii. Ambulate dū lucē hētis ne tenebre vos cōp̄rehēdāt.ſ. pctōꝝ.de q̄b⁹ apl's Ro.xiii. Abiiciam⁹ opa tenebraꝝ:⁊ induamur arma luc̄.ſic vt i die honeſte ambulem⁹. Scd̄o ſunt cōtrarii in h̄.q2 de⁹ vult hr̄e ſuitiū in ꝯſcie puritate. Iuxta illud pſ.c. Ambulās i via immaculata hic mihi miniſtrabit. In oppoſitū ꝟo diabolus i ſpurcicia.vt hr̄ Mat.viii. vbi demōes petierūt ſe mitti in poꝛcos.di.Chriſ. Porci ſunt q̄ ſcenoſe libidini ſuiūt.in his delectant. de⁹ ꝟo i mūdis coꝛdib⁹. Vn̄ Canti.vi. Dilect⁹ me⁹ mihi q̄ paſcit inter lilia.i.pura coꝛda. Idō aplus.i. Theſ.iiii. Hec eſt volūtas dei ſctificatio vr̄a.

D Tercio de⁹ vult hr̄e ſeruitiū in ꝟa humilitate.iuxta illud Lu.xvii. Cū feceri ſ oīa q̄ ꝓcepta ſunt:dicite.inutiles ſuiſum⁹.i.humiliate vos nō exaltātes. Nā dicit pſ.c. Nō habitabit i medio dom⁹ mee q̄ facit ſupbiā.ꝓpter qḋ chriſt⁹ docuit nos hūilitate3. Iuxta illud Mat.xi. Diſcite a me q2 mitis ſum ⁊ humil' coꝛde.vbi Aug.nō dicit.diſcite a me mundū fabꝛicare.aut moꝛtuos ſuſcitare.ſ3 q2 mitiſ ſu3 ⁊ hūilis coꝛde.vt ſuos ſuitores ducat ad eternā exaltationē ꝑ hūilitatē. Iuxta illud Luce xviii. Qui ſe hūiliat exaltabit. In oppoſitum ꝟo diabolus vult hr̄e ſuitiū in ſupbia et elatione.q2 ſcribit Iob.xli. Ipe eſt rex ſup oēs filios ſupbie.nā ip̄e dixit Iſa.xiiii. Exaltabo ſoliū meum ⁊ ſilis ero altiſſimo. Et ſic inſtigat diſcipl'os ſuos ad honoꝛes ⁊ platuras anhelare vt ꝑcipitet.ſicut legit de monacho pꝛioꝛe clareuallis Gamfred⁹ noīe.q̄ fuit elect⁹ i ep̄m papa eugenio approbante. Rn̄dit ille monachus.fugitiu⁹ eſſe potero ep̄s nūq3 ero. Poſt h̄ factū eſt vt eundē gamfredū ꝯtingeret infir

mari ad mortē. alter monach⁹ petiuit vt ſi fie-
ri poſſet de volūtate dei poſt obitū rediret ⁊ ſuc-
ceſſum ꝑpalaret. at ille ꝑmiſit. Factū eſt poſt
obitū eidē appuit ⁊ dixit. cognoui dn̄o reue-
lante. ꝙ ſi fuiſſē de nūero epoꝝ: tūc fuiſſem de
nūero reproboꝝ. alias ſuȝ de nūero ſaluādoꝝ.
Jō Gre. xxij. mora. Cōſideret hō elat⁹ q̄d in
terra mereť ſi p̄clar⁹ angelus in ꝓfundū infer-
ni ſterniť. Et iō ſicut dn̄i ſunt ꝯtrarij: ſic ⁊ ſui
q: dicit Aug. ad comitē. Sup̄bia deo odibil'
eſt et diabolo ſilis. ꝓpter qd̄ ſupbi diſplicent
deo. iuxta illud Judith. ix. Nec ſupbi ab ini-
tio placuerūt tibi. ¶ Quarto de⁹ et dia-
bolus ſunt ꝯtrarij in h̄. q: de⁹ vult h̄re ſeruos
ꝯcordes in charitate. Vn̄. ij. Thi. ij. Ser-
uū dei nō optet litigare: ſȝ māſuetū eē ad oēs.
Nā dicit apl's. i. Cor. xi. Si q̄s videť ꝯtētio-
ſus eſſe: nos talē ꝯſuetudinē nō habem⁹. nam
de⁹ vult ſuos h̄re ꝯcordes ⁊ vnanimes. Deq̄
pš. lxvij. De⁹ q̄ inhabitare facit vni⁹ moris i
domo. ſ. in inferiori ⁊ ſuperiori. Vn̄ Job. xxv.
Qui facit ꝯcordiā in ſublimib⁹ ſuis. In op-
poſitū v̄o diabolus diligit diſcordiā. Luce. xi.
Qui nō colligit mecū diſpgit. Quīto ſunt cō-
trarij. q: de⁹ vult h̄re ſuos ſuos omi tempore
Lu. i. Seruiam⁹ illi in ſctītate ⁊ iuſticia corā
ipo oībus dieb⁹ nr̄is. Diabolus etiā vult h̄re
ſeruos oī tpe. iuxta illud Hiere. xvi. Serui-
etis dijs alienis die ac nocte q̄ nō dabūt vobiſ
requiē. ⁊ ſic nō eſt mediū. q: quilibet vult ſibi ſer-
uiri omi tpe. ꝓpter qd̄ his duob⁹ dn̄is nō eſt
ſil' ⁊ ſel' ſeruiendū. Jō ſubdit in textu. aut eniȝ
vnū odio habebit ⁊ alteꝝ diliget. aut vnū ſu-
ſtinebit: ⁊ alteꝝ ꝯtemnet. dicit glo. Duo vide-
tur ſeruientiū tangere genera. quidā eñ ſerui-
unt liberaliter ex amore. q̄dā vero ſeruiliter ex
timore. Si eñ aliquis ex amore ſuiat vni do-
mino: ille ita eū diligit ꝙ oēm inimicum eius
odio habet. Si aūt ꝓponat ſuire duob⁹ ꝯtra-
rijs. tūc illū diliget cui ſeruit ex amore: ⁊ alteꝝ
odio habebit: ⁊ ſic nō poterit vtriq; eq̄liter ſer-
uire. Si vero aliq̄s ex timore ſuiat alicui do-
mino: ille eū ita timet ⁊ eius ſuſtinet honoreȝ.
ita ꝙ honorē cuiuſlibȝ ei⁹ ꝯtrarij nō ꝯtemnet.
⁊ ſic duob⁹ dn̄is ꝯtrarijs ſil' ⁊ ſemel nō eſt ſer-
uiendū: ſȝ vni. ꝓpter qd̄ ſcribiť Deutero. vi. et
x. Dn̄m deū tuū timebis: ⁊ illi ſoli ſuies.
¶ Reuera nos obligamur deo ſuire ſeptē
de cauſis. Primo cauſa creatiōis. Dicit eniȝ
pš. xcix. Ipſe fecit nos ⁊ nō ipi nos. ⁊ h̄ ad eiuſ
ſeruitiū. Vn̄ Iſa. xliiij. Formaui te ſeru⁹ me⁹
es tu. Jō dicūt naturales ꝙ in homie tot ſunt
mēbra q̄t dies in anno. ad deſignādū ꝙ hō oī
tpe oībus mēbris ſuis teneť ſeruire deo. Vn̄
Bern. Infidelē etiaȝ viget natural' iuſticia ſe
totū tradere illi ad ſeruiendū a q̄ ſe totū h̄ȝ. ſ.
in eſſe nature. ¶ Scd̄o tenemur ſuire deo rō-
ne poſſeſſiōis. Nā oīa q̄ poſſidem⁹ ſunt a deo
Jaco. i. Omē datū optimū ⁊ omē donū pfe-
ctū deſurſum eſt deſcēdens. iuxta illud pš. viij.
Omia ſubiecisti ſub pedib⁹ ei⁹ ⁊c. Vbi Aug.
Omia ſubiecta ſunt homini. vt hō ſubiectus
ſit deo ſoli. Sȝ di. tn̄ dr̄. i. Pe. ij. Serui ſubie-
cti eſtote in oī timore dn̄is. Rn̄det. h̄ dȝ fieri
in ordine ad ſummū dn̄m. cui⁹ locū ⁊ pſonaȝ
tenent. ad Ro. xiij. Nō eſt ptās niſi a deo. que
aūt ſunt a deo ordiata ſunt. Itaq; q̄ reſiſtit po-
teſtati: dei ordinatiōi reſiſtit. Jō apl's ad Co-
loſ. iij. Serui ꝑ oīa obedite dn̄is carnalibus:
nō ad oculū ſeruiētes q̄ſi hoīb⁹ placentes. ſȝ
in ſimplicitate cordis timētes dn̄m. qd̄cunq;
facitis ex aīo opamini ſicut dn̄o ⁊ nō hoīb⁹.
ſcientes ꝙ a dn̄o recipietis retributionē here-
ditatis. Qui eñ iniuriaȝ facit: recipiet id qd̄
inique geſſit. vt pȝ in gyezi. iiij. Reg. v. Idcir-
co nō eſt ꝯtra deū ſeruire homini ꝓpter deū. ſi
nō pcipiť qd̄ eſt ꝯtra deū. q: magis optet obe-
dire deo q̄ȝ hoīb⁹. Actu. v. Deq̄ Hiero. ſuper
epl'a ad Epheſ. ⁊ habetur. xi. q. iij. ſi dn̄s. Si
dn̄s ea iubet q̄ nō ſunt aduerſa ſcīs ſcripturiſ
ſubijciať dn̄o ſeruus. Si v̄o ꝯtraria precipit
magis obediat ſpiritus q̄ȝ corpis domino. et
ſic ſoli deo eſt ſeruiendū. quia ſeruitiū homini
impenſum ordinať ad ipm. eo ꝙ oīa poſſidet
ab ipo. Vn̄ Mgr̄ in. ij. di. i. Fact⁹ eſt hō pro-
pter deū vt ei ſeruiret. ⁊ mūdus ꝓpter homieȝ
vt homini ſeruiret. ⁊ poſit⁹ eſt in medio vt ſer-
uiret ⁊ ei ſeruireť. Deq̄ apl's. i. Cor. iij. Omia
veſtra ſūt: vos aūt chriſti. ¶ Tercio tenemur
ſeruire deo rōne obligatiōis. quia noſipos ob-
ligauimus ad eius ſeruitium. ⁊ vouimus in
baptiſmo abrenūciādo diabolo. Iuxta illud
Pš. cxviij. Iuraui ⁊ ſtatui cuſtodire iudicia
iuſticie tue. ꝓpter quod dicit pš. lxxv. Voue-
te ⁊ reddite ⁊c. Nam ſcribiť Eccs. v. Multo
melius eſt nō vouere q̄ȝ poſt votū ꝓmiſſa nō
reddere. Dicit glo. Ante votum eſt libertas.
poſt votum vero neceſſitas. ¶ Quarto tene-
mur ſeruire deo ratōne emptionis. q: ipſe emit
nos ad eius ſeruitium. i. Cor. vi. Empti eſtiſ
precio magno. Reuera magno. i. Pe. i. Sci-
entes ꝙ nō corruptibilibus auro ꝉ argento re-
dempti eſtis. ſed pcioſo ſanguine q̄ſi agni im-
maculati chriſti ⁊ incōtaminati. ꝓpter qd̄ nō
debemus ei ſeruitiū recuſare q̄ ita voluit nos
chare cōpare. ¶ Quinto ſeruire deo tenemur

rõne recõpenſatiõis. q2 ipſe fuiuit nob pri⁹. iõ
nos ſibi viceuerſo. Lu. xxij. Ego ĩ medio vrm
ſum ſicut q̃ miſtrat. Reuera triginta trib⁹ an/
nis. iuxta illud Iſa. xliij. Seruire me feciſti ĩ
pctis tuis. pbuiſti mihi laborẽ in iniq̃tatibus
tuis. Iõ dic cũ pſ. cxv. Quid retribuã dño
p oib⁹ q̃ retribuit mihi. Bernar. O bone ieſu
q̃d ego ſũ reſpectu tue maieſtatis. ꝛ ſi milleſies
millies me rependerẽ tibi nõ recõpenſarẽ. Di
cam⁹ igit cũ Thobia. c. xij. Pater quã merce/
dẽ dabim⁹ ei. aut q̃d dignũ poterit eſſe ei⁹ bñ
ficijs. qm̃ oib⁹ bonis repleti ſum⁹ p eũ. Se
xto rõne iuſtificatiõis. Ro. v. Iuſtificati ĩ ſan
guine ipi⁹ ſalui erim⁹ ab ira p ipm. ꝛ nõ ſoluꝫ
ſemel: ſꝫ q̃tidie in ſacris. ſ. in baptiſmate ꝛ pe/
nitẽtia. Uñ mgr̃ in. iiij. Sic miſericordia dei ꝛ
pietas hũanis lapſib⁹ ſubuenit. vt in q̃cunqꝫ
hora hõ ingemuerit ꝛc. Nã ſcribitur Iſa. lx.
Gens ꝛ regnuꝫ q̃d nõ fuierit tibi pibit. Iõ. i.
Regũ. vij. Preparate corda vr̃a dño ꝛ ſeruite ei
ſoli: ꝛ eruet vos de manu philiſtijm. i. demonũ

Septimo rõne pmiſſiõis mercedis. q2 p/
miſit nos cibare: potare ꝛ letificare. Iſaie. lxv.
Ecce ſerui mei comedẽt ꝛ vos eſurietis. ecce ſer
ui mei bibent ꝛ vos ſitietis. ecce ſerui mei leta
bunt ꝛ vos ↄfundemini. ecce ſerui mei lauda
bunt p̃ exultatiõe cordis. ꝛ vos clamabitis pre
dolore cordis: ꝛ p̃ ↄtritiõe ſpũs vlulabitis. Iõ
ij. Cor. vi. In oib⁹ exhibeam⁹ noſmetipos ſi
cut dei miſtros. nã pmiſit magnũ pciũ Mat.
v. Merces veſtra copioſa eſt in celis. Nã chri
ſtus valde exaltauit arma ſua. ptꝫ h̃ de cruce
ꝛ clauis. q̃d faciet fuis ſuis. dicit Aug. cũ tan
tum honorem tribuit penis. Iohã. xij. Ubi
ego ſum: illic ꝛ miſter me⁹ erit. ſi q̃s mihi mi/
niſtrauerit honorificabit eũ pr̃ me⁹. R
Sꝫ heu ſex genera hoim excuſant ſe de ſerui/
tio dei. Primi pp̃ter iuuentutẽ dicẽtes illud
vulgare puerbiũ. Gaudendũ eſt iuuẽtuti: cũ
ſenuero totũ me deo dedã. Sil'r illud Sap.
ij. Utamur creatura tanqꝫ in iuuẽtute celeri/
ter. vino p̃cioſo ꝛ vnguẽtis nos impleam⁹. et
nõ pretereat nos flos tpis. Audi illud. Male/
dict⁹ qui florẽ ſue iuuẽtutis offert diabolo ꝛ fe
ces ſenectutis deo. Ro. xij. Obſecro vos p mi
ſericordiã dei vt exhibeatis corpa vr̃a hoſtiã vi
uentẽ. nã valde placet deo q̃ iuuenes ei ſuiũt.
vt hr̃ Tren. iij. Bonũ ẽ viro cũ portauerit iu
gũ dñi ab adoleſcẽtia ſua. hier. xiij. Si muta
re põt ethiops pellẽ ſuã ꝛc. puer. xxij. Adole/
ſcens iuxta viã ſuã etiã cũ ſenuerit nõ recedet
ab ea. Nã ſcribit' Leui. xxij. caput cum cauda
offerri. Scd̃i ſe excuſant pp̃ter tpaliũ occupa

tionẽ. q2 diuites ſunt ꝛ mlta hñt. iõ minus vo
lũt ſuire deo: cũ eis de⁹ pl⁹ dederit. Sꝫ ſi tales
aduerterent q̃ oĩa hñt a deo plus ſibi ſuirent.
Lu. xij. Cui mltũ donatũ ẽ multũ q̃retur ab
eo. ꝛ ſi mlta habes a deo hẽs. i. Cor. iiij. Quid
habes q̃d nõ accepiſti. Iõ de talib⁹ de⁹ ↄq̃rit il
lud pſ. cviij. Poſuerũt aduerſum me mala p
bonis: ꝛ odiũ p dilectiõe mea. Tercij deo ſuu
re nolũt pp̃ter bonitatẽ dicẽtes: benign⁹ eſt de/
us ↄdonabit mihi. ꝛ ſciẽter ꝛ friuole faciũt cõ
tra deũ. iõ q2 nõ ſtatim punit: ꝛ ſua bonitate e/
os longo tpe ↄſuat. de q̃b⁹ Eccs. viij. Quia nõ
pfert cito ↄtra malos ſnia: abſqꝫ vllo timore fi
lij hoim pp̃etrant mala. ptꝫ h̃ ex eo. q2 ſi quis
certitudinal'r ſciret q̃ q̃cito peccaret luxurian
do incurreret lepram corpis. ꝛ ſic q̃ choriſaret
amputarent ſibi pedes. mentiẽdo linguam a/
mitteret. vl' ſi ſolueret feſtũ celebre eruẽdi eẽnt
ſibi oculi: tal' ſemp a pctis caueret. Sꝫ ex quo
nõ puniunt paruipendũt. ꝛ benignitatem dei
ↄtemnũt. de quib⁹ Ro. ij. An diuitias bonita
tis ei⁹ ꝛ patientie ꝛ longanimitatis ↄtemnis.
Ignoras qm̃ benignitas dei ad pñiam te ad/
ducit. ſm aũt duriciã tuã ꝛ impenitẽs cor the
ſaurizas tibi iram dei in die ire Dicit em̃ Gre
go. Quanto diuti⁹ expectat: tanto durius pu
niet. Quarti ſe excuſant p paupratẽ. timentes
famemori ſi p̃cepta dei deberẽt ſuare ꝛ in iuſti
cia ꝛ veritate emere vl' vendere. nõ attendẽtes
illud Pſ. xxxvi. Nõ vidi iuſtũ derelictũ: nec
ſemen ei⁹ q̃rens panẽ. Dicit naqꝫ Aug⁹. Nũ/
quid paſcet ꝛ potabit contemnẽtes ſe. ꝛ deſerit
diligentes ſe. quaſi diceret. nullo modo Ideo
Pſ. liiij. Iacta cogitatũ tuũ in domio et ipſe
te enutriet. recordare quomõ pauit filios iſra
el in deſerto manna Exodi. xvi. Et quomodo
Helyam pauit per coruũ. mittendo carnes et
panes mane ꝛ veſpere. iij. Regũ. xvij. Quinti
ſe excuſant per grauitatẽ. q̃ ſit nimis graue deo
ſeruire: et eſtimant ſe nunqꝫ aliquid bonũ ha
bituros quãdo deo incipiunt ſeruire. Contra
quos dicit ſaluator Matth. xi. Iugum me/
um ſuaue ẽ ꝛ on⁹ meum leue. Sed hoc non
apparet eis. quia ſunt ſicut axis nõ vnctus in
curru que murmurat. ꝛ ſic tales nõ ſũt vncti
oleo charitatis. q2 dicit apl's. i. Cor. xiij. Cha
ritas oĩa ſuffert: etiã mortẽ. Cant. viij. For
tis eſt vt mors dilectio. Bern. Charitas om
ne graue facit leue. ꝛ vbi amor dei ibi non eſt
labor ſed ſapor. Ideo Hiero. Sicut credenti
nihil ĩpoſſibile. ſic amãti nihil difficile. Sex/
ti ſe excuſant per erubeſcentiam. quia erube/
ſcunt de humilibus ſeruitijs dei. ſicut cõfiteri

peccata. viſitare infirmos. ⁊ illis ſeruire. cecos ducere. de illis dixit ieſus in euāgelio Luc. ix. Qui me erubuerit ⁊ ſermones meos: hunc filius hominis erubeſcet cum venerit in maieſtate ſua ⁊ patris ⁊ ſanctorum angelorū. ſed mundo ⁊ diabolo ſeruire iā cōmūniter eſt honorificum ⁊ laudabile. vt ſaltare. chorizare. ſuperbe incedere crapuloſe viuere. ⁊ ſic de alijs. Hec iam reputatur a ſecularibus honorificū. Juxta illud Pſal. ix. Quoniā laudatur peccator in deſiderijs anime ſue. ⁊ iniquus bn̄dicitur. Sed boni ⁊ ſerui dei deridentur ⁊ vilipenduntur ⁊ detractorie loquuntur de ſeruis chriſti. de quo Bern. Si quis eſt humilis: dicūt eū ypocritā. ſi miſericors: dicūt prodigum. ſi quis diues: dicūt auarū. ſi affabilis nomināt eū diſſolutū. ſi ſimplex. fatuū. ſi docet: dicunt honoris mūdani cupidū. ſi tacet inutilē. ſi ieiunat ypocritā vel tenacē. ſi comedit: dicūt eū fore voracē. De talibus dicit pſ. ij. Qui habitat in celis irridebit eos ⁊c. Et iſti boni qui patienter ſuſtinēt deriſiões aliorum ſcilicet malorum. honorabūtur a ſcīs in celis ⁊ ab āgelis ⁊ ab ipſo deo. Juxta illud Sap. v. quod dicent perſecutores ⁊ tales deriſores bonorum. Hi ſunt quos habuimus aliquā in deriſum. Et ſequitur. Ecce quō cōputati ſūt inter filios dei: ⁊ inter ſctōs ſors illorum eſt. ergo errauimus ⁊c. ¶ Exemplū de amatoribus mūdi que ſunt opa eorum legitur in vitaſpatrū. lib. ij. Erat quidā pr̄ de ſenioribus in cella ſua ſedens ⁊ ſubito venit ad eū vox dī. Ueni ⁊ oñdam tibi opa hoim. ⁊ egreſſus eſt foras. ⁊ duxit eum angelus in quedā locū ⁊ oñdit ei ethiopem incidentē ligna ⁊ facientē ſarcinā grandē. ⁊ temptabat portare eā ⁊ nō poterat. ⁊ pro eo vt auferret ſarcinā illā ibat iterum et incidebat ligna ⁊ addebat ad ſarcinā. Hoc aūt faciebat diutius. et procedens paululū oñdit ei hoiem rurſus ſtantē ſuper lacū. ⁊ implentē aquā ex eo. et infundentē in ciſternā pertuſam: que ciſterna ipſam aquā iterum refundebat in lacū. ⁊ dicit ei iterum. Ueni et oñdam tibi aliud. ⁊ ecce vidit templū ⁊ duos viros ſedētes in equis ⁊ portātes lignū trāſuerſum: vnus contra vnū. volebāt aūt per ianuā introire in templū ⁊ nō poterāt propter lignum illud quod in trāſuerſo portabant: ⁊ nō inclinantes ſe vnus poſt vnū vt fieret lignū illud directum: et manſerūt foris extra ianuā templi. Et cum interrogaſſet quid hoc eſſet. Ille rñdit ei. Hi ſunt qui portāt velut cū ſuperbia iuſticie iugū: ⁊ nō humiliati ſunt. vt ſe corrigerēt ⁊ hūiliter ambularēt in via chriſti. propter quod et remanēt foris a regno dei. Jlle aūt qui ligna incidit. hō eſt in pctīs multis: ⁊ pro eo vt agat pñiam ⁊ ſubtrahat ſe de pctīs ſuis alias iniquitates adhibet ſuper iniquitates ſuas. Qui aūt aquam implet hō eſt qui opa quidē bona facit: ſed habet in eis etiā ⁊ mala permixta. propter hoc perdit ⁊ bona opera ſua. Quapropter cōuenit oēm hoiem ſobriū eſſe in cōſiderandis opibus ſuis. ne inuanū videatur ſuſtinere labores ſuos. oportet ergo hoiem ſicut dicit apl's cū tremore et timore ſalutē ſuā operari. Juxta illud. ij. Cor. vij. Perficiētes ſanctificationē in timore dei ⁊c.

De eadem dominica.
Sermo. CXLV.

Non poteſtis

deo ſeruire et māmone. Mat. vi. ¶ Secundum ſniam phi Contrariorum cōtrarij ſunt effectus. Sed quia tpalia ⁊ ſpūalia ſunt oppoſita. ideo cōtrarias habēt cōditiões. Primo in hoc. quia ſpūalia hñt mentem hoīs cōſolare ⁊ delectari. iuxta illud Eccī. xxiiij. Spūs meus ſuper mel dulcis. Sed tpalia habent mentē affligere ⁊ ſpūm cruciare. Juxta illud Eccs. i. Uidi cūcta que fiūt ſub ſole. ⁊ ecce vniuerſa vanitas ⁊ afflictio ſpūs. quia ex his cūcti dies hoīs doloribus ⁊ erūmis pleni ſunt. vt dicitur Eccs ij. Scdo ſpūalia hñt intellectū in via dei illuminare. iuxta illud Eccī. xxiiij. Jlluīabo oēs ſperātes in dño: ⁊ hoc facit vbū dei. De quo Pſal. cxviij. Declaratio ſer. tuo. illu. ⁊ intel. dat par. Similiter hoc opatur grā dei. que ſm Aug. eſt lumē anime faciēs hoiem pctm̄ ſuū cognoſcere. ſed tpalia hñt intellectū deprimere ⁊ diminuere. ſm illud Sap. ix. Terrena inhabitatio deprimit ſenſum multa cogitantē. Tercio ſpūalia hñt aīam deo vnire. vt dicit aplus. i. Cor. vi. Qui adheret deo vnus ſpūs efficitur cū eo. ſed tpalia hñt aīam a deo elongare: ⁊ cauſant dei obliuionē. Juxta illud Deutero. xxxij. Incraſſatus eſt dilectus ⁊ recalcitrauit incraſſatus. impinguatus ⁊ dilatatus. dereliquit deū factorē ſuū. ⁊ receſſit a deo ſalutari ſuo. Et pſ. cv. Obliti ſunt deū qui ſaluauit eos Nā ſicut impoſſibile ē vno oculo celū ⁊ terrā intueri ſimul ⁊ ſemel. ſic nō eſt poſſibile equaliter terrenis ⁊ celeſtibus inſiſtere. De quo thema. Nō poteſtis deo ſeruire ⁊ māmone. ¶ Jn ſumma verborū euangelij duo innuūtur Primo innuit propoſitionē veridicā et gratioſam. ibi. Non poteſtis deo ſeruire ⁊ māmone. Scdo prohibet ſollicitudinē ſuperfluam ⁊ vicioſam. ibi. nolite ſolliciti eſſe De primo dicit. Nō poteſtis deo ſeruire ⁊ mammone. ſm gloſam. Māmon eſt diabolus. quia eſt nomen diaboli

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

quí peſt diuitijs. nõ ꝙ in eiꝰ ꝑtãte ſint. ſed qꝛ ipis vtit ad decipiendũ irretiendo homĩes laqueis diuitiaꝝ eos fallẽdo. i. Thim. vi. Qui volũt diuites fieri incidũt in temptatiões ꝛ in laqueũ diaboli. a quibꝫ laqueis ſaluatoꝛ nos volens eruere dicit. de vtroqꝫ. ſ. de diuitijs ꝛ diabolo. nõ poteſtꝭ deo ſuire ꝛ mãmone. Nã ſm Aug. in ſer. dñi de monte. Qui mãmone ſuit id ẽ diuitijs illi vtiqꝫ ſuit qui ꝑnceps huiꝰ ſeculi a deo vocat. Joh. xij. Nũc iudiciũ eſt mũdi. nũc ꝑnceps huiꝰ mũdi eijciet foras. nã ſeruire eſt beneplacitũ exequi alteriꝰ. ſm illud Ro. vi. Cui exhibetꝭ vos ſuos ad obediendũ: ſui eſtis eiꝰ cui obediſtis: ſiue pctĩ ad moꝛtẽ: ſiue obeditiõis ad iuſticiã. vbi glo. Illius ſerui ſumus cuiꝰ volũtatẽ explemꝰ opibꝫ. ſi dei deo. ſi diaboli diabolo ſeruiemꝰ. Sed illi ꝯtrariant. vt figurat Zach. iij. vbi dicit. oñdit mihi dñs ieſum ſacerdotẽ magnũ ſtantẽ corã anglo domini. ꝛ ſathan ſtabat a dextrꝭ eiꝰ vt aduerſaret ei. Spũaliter. Per ieſuꝫ ſacerdotẽ magnũ intelligit chriſtꝰ. de ꝗ pſ. cix. Tu es ſacerdos in eternũ ſm oꝛdinẽ melchiſedech. Per ſathan vo qui interptat adũſarius intelligi pt diabolus: ꝗ chriſto ꝛ ſuis fidelibꝫ aduerſat. ꝛ ido ſignãter dicit ꝙ ſtabat vt adũſaret ieſu ſacerdoti. ꝓpter qđ cautos ꝛ attẽtos nos reddit beatꝰ petrꝰ. i. Pe. v. di. Sobrij eſtote et vigilate. qꝛ adũſarius vr̃ diabolus tanqꝫ leo rugiens circuit q̃rens quẽ deuoꝛet. qꝛ igit diabolꝰ ſic deo dicit aduerſari. iõ hõ nõ pt ſil deo ꝛ diabolo ſeruire: ꝛ volũtates vtroꝝqꝫ ꝛ bñplacita oparí. Juxta illud. i. Coꝛ. x. Non poteſtis menſe dñi ꝑticipes eſſe ꝛ menſe demonioꝝ. ꝛ h eſt qđ dicit Helyas pplo. iij. Reg. xviij. Vſqꝫ ꝗ claudicatis in duas ptes. ſi dñs eſt deꝰ ſeqmini eũ. ſi aũt baal ſeqmini illũ. q. d. Ex quo dñs celi eſt deꝰ ꝛ nõ baal. ideo debetis ſeruire deo ꝛ non baal. i. diabolo: qꝛ ſunt ꝯtrarij. Nã deꝰ ſuadet miſericoꝛdiã Lu. vi. Eſtote miſicoꝛdes ſicut pr̃ vr̃ miſericoꝛs eſt. Diabolus vo ſuadet auariciã ꝛ inducit hoiem ad imoderatũ appetitũ diuitiarũ. qꝛ mãmon temptat hoiem de diuitijs. ꝛ dicit apl's ad Epheſ. v. Auaricia ẽ idoloꝝ ſeruitꝰ. iõ dicit. nõ poteſtꝭ deo ſuire ꝛ mãmone. i. diuitijs. Et nõ dicit cũ diuitijs non poſſe deo ſeruire: qꝛ h pt fieri. Nã abraam fuit diues multas hñs poſſeſſiones. Silr Job de ꝗ dñs dicit Job. i. Nunqd ꝯſideraſti ſuũ meũ iob ꝙ nõ ſit ei ſilis in terra. ꝛ tñ fuit eius ſeruus Quia dicit Amb. ſup Luc. Sicut diuitie ſunt impedimẽta reprobis: ſic bonis ſunt coadiuuamẽta ꝟtutis. X Jdcirco cum diuitijs poſſumꝰ ſeruire deo mĺtipliciter. Pͥmo erogãdo. qꝛ diuitie dicunt a diuidẽdo. eo ꝙ ſunt alijs impartiẽde. iuxta illud Luce. xi. Qđ ſupeſt date elemoſynã. Cũ elemoſyna enĩ pt hõ emere regnũ celoꝝ. ſm illud Aug. Regnũ celoꝝ tantũ valet quãtũ habes. Jõ Luce xvi. Facite vob amicos de mãmona iniqtatꝭ. vt recipiãt vos in eterna tabernacula. Scđo pt hõ ſuire deo cũ diuitijs: aĩam ſuã de carcere diaboli redimẽdo. Prouerb. xiij. Redẽptio anie viri diuitie ſue. ꝛ h ſuadet Aug. Redime te dũ viuis. redime te dũ tps ꝛ p̃ciũ habes: ne p̃ciũ ꝛ tps pdas. Dicit etiã Dan. iiij. Rex placeat tibi ꝯſiliũ meũ. pctã tua elẽoſynis redime. Nam habet Thob. xij. Elemoſyna a moꝛte liberat. Tercio poſſumꝰ deo ſuire cum diuitijs: ipm deũ obligando ad retribuẽdũ. ſ. gratiã ꝛ gloꝛiã. Prouer. xix. Fenerat dño qui miseret paupis. Nã ſicut vſurariꝰ plus accipit qꝫ dat. ſic nos ſi diuitias cauſa dei paupibꝫ damꝰ. Aug. Da tpale et accipies eternale. da qđ tecũ accipe nõ potes: ꝛ recipies qđ in eternũ poſſidebis. Jdcirco auaris parcꝭ ꝛ tenacibus dꝛ illud Lu. xix. Serue nequã q̃re nõ dediſti pecuniã meã ad mẽſaꝫ. i. ad elemoſynaꝫ: vt recipes plura qꝫ eſſent iſta tpalia. Quarto poſſumus deo ſuire cũ diuitijs viã ad celum p̃parando. De ꝗ Prouer. xviij. Donũ hominis dilatat viã eius. ꝛ ante ꝑncipes ſpaciũ ei facit. Sic ꝛ diuitie in opibꝫ miſicoꝛdie expenſe preparãt homĩ viã in celũ. Vñ Ecci. xvi. Miſericoꝛdia faciet locũ vnicuiqꝫ ſm meritũ operũ ſuoꝝ. Nã ipa eſt oſtiaria pađiſi. claudit enĩ oſtiũ auaris ꝛ apit munificis. Quinto poſſumus ſeruire deo cũ diuitijs theſaurũ i celo recondendo. Mat. xix. Vende oĩa que habes ꝛ da paupibꝫ: ꝛ habebis theſaurũ in celo. Johannes Chꝛiſ. Si hic mãſurus es h repone. ſi iturꝰ illuc mitte. nã qđ p ania tua hic feciſti tuũ eſt. qđ vero h relinqs pdidiſti. Nã dicit Amb. ſup Lucã. Nõ ſunt hoĩs bona que nõ pt ferre ſecũ. ſꝫ ſola elemoſyna comes eſt defunctoꝝ. Jdeo Ecci. xxix. dicit. Concludite elemoſynã in ſinu paupis. ꝛ hec p te exoꝛabit ab omi malo. ꝛ ſic poſſumꝰ deo ſeruire cũ diuitijs ſed nõ ſil ꝛ ſemel deo ꝛ diuitijs. Sed dĩ. quis ſeruit diuitijs. Rñdetur pͥmo ſm Bedam in omel. Diuitijs ſeruit qui eas amãde cuſtodit. vt ſeruus. ꝛ retinet vt diues Luce. xij. fecerat. Jdeo Bernar. Si tibi fuerint tpalia eme celeſtia. dicit enĩ Salomon Eccs. viij. Interdum dominatur homo homini in malũ ſuũ. Scđo diuitijs ſeruit qui eas nimis ardenter

⁊ inoꝛdinate diligit. qḋ ꝓhibet̃. i. Joh̃. ij. No
lite diligere mūdū: nec ea q̄ in mundo ſunt. ſi
q̇s diligit mundū: nō eſt charitas p̄ris in eo.
q2 ſm̄ Aug⁹. Cupiditas ⁊ charitas ī vno coꝛ
de ſil' ſtare nō pn̄t. nā cupiditas eſt charitatꝭ
venenū. Jō Ps̄. lxi. Diuitie ſi affluāt ⁊c. eo ꝙ
ſcribit̃ Ecci. x. Nihil iniquius q̄z amare pecu
niā. Nā amoꝛ pecunie cauſat idolatriā. qḋ ꝓ
bat Aug⁹. Quicq̇d pluſ deo dilig̃ de⁹ tu⁹ eſt.
ſi pecuniā pecunia. ſi hoīe3 homo. Tercio di
uitijs ſeruit q̇ omnē ſpem ⁊ fiduciā in eis po/
nit. qḋ ꝓhibet ap̄ls. i. Thim̄. vi. Diuitib⁹ hu
ius ſecli p̄cipe nō ſublime ſape. i. in ſupbiā ele
uari. neq3 ſperare in incerto diuitiaꝝ. ſ3 in deo
viuo q̇ preſtat nob̄ om̄ia abūde ad fruendū.
bene agere. diuites fieri in bonis opib⁹. Nam
ſcribit̃ Prouer. xi. Nihil ꝓderūt diuitie ī die
vltionis. iuſticia autē liberabit a moꝛte. ideir/
co diuitijs nō debem⁹ ſuire. nā diuitijs ſerui/
re eſt deū negare. Et lic3 om̄es auari diuitijs
ſeruiūt: ſignāter vſurarij. idcirco deo ſuire nō
pn̄t. ⁊ eis ſingl'arit̃ pōt dici illud dictū euā/
gelij. Nō poteſtis deo ſuire ⁊ mām̄one. Y

Pro quo ſciendū. vſura eſt pctm̄ magnū.
⁊ ex hoc vſurari⁹ peioꝛ eſt alijs pctōrib⁹ ī mul
tis. Primo peioꝛ eſt fure. q2 fur ſecrete ⁊ in no
cte furat̃. ſed vſurari⁹ apte die noctuq3. ⁊ etia3
q2 magis depauperat ⁊ plureſ exheredītat. qḋ
fur ita faciliter facere non poteſt. Scḋo peioꝛ
eſt aliquo mō inferno. q2 ſm̄ Guilhel. lugdu
nenſem. Infern⁹ in paſſione dn̄i que ſua non
erant reſtituit. vſurari⁹ aute3 audita paſſione
dn̄i nō vult aliena reſtituere: ſed poti⁹ vult ca
rere om̄i fructu paſſiōis chriſti. Item infern⁹
ſolū punit malos q̇ meruerūt peccādo in p̄ſen
ti ꝯtra deū. ſed vſurari⁹ punit bonos ⁊ malos
indifferenter. Itē ſicut infern⁹ nunq̄3 implebi
tur vſq3 ad nouiſſimā diē. ſic auarus ⁊ vſura/
rius nunq̄3 implebit̃ pecunia: ſed ſemꝑ anhe/
lat ad plura acquirēda. Tercio vſurari⁹ peioꝛ
eſt iudeo. q2 iudeus ab alio iudeo vſuras nō
accipit. ſ3 vſurari⁹ a fratre ſuo chriſtiano vſu
ras exquirit. Quarto vſurarius peioꝛ eſt moꝛ
te coꝛpali. q2 moꝛs ſolum interimit coꝛpus.
ſed vſurari⁹ coꝛpus ⁊ aīam. Quinto peioꝛ ē
iuda traditoꝛe. q2 iudas ſemel chriſtū vendi/
dit ⁊ dedit ꝓ triginta denarijs. ſed vſurari⁹ to
tiens chriſtū vendit quotiēs vſuras accipit.
⁊ nō ſicut iudas ꝓ triginta denarijs. ſ3 ꝓ vno
ſolo eū vendit. ⁊ nō ſolū eū vendit: ſed etiā be/
atam virginē mariā ⁊ ſocietatē omniū ſancto
rū ⁊ angeloꝝ. Item vendit ſeipm̄ vxoꝛē ⁊ oēs
heredes ſuos qui poſſidēt pecunias vel bona
temꝑalia cū vſura acq̇ſita. Itē q2 iudas. xxx.
denarios reſtituit q̄s iniuſte acquiſiuit. Sex
to vſurari⁹ peioꝛ eſt om̄i pctōꝛe. hoc pt3. quia
alij pctōres q̄nq3 a pctīs ceſſant. ſicut ſupbus
in. xl. ceſſat a ſupbia. luxurioſus deſiſtit a luxu
ria. guloſus ieiunat: ſed vſurarius pctm̄ vſure
om̄i die cōmittit: nll'o die excepto. ſiue ī para/
ſceue. die natiuitatꝭ chriſti. reſurrectiōis: et ſic
de alijs. intantum peccat ſicut in die ſimplici.
Itē peccat in oī loco. q2 ſiue ſit in eccl'ia audiē/
do miſſam: ſiue in mēſa comedēdo vl' doꝛmi/
endo. ⁊ vbicūq3 fuerit ſemꝑ pctm̄ ei⁹ augmen
tat̃. Ex hoc pt3 ꝙ vſurari⁹ nō veret̃ ꝯtumeliā
facere deo ⁊ beate v̇gini marie: ⁊ vniuerſis ſan
ctis ⁊ angel': in quoꝝ feſtiuitatib⁹ ꝯtinue pec/
cat: cōmittēdo vſurā. ⁊ iō deſtitut⁹ erit ī extre/
mis auxilio dei ⁊ oīm ſanctoꝝ. Vn̄ cū dicetur
Dn̄e miſerere aīe hui⁹ vſurarij. pōt reſpōde
re ieſus chriſt⁹. Quō miſereboꝛ ei⁹. q2 nec ipſa
die q̇ gen⁹ hūanū ī cruce redemi mēoꝛari mei
voluit. Sic etiā pt dicere beata v̇go maria de
ſuis feſtiuitatib⁹: in q̇b⁹ ab vſura ob reueren/
tiā ei⁹ ceſſare noluit. Silr̃ oēs ſancti cū inter/
pellabunt̃ ad intercedendū ꝓ vſurario rn̄de/
re pn̄t. Vna eſt nob̄ feſtiuitas in anno ꝯſecra
ta. ſ. oīm ſctōꝝ. hāc feſtiuitatē vſurari⁹ reꝓ/
bauit: in q̇ nob̄ oib⁹ ꝯtumeliā erogauit. ⁊ ho/
noꝛē oīm noſtrū poſtpoſuit. Ide3 pn̄t rn̄dere
oēs angeli: q̇ꝝ feſtiuitatē. ſ. ſancti michael': qḋ
eſt feſtū oīm angeloꝝ nō celebrauit. ſed vſurā
ſuā exercuit. ğ nō īmerito vſurari⁹ mala moꝛ/
te moꝛit̃. Z Itē ſciendū ꝙ vſurarij ſunt
duplices. ſ. publici ⁊ occulti. Na3 ipi vſurarij
plectunt̃ a iure pena q̇druplici. Pria eſt ꝙ ipī
iure ſunt excōicati. Scḋa eſt ꝓuatio cōmuni
onis. q2 ſacramētū euchariſtie talib⁹ denegan
dū eſt. tam ī moꝛte q̄3 in vita: niſi vere penite/
ant ⁊ reſtituāt. Tercia eſt excluſio oblationis
Quarta eſt ꝓuatio ſepulture eccliaſtice. q2 nō
debent in ſacro loco ſepeliri. vt hr̃ extra de vſu.
ca. q2 in oib⁹. S3 ſi diceres. vbi eſt loc⁹ ſepul/
ture vſurarioꝝ. Rn̄deo ꝙ infra patibulū ſepe/
liendi ſunt. Vn̄ h̄ ideō dicit̃ ꝑ exemplū: ꝙ fuit
quidā vſurari⁹ qui noluit reſtituere. lic3 ſem/
per āmoneretur infirmat⁹ vſq3 ad moꝛtē. voca
uit ſacerdote3 ⁊ petiuit ſacr̃m ⁊ eccleſiaſticam
ſepulturā. Sacerdos rn̄dit ꝙ non daret ei ni
ſi plene reſtitueret. qḋ ille facere renuit. Rece/
dente vero ſacerdote ⁊ infirmitate inualeſcen
te appropinquabat moꝛti. ⁊ reuocat⁹ eſt ſacer
dos vt animā angel' dei recommendaret. Ait
ſacerdos. ego recōmendo ea3 om̄ib⁹ demōib⁹
in infernu3. ⁊ ſic ſacerdos receſſit. quia adhuc

De ſepultura
pulchrum ex.

ille reſtituere noluit. ipo defuncto rogauerunt
amici eiꝰ ſacerdotē vt defunctū ſepeliret i atrio
benedicto ꝓpter amicoꝝ honorē. qḋ ſacerdoſ
eis negauit. qꝛ in vita ſua vſuras reſtituere no
luit. Habebat dictꝰ ſacerdos vnū aſinuꝫ qui
nihil aliud faciebat qꝫ libros ad ecclíam fere/
bat ꝛ deferebat. ꝛ nō nullā aliā viaꝫ ſciebat. tūc
rogauerūt amici ipius defuncti ſacerdoteꝫ vt
corpꝰ mortuū ſup aſinū ponerēt. ꝛ ad quēcun
qꝫ locū trāſiret ꝙ ibi ſepeliref. putātes ꝙ illud
ad ecclíam delaturꝰ eſſet: vel ad domum ſacer
dotis. qꝛ aliā viā neſciebat. placuit pactuꝫ ſa/
cerdoti. aſino corpus vſurarij impoſitū fuit q̇
nō declinans ad dexterā vl' ad ſiniſtrā tulit ħ
ad patibulū. ꝛ ſe excutiens corā omi pplo ꝓie
cit illud a ſe ſub patibulo: ꝛ ibi ſepultꝰ eſt i ſe/
pulcro patrū ſuoꝝ. A Scḋo ſciendum
vſura multꝭ modis cōmittif. Primo cū aliq̇
pſtant cū ꝯditione ꝛ pacto plus recipiendi. et
iſti ſunt expſſi vſurarij: etiaꝫ ſm ecclíam. Se/
cundi ſunt q̇ ſine aliq̇ pacto. eo tñ aĩo ꝙ ali/
q̇d vltra ſortē accipiant. qꝛ alias non mutua/
rent. Iſti ſunt vſurarij quo ad deū ꝓpter intē
tionē corruptā quā ꝓhibet ſaluator Luce. vi.
Mutuū dantes nihil inde ſperātes. ergo q̇c/
q̇d ſub ſpe recipiēdi aliq̇s mutuat: ꝛ ꝑcipue pe
cuniā: ſi alias nō eēt mutuaturꝰ. q̇cq̇d poſtea
accipit vſura eſt. quis etiā nihil poſtulat: ꝛ te
nef ad reſtitutionē. Tercij ſunt q̇ mutuāt res
ſuas ad certū terminū: q̇ veniente nolūt pſta/
re vlteriorē dilationē: donec aliqḋ emolumen
tū ꝑcipiant: licet expſſe nil petāt. Quarti ſunt
qui vendūt res ſuas longe chariꝰ ꝓpter dila/
tionē qꝫ ꝙ eis in ꝯtinēti ſoluerent. vt pꝫ extra
de vſu. c. ꝯſuluit. Eſt em̄ regl'a iuris. Quicq̇d
accidit vltra capitale vſura eſt: habef ħ. xiiij. q.
iij. plerıqꝫ. Quinti ſunt q̇ ꝓ prompta pecunía
iā emerūt aliq̇d: ꝛ immediate ſup dilationē il
lius rei empte alij ecōuerſo vendūt in chario
ri foro qꝫ valet vel valere poſſet. Sexti ſunt q̇
emerūt vinū vel bladū dū adhuc creſcit in or
to in bono foro. ꝛ ꝙ veriſile eſt ꝙ nullo mō tpe
ſolutiōis ita modicū ſolueret: ꝛ poſt ħ chariꝰ
dant. tales vſurā cōmittunt. Verbi grā. Qui
emūt vinū ab ipis vindemiatoribꝫ: cū ſunt in
neceſſitate cōſtituti. q̇ dāt ꝓ tam vili ꝑcio ꝙ
tñ indubitāter tpe ſolutiōis multo plꝰ ſolue/
ret. ꝛ tales ſunt vſurarij: ꝛ tenenf ad reſtitutio
nē. Sed q̇d tūc eſt. ſi q̇s emat fructꝰ ꝓuentu
ros ħ anno de agro ſeminato. Rñdeo ꝙ nō eſt
vſura. qꝛ dubitaf vtrū plus vl' minꝰ pōt vale
re. ꝛ hoc ſtat adhuc in volūtate dei vtrū deꝰ ve
lit ꝯſeruare a tempeſtate aeris ꝛ alijs ꝑicul'is/
pertinentijs. Septimi ſunt q̇ recipiūt aliqḋ
pignꝰ vl' ꝯcedūt pecuniā ſup aliqḋ ꝓducunt
fructꝰ eius nō cōputāt in ſortē. Circa qḋ q̇
ritur q̇d de cōmunitatibꝫ q̇rundā ciuitatuꝫ q̇
dant pecuniā ad vſurā. Rñdeo ſm Raymū.
Omes illi ciues quoꝝ autoritate ꝛ ꝯſenſu fit:
vſurarij ſunt. ſicut ſi ciuitas vl' cōmūitas reci
peret aliqḋ pignꝰ. ſ. ciuitatē caſtrū vel hmōi. ꝛ
fructus nō cōputaret ad ſortē. omes iſti ſunt
vſurarij. xiij. q. i. Sic ꝛ vir. ꝛ. xxiiij. q. iij. ſi ha/
bes. Silr intellige de aliq̇ qui pecuniā locaret
ſup aliqḋ caſtrū vel ſup aliquā ciuitatē et fru
ctus hmōi tolleꝫ ꝛ in ſortē nō cōputaret. vſu
rarius eſt: ꝛ tenef ad reſtitutionē. Sūt adhuc
octaui q̇ dant granū vetꝰ ꝛ tollūt poſtea nouū
De his dicit Ray. ꝙ vſurā cōmittūt q̇ melio/
rem recipiūt. qḋ Hoſti. intelligit. qñ aliq̇s ꝓ/
pter ħ facit vt illā meliorē lucref. Si vō facit
ne ſua meſſis pereat: nō cōmittit vſurā. Sed
tūc etiā ſine dubio excuſaf qñ pſumif ꝙ nouū
minus debeat valere. Secꝰ eſt ſi pſumif ꝙ va
leat magis vl' plus. extra de vſu. ca. nauiganti
Noni ſunt q̇ emunt a paupibꝫ oues ꝛ boues
quas forte nō hñt. ꝛ talia aĩalia locāt eis. q̇d
ergo de ill'. Rñdeo ſm Huil'. Si emptor ſcit
vel credit ꝙ venditor ille nō habeat ꝛ locat ei
ꝓ annua penſione vſura eſt. vl' ſaltē in fraudē
vſure fit. Si vero credit eū habere ꝛ ſine frau/
de emit: nō eſt vſura. Decimi ſunt q̇ mutuāt
pecuniā ſub eo pacto vt ille ſibi remutuet. vtꝝ
illi vſurā cōmittūt. Rñdeo ſm ſan. Tho. ij. ij
q. lxxviij. Licitū eſt ꝙ mutuāti vnū ſile mutue
tur aliud. ſed nō liceꝫ obligare debitorē ad mu
tuationē in poſterū faciendaꝫ. B Circa
terciū ſciendū ꝙ eccl'ia vſurarios pſequif. hoc
pꝫ: qꝛ ꝯtra ſolutionē eoꝝ multiplex remediū
adhibuit. ꝙ ſi ꝓmiſiſſet aliq̇s vſuram ſoluere
cogi nō dꝫ ad ſoluendū. qꝛ vſure ſunt indebi
te. de iureiurā. c. debitores. Conſules: iudices:
officiales ſi ſtatuta faciūt: ſcribūt vl' dant ꝑ
que cōpellif q̇s ſoluere vſuras vl' nō petitā
ſolutas. aut qui obſeruāt illa ſtatuta: ꝛ ſm ea
iudicant: ipo facto ſunt excōmūicati ſnīa ma
ioris excōicatiōis. Itē ſcḋm remediū eſt ꝙ pꝰ
ſolutionē pōt eaſ repetere. ꝛ vſurarꝰ tenef ſibi
reſtituere q̇ ꝓ vſurā ab eo recepit. Circa qḋ
q̇ritur vtrū vſurariꝰ teneaf debitori ad dāna.
Rñdef ſm Raymū. tenef ad oīa dāna q̇ il/
le ꝓpter ſolutionē vſure paſſus eſt. vt ſi domū
ſuā ꝓpter hoc viliꝰ vendere: ꝛ aliā ꝯduxit. aut
ſi ꝓpter hoc alia bona ſub vſura q̇ſiuit. Terci/
um remediū eſt ꝙ ſi vſurarꝰ nō vult reſtitue/
re. tūc pōt iudici vel alio plato denunciare et

iudex pōt ex officio ⁊ tenet̄ illū cogere ad reſti
tuendū. Un̄ antiquit⁹ fuerūt uſurarij valde
ab alijs homib⁹ deſpecti: ⁊ cū h̄ rari: vt narrat
Guilhel. lugdunen. in ſūma vicioꝝ. ꝙ antiq̄/
tus in vna tota ciuitate vix inueniebat̄ vnus
fenerator: niſi dato ꝙ nō publicaret̄. de q̄ tn̄ cū
certitudinaliter ꝯſtaret eū eſſe uſurariū. tunc
āpli⁹ dicebat̄ dom⁹ ei⁹ dom⁹ diaboli: ⁊ vinea
ei⁹ vinea diaboli. ⁊ ſic de ceteris ei⁹ reb⁹. oſculū
pacis nō dabat̄ ei in miſſa. ignis a vicinis in
domo ei⁹ nō ſumebat̄: ad ei⁹ occurſum pueri
paueſcebāt. ſꝫ cū digito mōſtrabāt. nūc vero
nr̄is tp̄ib⁹ uſurarij ſunt p̄ncipū cubicularij. et
ab hoībus eis aſſurgit̄ ⁊ valde honorant̄. q̄d
tn̄ eſt abſurdū ⁊ abominabile multū. Sciēdū
ꝙ uſurarij nō ſolū dānāt ſeipos: ſed etiā vxo/
res ſuas ⁊ oēs pueros ⁊ heredes q̄ ſciēter poſſi
dent bona tp̄alia p̄ uſurā acq̄ſita. Un̄ legit̄ ex
emplū ꝙ quidā deuot⁹ hō rapt⁹ eſt ad viden
dū gaudiū electoꝝ ⁊ penas dānatorū: q̄ vidit
quēdā in inferno ſepultū. ⁊ arbor magna et la
ta de ei⁹ viſceribus p̄ceſſit. et in ramis arboris
pendebāt hoīes vtriuſqꝫ ſex⁹: et ingens flāma
ab imo inferni: ⁊ ab illo q̄ ſepult⁹ erat in infer/
no aſcēdit. ⁊ torq̄bant̄ illi pendētes in ramis il
lius arboris horribiliter ab illa flāma ignis q̄
aſcendit. tunc ille deuot⁹ qui vidit h̄ q̄ſiuit ab
angelo. quid h̄ eſſet. ⁊ q̄re iſti ſic crudeliter tor
querent̄. Rn̄dit angelus. ille q̄ in imo ſepult⁹
eſt pater eſt ⁊ origo illoꝝ q̄ in ramis pendēt. et
erat quondā paup: ſꝫ ditat⁹ eſt p̄ uſuras ⁊ nō
reſtituit male acq̄ſita. ⁊ ſic obijt: ⁊ iō hic in in/
ferno ſepult⁹ eſt. et iſti in ramis ſunt heredes
qui ſciēter poſſederūt illas diuitias. ⁊ iō ipi et
oēs ſeq̄ces eoꝝ q̄ de p̄genie ipoꝝ naſcunt̄: ⁊ il/
la bona iniuſte acq̄ſita ſcienter poſſederūt oēs
ad illā arborē ⁊ ad illos ramos ꝑtinent.

De eadem dn̄ica. Sermo. CXLVI.

Olite ſolliciti

n eſſe dicentes. q̄d manducabim⁹
aut q̄d bibem⁹. aut q̄ operiemur.
⁊ ſequit̄. Primū q̄rite regnū dei Matth. vi.

L Dicūt naturales. Ille qui dat eſſe ali
cui dat illud p̄ q̄d poſſit ſe ꝯſeruare in eſſe. ⁊ ra
tio. q2 ille qui vult venire ad finē optet ꝙ ha/
beat illa q̄ ad finē ſunt neceſſaria. vt ſi vult trā
ſire mare optet ꝙ habeat nauē. ⁊ q̄ dat eſſe do/
mus ordinat ligna ⁊ lapides: vt dom⁹ talib⁹
in eſſe poſſet ꝯſeruari. naꝫ agens naturale dat
eſſe arbori. iō p̄uidet ſibi de humore terreno q̄
eſt loco alimēti vt poſſet in eſſe ꝯſeruari. Spi
ritualiter. Sic de⁹ qui eſt p̄mū ⁊ ſummū ens
dat oīb⁹ entib⁹ eſſe. Nā in vnoquoqꝫ genere
eſt cā oīm q̄ ſunt. vt habet̄ Jaco. i. Omne datū
optimū ⁊c̄. Jō dat etiā p̄ q̄ poſſint ꝯ̄ſuari in
eſſe. Dicit em̄ Gre. Sicut eſſe nr̄m ex nihilo
eſt: ita ad nihilū tenderet niſi ꝯditor oīm ma/
nu ſui regiminis ꝯſuaret. Nā ſi de⁹ p̄uidit a/
nibus celi ⁊ beſtijs terre de cib⁹ ⁊ potu ⁊ tegu/
mento q̄ ſunt inferioris ꝯditōis. q̄nto magiſ
p̄uidebit hoīb⁹ q̄s redemit ſuo ſanguīe. Jdo
apl's Philip. iiij. Nihil ſolliciti ſitis: ſed i oī
orōne ⁊ obſecratiōe cū grāꝝ actione petitiones
vr̄e innoteſcāt apud deū. ſ. p̄ dei regno. de quo
thema. Nihil ſolliciti ⁊c̄. In v̄bis p̄miſſis
duo innuunt̄. Primo p̄hibet ſollicitudinem
mentiſ timorate. ibi. nolite eſſe ſolliciti. Scdo
docet rectitudinē mētis ordinate. ibi. Primū
q̄rite regnū dei. De p̄mo dicit. Nolite ſolliciti
eſſe anie vr̄e. i. vite aīali. quid māducetis. nec
corpi vr̄o q̄d induamini. Duo em̄ ſunt neceſ/
ſaria vite hūane. ſ. vict⁹ ⁊ veſtit⁹ p̄ quib⁹ ho/
mines nimiū ſollicitant̄. ⁊ h̄ p̄hibet in p̄ſenti.

D Pro q̄ ſciēdū ſollicitudo eſt triplex. ſ. to
lerabilis: laudabil' ⁊ vituperabilis. Prima ē to
lerabilis: vt dū homo ſic inſtat poſt tēpalia
moderate loco ⁊ tp̄e vt non amittat eterna. vt
martha Lu. x. Martha martha ſollicita es.
Nā hec ſollicitudo eſt nob̄ impoſita propter
pctm̄. ⁊ eſt pena pcti. Gen̄. iij. In ſudore vul/
tus tui ⁊c̄. Hanc ſollicitudinē moderatā do/
cet Salomon puer. vi. Uſqꝫ q̄ piger dormis
Et dicit ibidē. Uade ad formicā o piger ⁊ ꝯſi
dera vias ei⁹ q̄ cū nō habeat ducē nec p̄cepto/
rē neqꝫ p̄ncipem parat in eſtate cibū ſibi. ⁊ con
gregat in meſſe q̄d comedat. Nā dicit ſanct⁹
Tho. ij. ij. q. clxxxvij. ar. vij. Sollicitudo q̄m
diuitie ſecū afferūt a diuitijs totaliter ſepari n̄
pōt. ſiue ſint magne ſiue parue: ſꝫ neceſſe ē ho
minē aliq̄liter ſollicitari de acq̄rēdis vl' ꝯſeruā
dis reb⁹ exterioribus. idcirco hec ſollicitudo
moderata nō eſt p̄hibita. Scda eſt ſollicitu/
do laudabil': q̄ eſt circa ſpūalia. Un̄ ad Eph.
iiij. Solliciti ſitis ſeruare vnitatē ſpūs i vin/
culo pacis. Hec ſollicitudo aliq̄n eſt de egeno
rū p̄uiſione in charitatiſ opatiōe. De q̄ Gela/
ſius papa. lxxxvij. di. diuine. Diuine retribu/
tionis memor ad pontificalē ꝯſciam nō ambi
gas ꝑtinere egentiū cōmodis piā ſollicitudi/
nē nō negare. Itē ſollicitudo laudabil' eſt de
anie cuſtoditione. ſ. a pctis. Deutero. iiij. Cu
ſtodi temetipm ⁊ aīam tuā ſollicite. Et puer.
iiij. Omni cuſtodia ſerua cor tuū Itē laudabi
lis eſt ſollicitudo de mandatorū obſeruatiōe.

Joſue.xxiij. Tantū ꝯfortamini ⁊ eſtote ſolli/
citi vt cuſtodiatꝫ cuncta q̄ ſcripta ſunt ī volu/
mine legis. Hanc ſollicitudinē req̄rit a nobiſ
deꝰ Michee.vi. Indicabo tibi o hō quid ſit
bonū: ⁊ qd dñs reqrat a te. vtiqꝫ facere iudiciū
⁊ diligere miſericordiā: ⁊ ſollicitū ambulare cū
deo tuo. Jō.ij.ad Thim.ij. Sollicite cura te
ipm. Siſr ad Ro.xij. Sollicitudīe nō pigri
Tercia ſollicitudo eſt vituperabil: q̄ ꝓuenit ex
inordinato amore tpaliū: ⁊ diffidentia puiſi/
onis diuine. Vnd Chriſ. Sollicitudo cupi
ditatis eſt filia deſperatiōis. ⁊ impedit homi
nis ſalutē. Mat.xiij. Sollicitudo ſecli iſtiuſ
⁊ fallacia diuitiaꝝ ſuffocat dei vbū. imo facit
tranſgredi oē̄ dei pceptū. Nā auari p ſollici
tudinē ſupfluā violant pmū pceptū dei. ſ. nō
habebis deos alienos. nā auaricia eſt ydoloꝝ
ſuitus. Epheſ.v. Et Aug. Quicq̄d plus di
ligis deꝰ tuus eſt. ſi pecuniā: pecunia. ſi hoīeꝫ:
homo. Itē tranſgrediunt ſcdm pceptū. ſ. non
aſſumas nomē dñi dei tui inuanū. Auari em̄
ꝓ parua pecunia mentiunt ⁊ piurāt. Itē ſolli
citudo talis facit trāſgredi terciū pceptū. ſ. me
mento vt diē ſabbati ſanctifices q̄eſcendo ab
oībꝫ opibꝫ exteriorībꝫ. tu ⁊ filiꝰ tuꝰ et filia tua
ſuus tuus ⁊ aduena q̄ eſt intra portas tuas. ⁊
vacando diuinis opibꝫ. Juxta illud Auguſ.
Dñicis diebꝫ nihil aliud agendū eſt qꝫ deo
vacandū. ſed auari plus q̄rūt acquirere pecu
nias feſtiuis diebꝫ negociādo vendēdo ⁊ emē
do qꝫ in ferialibꝫ. Itē in ſingul' alijs pcepť ſit
tranſgreſſio p ſollicitudinē auaricie. vt ptꝫ in
tuenti. ⁊ hanc ꝓhibet dñs di. Nolite ſolliciti
eſſe. ſ. inordinate: ſupflue ⁊ illicite E Nā
ſollicitudo illicita ſit quadrupl'r. Pⁱ° ex pte
illius de q̄ ſollicitamur: vt ſi tpalia tanqꝫ fineꝫ
q̄rimus. cū deꝰ ſit finis oīm. Apoca.i. Ego ſuꝫ
alpha ⁊ o. Jō.i. Cor.x. Oīa in gliam dei fa
cite. Scdo ſit illicita ꝓpter ſupfluū ſtudiuꝫ.
p qd a ſpūalibꝫ hō notabiliter retrahit. vt dic
dñs Mat.xiij. Diuitie ſpine ſunt q̄ pungūt
⁊ vulnerant. ⁊ ſic ſollicitudo tpaliū pungit
mentē. vulnerat ꝯſciāꝫ. Tercio ſit illicita: qñ
eſt inutilis. vt mercator manens domi mittit
merces ad forū. ⁊ ipē ꝯtinue ſollicitat p abſen
tibus cogitādo anxie ne pereant. ne rapiant. ⁊
tñ ſua ſollicitudine nō pñt cuſtodiri: ⁊ ſic illa
ſollicitudo eſt inutil': ſed deberet deo cōmittere
Juxta illud.i. Pe.v. Omnē ſollicitudinē ve
ſtrā proijcientes in eū: qm̄ ipi eſt cura de vob.
Quarto ſollicitudo eſt illicita ⁊ inordiāta ex
pte timoris ſupflui. cuꝫ hō timet qñ facit ea q̄
debet ꝙ neceſſaria ſibi deficiāt. ⁊ h̄ prouenit ex
diffidentia. Et hāc diſſuadet multis rōnibꝫ.
Prima rō eſt a maiori Victus em̄ reqrit ꝓ
pter vitā anie. indumentū vero ad ꝯſeruatio/
nē corpis. Sed deꝰ dedit qd maiꝰ eſt. aiāꝫ. ſ.
⁊ corpus. q̄ dabit qd minꝰ eſt. ſ. victum ⁊ ami
ctū. Vñ Chriſ. Niſi deus vellet ꝯſeruare ho
minē q̄ eſt: ipm nō creaſſet. qꝛ ipē inſtituit vt
aīam cibo: corpꝰ veſtimēto ꝯſuaret. Jō vtrū/
qꝫ ipē tribuit. Et h̄ eſt qd di. Nō poteſtis deo
ſuire ⁊ māmone. ſꝫ oportet alteꝝ ꝯtēnere. attē
dite ꝙ ſeruitutē māmone fugiatis. iō dico vo
bis. ne ſolliciti ſitis. i. anxij ⁊ nīs intenti. Cri/
ſoſto. Nō dicit opari nolite. imo opari mani
bus vt corpꝰ ſuſtinet laudabile eſt. Sꝫ vt di
cit glo. ꝓhibet ſollicitudinem q̄ trahit ab eter/
nis. ⁊ rurſum ſm Chriſ. afflictionē animi ꝓ/
hibet in acq̄rēdis tpalibꝫ ⁊ in pditis. anie vr̄e
q̄d māducetis. nō ꝙ intelligibil' aīa comedat
ſed qꝛ nō manet ꝯiuncta corpi niſi cū nutrit.
vl' qꝛ aniam corpis eſt ſuſcipe nutrimētū con/
grue nutrire anie attribuit. Vnde ſm Aug.
Anīa in h̄ loco ꝓ aniāli vita ponit. neqꝫ corpo
ri vr̄o q̄d induamini. Ecce alia ſollicitudo q̄
ꝓhibet circa veſtimentū. Premiſſo itaqꝫ pri
mā ꝓbationē adducit. nōne aīa plus ē qꝫ eſca.
de h̄ nō eſt dubiū. qꝛ eſca nunqꝫ poſſet viuifi/
care niſi eſſet anīa: in qua ē pncipiū vite. plus
eſt igit anīa viuēs qꝫ eſca. ⁊ corpꝰ plus qꝫ veſti
mentū. Nā aīam deꝰ carne veſtiuit. qꝛ caro a/
nime eſt veſtimētū. nullū igit veſtimētū tanti
eſt valoris: q̄nti eſt corpꝰ. qd tñ anie eſt. qꝛ vi/
uens cū ea eſt: etiā qꝛ fruſtra apponerent veſti
menta niſi ipm h̄ret naturalē calorē in ſe. Ci
rillus. Deꝰ qui exhibuit qd maius eſt nō ne
gabit qd minꝰ eſt. Attēde ergo ꝙ ꝓhibet ſolli
citudo ſupfluitatis. Itē attende ꝙ nō ꝓhibet
opis laborē: ſꝫ ſollicitudinē. Itē attēde ꝙ anīa
plus eſt qꝫ eſca. ⁊ tñ guloſi pdūt aniam ꝓpter
cibū. Exemplū de diuite epulone ⁊ eſau. Itē
cū corpus plus ſit qꝫ veſtimētū. magꝫ tñ ſolli
citant ipi luxurioſi mundare veſtes ⁊ ornare
qꝫ corpꝰ a luxurie fece purgare. iō q̄ndiu in fe/
ce luxurie vel ſumo corpus velut porci macu/
lant. Scda rō eſt exemplar'. qꝛ deꝰ paſcit vo/
latilia abſqꝫ eoꝝ ſollicitudine q̄rū minor ē cu/
ra qꝫ hoīm. multo magꝫ hoīes. ⁊ de hoc dicit.
Reſpicite volatilia celi. Job.xij. Numquid in/
terroga iumēta ⁊ docebūt te: volatilia celi ⁊
indicabūt tibi. Et euſdē.xxx. Sup volucres
celi erudit nos. Hec em̄ nō ſollicitant quō ci/
bus naſcat. nō quō ſeminat. Itē nō ſollicitan
tur ꝯgregando ꝓ futura indigētia. neqꝫ ꝯgre
gant ī horrea. ſꝫ pater veſter paſcit illa paſcit

paterfamilias ſuos paſcit aīalia.ſ.in obſeq̄o
filioꝝ.q̄nto ergo magꝭ filios q̄ charioꝛes ſunt
illis.nōne vos magis pluris.ſ.pcij eſtis.pluſ
em̄ valet hō q̄ȝ volatilia. Pꝛio quidē ſm Au
gꝰ.qꝛ hō cū ſit aīal rōnale ſublimiꝰ oꝛdinaꝝ
in rerū natura. Nā ſm Chriſ. Om̄ia alia aīa
lia deꝰ fecit ꝓpter hoīem.hoīeȝ ſ͠o ꝓpter ſeipȝ
Item ſm Phm.ij.phiſicoꝝ. Hō eſt q̄dāmō
finis oīm.ꝛ finis dignioꝛ eſt oꝛdinatꝭ in fineȝ
Ꝺcio q̄ꝛ homini eternitas ꝓmittꝛ.aues vero
hodie ſunt.ꝛ cras nō ſunt nec erūt.ꝛ ſi deꝰ abſ
q̄ȝ eaꝝ ſollicitudine tribuit eis victū.mlto ma
gis homini:cui deꝰ dedit opandi ſcientiam et
fructificādi ſpem. F Et nota:nō dicit ꝙ
nō volāt ad agros q̄rētes cibū.ad deſignādū
ꝙ hr̄e debemꝰ moderatā ſollicitudinē ꝛ adhi
bere laboꝛē.ħ eſt ꝯtra q̄ſdā.de q̄bꝫ Aug. Fuerꝫ
aliqui dicētes nō debere laboꝛare.ſȝ totū diuie
ꝓuidētie cōmittere.ꝛ ħ eſt falſum.qꝛ dic̄ Pſ
cxxvij. Laboꝛes manuū tuaꝝ ꝛc. Silr̄ ꝛ aplſ
ij. Theſſa.iij. Neq̄ȝ g͞tis panē mādncauimuſ
ab aliq̄.ſȝ in laboꝛe ꝛ fatigatiōe nocte ac die o
perantes.ꝛ ſubdit. Si q̄s non vult opari nec
māducet. Sȝ di. Ex quo deꝰ paſcit volatilia
celi abſq̄ȝ laboꝛe.q̄re ita nō paſcit hoīem abſq̄ȝ
ſollicitudine ꝛ laboꝛe. Rn̄r.qꝛ volatilibꝫ deus
nō dedit artē ꝛ ſciām laboꝛādi.hoībꝫ ſ͠o dedit
ſcire ꝛ poſſe laboꝛare. Et iō q̄ laboꝛe victū acq̄
rūt a deo nutriunꝛ.ꝛ vlteriꝰ ꝓpter eoꝝ opatio
nē dat etiā homini tpalē mercedē. Si q̄ vero
eſſent q̄ nec ſcirēt nec poſſent laboꝛare:illos deꝰ
ſine eoꝝ ſollicitudine paſceret:ſicut volucres
celi. Vn̄ di. Aug. In cuiꝰ figurā Gen̄.i.poſt
q̄ȝ deꝰ creauit hoīes ſciens ꝙ viuere non pote
rant ſine alimēto:ſtatim ꝓuidit eis de cibo di.
Ecce dedi vob oēm herbā afferenteȝ ſemē ſup
terrā.ꝛ vniūſa ligna q̄ hn̄t in ſemetipis ſemen
tū generis ſui.vt ſint vob in eſcā ꝛ cūctꝭ aīan
tibꝫ terre:om̄iq̄ȝ volucri celi. Cū igiꝛ ſ͠tus dei
nō ſit debilitata:ꝛ ħ q̄tidie facit in minoꝛibus
aīalibꝫ.q̄nto magis in maioꝛibꝫ. Tercia rō
eſt ex defectu nr̄e ſollicitudinis.qꝛ neq̄ȝ noſtra
ſollicitudo tanti vigoꝛis eſt vt poſſimꝰ ꝑ eam
acq̄rere.vt hic ꝓbat di. Quis veſtrū cogitanſ
ſcȝ ſollicitudine cogitatiōis ſue pōt adijcere
ad ſtaturā ſuā cubitū vnū.i.quis eſt ille q̄ ſol
licite cogitādo poſſet ſe maioꝛē facere vno cu
bito.certe nullus.igiꝛ qꝛ nutrimentū oꝛdinaꝛ
ad augmētū coꝛpis ſi augmētū nō acq̄rimus
ex nr̄a ſollicitudine:ergo nec nutrimētū. Iteȝ
ſm Aug. Illi relinquēda eſt cura agendi coꝛ
poꝛis cuiꝰ cura facta eſt vt eēt tante ſtature ꝛc̄
G Quarta rō eſt ex ꝯſideratiōe floꝛuȝ
qui creſcūt ꝛ veſtiunꝛ ſic diuerſis coloꝛibꝫ.nec
tn̄ ſubſiſtūt ſȝ mittunꝛ in clibanū.multo ma
gis ergo deꝰ nutriet ꝛ veſtiet hoīes qui capa
ces ſunt fidei ꝛ noticie ipiꝰ.ꝛ ħ eſt qđ dicit de
veſtimēto.q̄d ſolliciti eſtis.ꝓrime due rōnes
arguūt magis ꝯtra ſollicitudinē victꝰ:que ne
ceſſitas eſt frequēter maioꝛ.hec aūt rō arguit
ꝯtra ſollicitudinē veſtimētoꝝ:q̄ minoꝛ eſt.qꝛ
multi ſine veſtibꝫ vixerūt.ſed ſine victu non.
Cōſiderate lilia agri.noīe lilioꝝ intelligit ge
neraliter q̄ſcūq̄ȝ floꝛes quō creſcūt:terra illiſ ꝓ
bendo nutrimentū cum roꝛe celi:creſcūt abſq̄ȝ
ſollicitudine.nō laboꝛant acquirēdo victum
vt creſcant:neq̄ȝ nent. Nere eſt fila cōponere.
floꝛes igiꝛ nō filant veſtimēta coloꝛis varij ſi
bi texendo. Deinde cōmēdat floꝝ oꝛnatū.qꝛ
excedit omnē oꝛnatū hūana induſtria factuȝ
Dico aūt vobis.qm̄ nec ſalomon q̄ ſup om̄s
reges delicijs abūdauit in omni glia ſua.i.qn̄
magis fuit glioſus.coopertꝰ eſt ne in iſto co
loꝛe ſicut vnū ex iſtis. Hiero. Reuera inquit.
Qđ ſericū.q̄ purpura regū:q̄ pictura textricū
pōt floꝛibꝫ compari. Ipe coloꝛ dicꝛ veſtimē
tū floꝛis ſicut dicꝛ.opuit iſtum ruboꝛ. Quid
ita rubet vt roſa.quid ita candet vt liliū.viole
vero purpurā nullo ſupare murice.i.purpu
reo coloꝛe.oculoꝝ magis q̄ȝ ſmonū indiciuȝ
eſt. Si aūt fenū agri qđ iō fenū dicꝛ.qꝛ facile
igne accendaꝛ qđ hodie eſt viret et floꝛet.cras
exiccatū in clibanū.i.in furnū vł in foꝛnacem
mittꝛ vt cōburaꝛ. Deus ſic veſtit.ſtatuto tpe
lilia foꝛmanꝛ in frondibꝫ. veſtiūtur candoꝛe
ꝛ implenꝛ odoꝛe.ꝛ qđ terra radici nō dederat
deus inuiſibili opatione largiꝛ.quāto magis
vos modice fidei.vere modice ſumꝰ fidei q̄s
etiā exemplo ſenſibiliū opꝫ ad fideȝ ducere.
Quintā rōnem adducit ex differentia q̄ de
bet eſſe inter fideles ꝛ incredulos. Vn̄ non cre
dentes eſſe quicq̄ȝ preter hec ſenſibilia.ea ſola
inquirūt q̄ dei ꝓuidentia nō credūt largiri.ſȝ
hūana hr̄i ſollicitudine.ſed qꝛ tales nō ſunt fi
deles bene repetit ꝓncipale ꝓpoſitū. Nolite ḡ
ſolliciti eſſe.i.Coꝛ.vij. Volo vos ſine ſollici
tudine eſſe.dicētes.quid mānducabimus aut
q̄d bibemꝰ aut quo opiemur. Rabanꝰ. Non
dixit.ne ſitis ſolliciti de victu:potu ꝛ veſtitu:
ſed q̄d māducetis.q̄d bibetis.quo opiamini.
vbi illi argui videnꝛ q̄ ſpreto cōmuni victu vł
lautioꝛa vł auſterioꝛa querūt q̄ȝ hi cū q̄bus vi
tā ducūt.hec em̄ om̄ia gētes inquirunt.ꝛ hoc
ꝓpter cauſaȝ iā dictā.quia nō credētes ꝛc̄. Et
ſm Grego.qꝛ nullā ſpem hn̄t futuri ſeculi ne
q̄ȝ iudicij.ideo iſta querūt tanq̄ȝ bona maxia.

Item ſm Chriſ. q2 nõ credũt tpalia dei guber
nari ꝓuidentia: ſ3 caſu euenire. iõ ꝓ ipis ſolli/
citantur. chriſtiani vero q̃ ſperant eternũ: nõ de
tpalib9 debent eſſe ſolliciti: q̃ etiã ſciunt dei pro
uidentiã diſtribui hoibus. Sextã rõnem
adducit ex ſollicitudine dei pr̃is erga nos. ꝓ/
pter qd̕ nos ſollicitos eſſe nõ optet. neq3 em̃ fi
lij debent ſollicitari. ſed hãc ſollicitudinem re/
linquũt pr̃i. Vñ text9. Scit em̃ pr̃ vr̃ ꝛc. Cri
ſoſto. Qui creauit naturã: ei9 nouit indigenti
am. q2 ſi pr̃ eſt nõ põt deſpicere filios. q2 his oĩ
bus indigetis. ſicut patres licet filijs nõ dãt
ſupflua: tribuũt tñ eis neceſſaria. Vñ Lu. xi.
Si vos cũ ſitis mali noſtis bona data dare fi
lijs vr̃is. q̃nto magis pater vr̃ celeſtis de celo
dabit ſpũm bonũ petentib9 ſe. D Sz d.
tñ videm9 multos bonos ꝛ etiã malos pati pe
nuriã. vnde h̕ ꝓuenit. Rñdeť: q̃ ſeptẽ de cauſ
aliq̃ñ patimur penuriam in neceſſarijs vite.
Primo ex demerito pctõꝝ nr̃oꝝ. Deut. xxxij.
Conſumenť fame ꝛ deuorabũt eos aues mor
ſu amariſſimo. Et ponit rõem. dereliq̃rũt deũ
factorẽ ſuũ: ꝛ receſſerũt a deo ſalutari ſuo. Jdo
Ecci. xxxix. Ignis grãdo fames ꝛ mors oĩa
hec ad vindictã creata ſunt. Scd̕a cauſa pro
pter v̈tutis exercitiũ. Vñ. ij. Coꝛ. xi. In labo
re ꝛ erũna. in vigilijs multis. in fame et ſiti. in
ieiunijs multis. ꝛ hoc fuit ꝓpter augmẽtatio
nẽ meriti. Tercia cauſa ꝓpter nr̃e auaricie im
poꝛtunitatẽ. Vñ Amb. Immoderat9 tpaliũ
appetitus facit vt neceſſarijs careamus. de quo
Hiere. xlij. Fames ꝓ qua ſolliciti eſtis adhe/
rebit vobis. Quarta cã ꝓpter hũanã ſupflui
tatẽ. q2 ſupflua q̃rim9. ideo dignũ eſt vt neceſ
ſarijs caream9. q2 cui nihil eſt qd̕ habet: ꝯſtat
illũ egere. Quinta cauſa ꝓpter abuſum tpali
um. q2 creatura dei abutunť. ꝛ ergo dignũ q̃
aliq̃ñ etiã neceſſarijs careãt. q2 dicit Auguſt.
Male poſſidet q̃ male vtiť. ergo nõ eſt dign9
bonoꝝ poſſeſſione. Sexta cã ꝓpter ingratitu
dinẽ. q2 dicit Gre. Nõ eſt dign9 dãdis q̃ nõ
agit grãs de datis. Septima cã eſt: vt creda/
mus deũ nob̕ ꝓbere tpalia. Si em̃ nr̃e ſollici/
tudini ſemp cõmitterenť. foꝛtaſſe crederemus
tpalia eſſe a nob̕. vl̕ ex debito tribui a deo. cum
vero de9 aliq̃ñ ea ſubtrahit: oñdit q̃ ipe ſit do/
min9 qui ꝓbet. Iuxta illud. i. Coꝛ. iiij. Quid
habes qd̕ nõ accepiſti. ſi aũt accepiſti q̃d glo/
riaris q̃ſi nõ accepis. Jõ aplſ. i. Thimo. vi.
Diuitib9 hui9 ſecli pcipe nõ ſublime ſape. i. ꝑ
ſupbiã eleuari. neq3 ſperare in incerto diuitia/
rũ: ſ3 in deo viuo q̃ pſtat nob̕ oĩa abũde. ꝛ hoc
ꝯſiderãs Job. i. dixit. Dñs dedit: dñs abſtu/
lit ꝛc. ꝓpter qd̕ ſubdit. Querite ꝑmũ regnum
dei ꝛ iuſticiã eius. ꝛ hec oĩa. ſ. tpalia adijcientur
vob̕. q2 dicit Amb. Dedec9 eſt homini cura/
re de cibo q̃ militat ꝓ dei regno.

De eadem dñica. Sermo. CXLVII

p Rimuz queri
te regnũ dei Mat. vi. I
Criſto. dicit. Illud qd̕ eſt vlti/
mũ in executiõe debet eſſe ꝑmũ in intentione.
Spũaliter. Sic vltimat9 finis oĩm hoĩm eſt
beatitudo ꝛ felicitas ꝓpter quã creati ſumus.
vt dicit Mgr̃ in. ij. di. i. Deus fecit hoĩem vt
ſummũ bonũ intelligeret. intelligẽdo amaret.
amando poſſideret. poſſidendo frueret. ꝓpter
qd̕ felicitas ꝛ beatitudo ꝛ fruitio ſummi boni
debet eſſe ꝑmũ in intentiõe cuiuſlibet hominiſ
chriſtiani. Nã dicit Aug. de ciui. dei. Si ho/
mo illud ſummũ bonũ attingit in illo oĩa bo/
na pcipit. Nã illud ſolũ eſt optimũ ꝛ veꝝ bo/
nũ qd̕ oĩa bona precellit. ſine q̃ nulla natura
ſubſiſtit. nulla doctrina inſtruit. nullus vſus
expedit. ibi oĩa ſecura ſunt ꝛ nulla bona defici
unt. ꝓpter qd̕ merito diciť. ꝑmũ q̃rite regnũ ꝛ
dei. Iſta eſt ſcd̕a ps ꝑncipalis. in q̃ vt dixi ſer
mone p̄cedenti docet rectitudinẽ mẽtis oꝛdi/
nate di. Pamũ q̃rite. Pro q̃ ſciendum tri
plex eſt regnũ dei. Pamũ eſt circa nos. ꝛ mi
litantis ecclie. Scdm̃ eſt in nob̕ ſiue inter9.
ꝛ eſt regnũ gr̃e. Terciũ eſt ſup nos. ꝛ eſt regnũ
glie. Dixi ꝑmo regnũ dei eſt circa nos: ꝛ eſt
militantis ecclie. de quo Mat. xiij. Mitte fi
lius hois angelos ſuos ꝛ colliget de regno ei9
oĩa ſcandala. i. de ecclia. nã in ecclia ſunt va
ria genera hoĩm q̃ ꝯtinet bonos ꝛ malos. et h̕
ideo ſm Aug. vt boni ꝑ maliciã maloꝝ exerce
antur. ꝛ h̕ ꝯſueuit fieri ab initio mundi. vt di/
cit Gre. xx. moꝛal̕. In ecclia ſicut in area ſunt
triticũ ꝛ palee que ſil̕ permittunť creſcere vſq3
ad meſſem. ꝛ in tpe meſſis diceť meſſoꝛib9. col
ligite ꝑmũ zizania ꝛ alligate ea in faſciculos
ad cõburendũ. triticũ aũt ꝯgregate in hoꝛreũ
meũ. ꝛ ſic tolleť ſcandalũ de regno dei. i. de ecle
ſia. qd̕ regnũ q̃rere debem9 ꝛ iuſticiã eius.
k Sz di. Que eſt iuſticia ei9. Rñdeo q̃ ꝑmo
fidei ꝛ charitatis. vt habeť de ꝯſe. di. i. Ecclia.
Eccleſia eſt mľtitudo vl̕ collectio fideliũ fide
ꝛ charitate vnita. Pro qua vnione chriſt9 o/
rauit Joh. xvij. Pater rogo vt oẽs vnũ ſint:
ſicut tu pater in me et ego in te. Item iuſticia
eius ꝯſiſtit in chriſti imitatione. Exodi. xxv.
Inſpice et fac ſm exemplar qd̕ tibi in monte

monſtratū eſt.i.in chriſto:q̄ dixit Johan.xiij. Exemplū dedi vob vt quēadmodū ego feci vobis ita ⁊ vos faciatis. Dicit nāq̄ Augu. in lib. de vita chriſtiana. Chriſtiani nomen fruſtra ſortit̄ q̄ chriſtū minime imitat̄. Quid em̄ ꝓdeſt vocari qd̄ nō es. ⁊ nomē vſurpare alienū. vl̄ quō chriſtian⁹ diceris q̄ chriſti act⁹ nō ſeq̄ris. Itē iuſticia hui⁹ regni ꝯſiſtit in h̄ q̄ ꝑcepta eccl'ie debem⁹ obſeruare. iuxta illd̄ Prouerb. vi. Cōſua fili mi precepta pr̄is tui. ⁊ ne dimittas legē matris tue. Scd̄m regnū eſt regnū interi⁹. id eſt regnū gr̄e ꝯſiſtens in anima quā de⁹ inhabitare dignat̄ De q̄ Lu.xvij. Regnū dei intra vos eſt. Dicit nāq̄ Aug. qn̄ voluntas nr̄a deo obedit: ⁊ tota nr̄a intentio i deum tendit: ⁊ oīs mens nr̄a ⁊ affectio ſe in deū dirigit. tūc dicit̄ regnū dei fore in nob. Nā ſm̄ Bern. Sicut in regno beatitudinis de⁹ ſe preſentē exhibet electis ſuis ad glorificationē. ita etiā ſe eis exhibet in via ꝑegrinatiōis ad iuſtificationē. vt a q̄ glorificandi ſunt ꝑ ſpeciē: ab ipo prius iuſtificent̄ ꝑ fidē. Terciū regnū eſt ſupius: vbi ſctō⁊ angelo⁊ habitatio ē preparata. De q̄ Mat. xxv. Venite bn̄dicti patris mei ꝑcipite regnū ⁊c. Nūc igit̄ in p̄nti ſermone dicendū eſt de regno gr̄e qd̄ de⁹ opatur in aīa noſtra dicēdo. Primū q̄rite regnū dei q̄ſi di. q̄rite diligēter opib⁹ meritorijs. deuotis exercitijs. v̄tutib⁹ ⁊ gratijs. vt fiant aīe veſtre regnū dei. Nā aīa rōnalis cū v̄tuoſis operib⁹ et deuotis exercitijs allicit ſibi deum vt ipam miſericorditer dignet̄ inhabitare. Nā ipe dixit Prouer. viij. Delicie mee eſſe cum filijs hoīm. L Sed di. q̄s eſt thron⁹ in q̄ rex regū reſidet. R̄ndet̄. thron⁹ eſt ſupremum mētis in q̄ v̄bū eternū ſedet. figurat̄. iij. Reg. x. Fecit rex ſalomon thronū de ebore grandem ⁊ veſtiuit eū auro fuluo nimis. Sp̄ual'r. thronus ſignificat ſupmū mētis q̄ debet eſſe de ebore. ſ. mūdicie ⁊ caſtitatis. nā ebur eſt frigidū ⁊ candidū. ⁊ ſignificat mūdicie nitorē. Cañ. v. Venter ei⁹ eburne⁹. i. caſt⁹ ⁊ mūdus. Nā de⁹ in mūdis ꝯſcientijs habitare vult: ⁊ nō in immūdis. iuxta illud Sap. i. Nō habitabit in corpe ſubdito pctīs. Iſte thron⁹ debet eſſe veſtitus auro charitatis. i. Joh. iiij. Qui i charitate manet in deo manet ⁊ de⁹ in eo. ⁊ ſic aīa dicitur regnū dei. Vn̄ Bern. Vacare deo. laudare deū. ſeruire deo. qd̄ cū in nob impletū fuerit ſine dubio aīa noſtra ꝑ dei ꝑſentiā regnū dei erit. Vn̄ Eccs. iiij. De carcere cathenisq̄ interdū quis egredit̄ ad regnū. ⁊ ali⁹ nat⁹ in regno inopia ꝯſumit̄. ac ſi diceret. qn̄ magni peccatores de carcere ⁊ de cathenis pctō⁊ egrediuntur. h̄ regnū qd̄ itra nos ē ꝯſequunt̄. ⁊ ali⁹ natus ad regnū. i. innocēs ꝑ torporē ⁊ negligentiā ab h̄ regno longe fiet. qd̄ Lu. xv. in duob⁹ filijs euidēter innuit̄. q̄zū vni q̄ ſubam ſuam cū meretricib⁹ male expenderat pr̄ ꝯuiuiū inſtaurauit occidēs ei vitulū ſaginatū: quod tn̄ nunq̄ exhibuit alio filio q̄ ab ei⁹ impio nō receſſit. Ad h̄ regnū in nob ꝯſtruendū religioſi hoīes ſpecial'r ſūt vocati. q̄ ſi negligētes inuēti fuerint trāſit dn̄s ad ſecl'ares ⁊ gentes dās eis tales grās q̄ longe ſunt ab oīb⁹ religioſis. Qd̄ pulcre figuratū eſt Mat. xxij. vbi dicit̄. Sile eſt regnū celo⁊ homini regi q̄ fecit nuptias filio ſuo. ⁊ miſit ſeruos ſuos vocare inuitatos ⁊ nolebant venire. Glo. vt guſtarēt hui⁹ regni delicias. Et ideo ſequit̄. nuptie quidē parate ſunt. ſed q̄ inuitati erāt nō fuerūt digni. Ite ḡ ad exit⁹ viarū. ⁊ q̄ſcūq̄ inueneritis vocate ad nuptias. q: nō eſt de⁹ acceptor ꝑſona⁊. ſed in omi gente: in omi ſtatu q̄ inuocāt illū hui⁹ regni delicias cōſequunt̄. M De h̄ regno qd̄ intra nos eſt tria dicam⁹. Primo de mō q̄rendi. ſcd̄o de locis inueniēdi. tercio de gr̄a fruendi. Primo ſciendū q̄ h̄ regnū q̄druplicitér q̄ritur. ſ. ꝑ purā ꝯuerſionē. volūtatis inclinationē. toti⁹ cordis exhibitionē: ⁊ ho⁊ triū cōtinuationē. Primo ergo ad efficacē inq̄ſitionē req̄rit̄ ꝯuerſio. q̄ em̄ aliq̄ mō rē inq̄rere q̄rit neceſſe eſt vt ad eā q̄rendā totaliter ſe ꝯuertat. cōuertens aūt ſe ad eā neceſſe eſt vt ab oīb⁹ que nō ſunt illud penit⁹ ſe auertat. Plena ḡ cōuerſio eſt cū oēs ſenſus interiores ⁊ exteriores: ꝑiter ⁊ affectiōes a mūdo et ab alijs q̄ mundi ſunt abſtrahunt̄. ⁊ ad h̄ regnū q̄rendū oīa ſit̄ ꝯuertunt̄. De hac inq̄ſitiōe dicit̄ Iſa. xxi. Si q̄ritis q̄rite: ꝯuertimini ⁊ venite. ac ſi diceret. ſi efficaciter q̄ritis ⁊ q̄rere cupitis. tūc ꝯuertimini ⁊ venite ad q̄rendū. Quē modū q̄rendi innuit nob ſapiens Eccli. xvij. Reuertere ad dn̄m ⁊ auertere ab iniuſticia tua ⁊ nimis odito execrationē. ⁊ cognoſce iuſticias ⁊ iudicia dei. Hanc ꝑfectā ꝯuerſionē trāſfigurauit in ſe apl's ꝓpter nos: vt ⁊ nos ita faciam⁹. ad phil'. iij. dicēs. Vnū aūt q̄ quidē retro ſunt obliuiſcens. ad ea v̄o que ſunt priora extēdens meipm. Qd̄ exponēs Bern. dicit. In v̄bis iſtis apl'i manifeſte declarat̄ ꝑfecta eorū q̄ retro ſūt obliuio: ⁊ ꝑfecta in anteriora extenſio. Talis em̄ eſt hoīs iuſti in hac vita ꝑfectio. Secundus modus q̄rendi regnū dei ꝯſiſtit in plena volūtatis inclinatiōe: dātes volūtatē ad omnia q̄bus regnū dei pōt acq̄ri. de hoc dicit̄. ij.

Paralip.xv. In tota ſua volũtate queſierunt
dñm ⁊ inuenerũt.plena aũt ⁊ pfecta volũtas
ↄſiſtit in trib9.videlicȝ in cõmunione.affecti
one ⁊ opatiõe. Cõmunione: vt ſit cõis cũ deo
volens oĩa q̄ de9 vult. Affectiõe vt nõ ſolũ vo
lũtas ꝓcedat ex iudicio rõnis.ſȝ ex affectu in/
time deuotiõis. Opatione vt qđ volũtas deſi
derat q̄ntũ poſſum9 opemur ⁊ ope expleam9.
talis volũtas qđ q̄rit inuenit.q꞉ cũ nõ poterit
volũtas p facto reputat᷑. De hac volũtate di/
cit Gre. Ante dei oclos nõ eſt vacua manus a
munere: vbi archa cordis repleta ſit bona vo/
luntate. Terci9 modus q̄rendi regnũ dei cõſi
ſtit in toti9 cordis exhibitione. vt videlicȝ ad
q̄rendũ regnũ totũ cor nr̃m ſine ſciſſione.ſine
claudicatiõe exhibeam9.qđ facere monemur
p dauid.i.Paral.xxij. Prebete corda vr̃a ⁊ a/
nimas vr̃as vt q̄ratis dñm deũ veſtr̃. Ad qđ
faciendũ inſtruit nos forma cordis. In natu
ris em̃ rerũ legit᷑. ꝙ cor homis ſupius eſt latũ
⁊ aptũ.inferius ꝟo ſtrictũ ⁊ clauſuȝ.ſignãs ꝙ
ad ſupiora q̄renda dȝ eſſe latũ in affectionib9
⁊ aptum. ⁊ ad terrena ↄtenenda dȝ eẽ ſtrictũ
⁊ clauſum. Toto ergo corde regnũ dei q̄rim9
ſi cũ oĩbus affectiõib9 cordis illud q̄rimus.
De quib9 affectiõib9 dicit Bern. Totuȝ cor
noſtrũ pverſum eſt in affectiõib9: ⁊ de eis acci
piendũ eſt qđ dicit᷑ vt toto corde ad dñm cõ/
uertant᷑.cõuertat᷑ amor tu9 vt oĩno nihil dili/
gas ꝑter deũ.ſic ⁊ gaudiũ tuũ ⁊ triſticia cõuer
tant᷑.hoc aũt fiet ſi ſm̃ deũ ſolũ doleas aut lete
ris.De h̃ modo q̄rendi dr̃ Deutero.iiij. Cuȝ
q̄ſieris dñm deũ tuuȝ inuenies eum.ſi tñ toto
corde q̄ſieris ⁊ in tota tribulatiõe anime tue.
Quart9 modus q̄rendi regnũ dei ↄſiſtit in p̄/
dictorꝫ triũ ↄtinuatiõe.vicȝ vt q̄ram9 dñm ⁊
iterꝫ q̄ram9 ⁊ acq̄rendo nunq̄ȝ animũ remitta
mus.De h̃ dr̃.i.Paral.xxij. Prebete corda ve
ſtra ⁊ aĩes vr̃as:vt q̄ratiſ dñm deuȝ vr̃m.pſ.
ciiij. Querite faciẽ ei9 ſemp. Hec aũt ↄtinua/
tio agit᷑ pcipue p intentionẽ.ſemp em̃ q̄rimus
ſi oĩa que agim9 ad q̄rendũ regnũ dei ordina/
mus. Lu.ix. Nemo mittẽs manũ ſuã ad ara/
trũ ⁊ reſpiciẽs retro:apt9 eſt regno dei.ac ſi di/
ceret. Quicũq̄ȝ reſpiciẽdo retro ab intentione
q̄rendi dñm animũ remiſerit.nõ ↄſequet᷑ illđ
regnuȝ. ¶ Scđo dicet᷑ de locis illud re/
gnũ inueniẽdi.ſunt em̃ loca in q̄b9 regnũ dei
deus poſuit.in q̄b9 ſi efficaciter querit᷑ ſine du
bio inuenit᷑.ſ.in ꝓfunda hũilitate.tenui pau/
pertate.in pſecutiõis anxietate. in ꝟtutuȝ ſan
ctitate. Primo q̄rens regnũ dei inuenit illud
in ꝓfunda humilitate.naȝ de9 illud hũilitati
hũiduȝ dedit.vt dr̃ Lu.xij. Nolite timere pu
ſillus grex.q꞉ cõplacuit prĩ veſtro dare vobiſ
regnũ. Glo.puſillus grex.i.humil᷑. Hinc ꝙ
dñs volens nos ad hui9 regni guſtũ ꝑducere
obmiſſis oĩb9 alijs ꝟtutib9 et exercitijs bonis
di. Mat.xi. Diſcite a me q꞉ mitis ſum et hu/
milis corde. Hinc gl'iabat᷑ beata ꝟgo ſentiẽs
in ſe h̃ regnũ ↄſtructũ in q̄ oĩs plenitudo di/
uinitatis habitabat corꝑalr̃.cũ diceret.q꞉ re/
ſpexit humilitatẽ ancille ſue.ac ſi diceret.null᷑
meis meritis.ſȝ ſola hũilitate quã reſpexit do
min9 in corde meo: hanc ſum grãm cõſecuta.
Qui ergo regnuȝ inuenire voluerit hũilitate
ſe veſtiat ⁊ cogitatiõe ⁊ locutiõe habitu ⁊ opꝫ
ratione. ⁊ h̃ regnũ inueniet certius oĩ certo.
Scđo regnũ celorꝫ in tenui paupꝑtate eſt col/
locatum. De q̄ Mat.v. Beati paupes ſpũ/
tu: q̄m ipoꝝ eſt reg.cel. Deus em̃ edificator et
dator hui9 regni nunq̄ȝ viſus eſt nec inuetus
niſi paup. Hec aũt paupꝑtas trib9 dȝ appen/
dicijs decorari.ſ.voluntariſ ↄtinẽtia.rerꝫ caren
tia: ⁊ vſus abſtinẽtia. Primo dico hec paup/
tas dȝ hr̃e voluntariſ ↄtinẽtiã:vt ſit volunta/
ria nõ coacta. Nõ em̃ vt ait Bern. paupertas
eſt ꝟtus.ſȝ amor paupꝑtatis. Et idcirco ad h̃
diſcernendũ addit dñs.beati paupꝑes ſpũ.i.
volũtarie. Scđo hec paupꝑtas ↄſiſtit in reruȝ
carentia: vt actu nihil penit9 poſſideat. De q
gloriat9 eſt petrus di. Ecce nos reliq̄m9 oĩa.
Tercio hec paupꝑtas ↄſiſtit in vſus abſtinen
tia: vt cũ paupes ſumus: victũ ⁊ veſtitũ pau/
peruȝ habeam9 ſola neceſſitate ↄtenti. Tercio
regnuȝ celorꝫ inuenit᷑ in pſecutiõis anxietate.
que ꝑpter deũ ⁊ ei9 iuſticiaȝ ſuſtinetur.de qua
Mat.v. Beati q̄ pſecutionem patiunt᷑ ꝑpter
iuſticiã. Hec pſecutio in trib9 eſt. q̃n ſine cau
ſa tpalia nobis auferunt᷑.ſ.in reb9. in perſona
q̃n infirmitate vl' quibuſdã dolorib9 corꝑeis
ↄterunt᷑.in ſpũ cum fidei falſitate vl' blaſphe/
mia.vl' occiſione ſiue dãnatiõe.vl' etiã deſpecti
one ſpũales hoĩes grauiter ĩpugnant᷑. Quar/
to regnũ celorꝫ collocatũ eſt in ꝟtutũ ſanctita/
te.i.Corꝫ.iiij. Nõ in ſermone eſt regnũ dei ſȝ
ꝟtute. In q̄bus aũt ſit ꝟtutib9.ide Ro.xiiij.
euidẽtius oñdit di. Nõ eſt regnũ dei eſca ⁊ po
tus.ſed iuſticia pax ⁊ gaudium in ſpũſancto.
Et ſubdit. Qui eniȝ in h̃ ſeruit chriſto placet
deo ⁊ pbat9 eſt hoĩb9 Nã de iuſticia dicit pſ.
xiiij. Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo.
Rñdit. Qui ingredit᷑ ſine macula ⁊ opat᷑ iu/
ſticiã. De pace ꝟo dei dr̃ Mat.v. Beati paci
fici: q̄m filij di vocabunt᷑. Q, ſi filij dei ⁊ here/
des. Ro.viij. Sed de gaudio Joh.xvi. Iterꝫ

videbo vos ⁊ gaudebit cor veſtrū. ⁊ gau. vr̄m
nemo tollet a vob. ꝑ gaudiū aūt ſpūale i hac
vita habitū eternū gaudiū ꝓmeret̄ ¶ Ter
cio dicēdū eſt de h⁹ regni fruitōe. quā ⁊ ſi nul
la lingua poſſit exꝓmere: aliq̄d t\ cn̄ q̄ſi a remotꝭ
poſſum⁹ depingere. De hui⁹ fruitōis delicijs
que in h̄ regno interiori ↄfluāt ⁊ cōcurrunt
ſex ſunt breuiter agēda. ibi em̄ ſentit̄ dei p̄ñtia.
omniū grāꝝ affluentia. oīm maloꝝ abſentia.
⁊ h̄ ex pte dei. Ex pte vero anīe alia tria conſe-
quūtur. ſ. cognitio lumioſa. dilectio glorioſa.
fruitio delicioſa. Primo em̄ i h̄ regno fruimur
dei p̄ſentia. quē p̄ñtem adoram⁹ ⁊ guſtamus.
Nā ipe hoc ꝓmiſit Leui. xxvi. vbi dicit. Po-
nā tabernaculū meū in medio vr̄i. ⁊ nō abijci-
et vos anīa mea. ambulabo inter vos ⁊ ero de⁹
veſter. qd̄ Salomon legēs admirando dixit
ij. Paral. vi. Ergo ne credibile eſt vt habitet
deus cū hoīb9 ſup terraꝫ. ⁊ h̄ eſt quod ꝓmiſit
Mat. xxviij. Ecce ego vobiſcuꝫ ſum vſqꝫ ad
ↄſummationē ſecli. Scd̄o he delicie ↄſtant ex
oīm grāꝝ affluentia. de q̄ Deutero. viij. Rerū
oīm abundātia pfrueris. Iteꝫ ibidem. xxxiij.
Inundationē maris q̄ſi lac ſugent. ⁊ iteꝫ. xx
iij. Ipe erit plen⁹ benedictiōib9 domini. Vñ
Bern. Ex intuitu ſil' oīm bonoꝝ expieris mul
titudinē magnitudinis ei⁹. De tercio. ſ. abſen
tia oīm maloꝝ figuratiue legim⁹. i. Regū. iiij.
vbi dicit̄. Timuerūt philiſtijm dicētes ve no
bis. De his tribus ſil' iunctis dicit Bern. Ex
motu cordis intellexi p̄ſentiā dei. ecce p̄mū.
⁊ ex intuitu ſil' oīm bonoꝝ expaui multitudi
nē magnitudinis ei⁹. ecce ſcd̄m. ⁊ ex fuga vici
orū carnaliū ⁊ cōprehenſiōe affectuū aduerti
potentiā eius. ecce terciū. Ex his ergo trib9 ex
pte dei in regnū anīe ↄfluentib9 ſequuntur a-
lie tres delicie ad ineffabile gaudiū anīe affici
entes. quaꝝ p̄me ſunt cognitio lumioſa. licet
em̄ alias ꝑ fidei veritatē deū cognoſcim⁹. h̄ tn̄
fit in enigmate ꝑ qualēcūqꝫ expientiā ⁊ grāꝝ
affluentiā q̄bus cognoſcim⁹ deuꝫ. ⁊ id̄ hec co-
gnitio dicit̄ lumioſa. Scd̄e delicie ſunt ⁊ exi-
ſtunt in dilectiōe glioſa. Anīa em̄ vidēs ſe in
diligēdo tam ſupra modū victā incipit ſaltꝫ
in hoc momēto mādatū dilectionis exoluere
diligere deū ex toto corde. tota anīa. tota vir̄tu
te. ⁊ id̄ eius dilectio dicit̄ glioſa. Tercio conſi
ſtit in fruitione delicioſa. guſtat em̄ grā bona
dñi q̄ agnomine dicim⁹ ſpūales ↄſolationes.
quas deſcribit Bern. ſic dicēs. Conſolatio di
uina eſt ſuauiſſima delectatio boni ⁊ guſt⁹ ſa-
pientie licet exigu⁹: q̄b9 interim benign⁹ dñs
afflictā aiaꝫ refrigerat. Guſtus aūt ille nihil

aliud eſt niſi irritamētū deſiderij ⁊ incenſiuuꝫ
amoris. Recipit itaqꝫ anīa tria genera delicia
rū q̄ in hac viſitatiōe ↄfluūt. Nā ex deo patre
q̄ amor eſt inebriat̄ anīa affectuoſiſſima chari
tate. de filio q̄ ſapiētia eſt illuſtrat̄ anīa illumi
noſa v̄tute. ex deo ſpūſctō q̄ bonitas eſt et dul-
cedo perungitur anīa dulciſſima bonitate. Ex
his tribus ↄfluentib9 anīa a ſe alienat̄ ⁊ in ſta
tum diuinū ꝑ illo tpe penitus mutat̄. ad quē
ſtatū nos pducat ⁊c.

De eadē dñica. Sermo. CXLVIII.

Rimuꝫ queri
te regnū dei Mat. vi. P

P Expedito vno ſmone de regno
interiori ad religioſos ꝓprie ꝑtinēte. nūc acce
dendū eſt ad ſcd̄m ſmonē de regno exteriori l'
ſupiori oēs electos generaliter ſuſcipiente.
Scd̄m hoc v̄bū ꝓpoſitū in tria diuidit̄. Pri
mo em̄ hortamur ad h̄ regnū qd̄ ſupra nos ē
p̄ncipaliter inq̄rendū. Scd̄o innuit̄ q̄bus h̄
exercitijs ſit faciendū. Tercio ꝓmittit efficaci
ter h̄ regnū q̄rentib9 tpalia ſe adijcere. Primū
ibi. p̄mū q̄rite regnū dei. ſcd̄m ibi. ⁊ iuſticiam
ei⁹. terciū ibi. ⁊ hec oīa adijcient vob'. Vñ qꝛ
regni acq̄ſitio nihil aliud eſt niſi iuſticie opa-
tio. teſte pſ. xiiij. q̄ cū quereret a dño di. Dñe
q̄s habitabit in tabernaculo tuo. accepit dñi
riſum. Qui ingredit̄ ſine macula ⁊ opat̄ iuſti
ciā. Id̄ de hac iuſticia ꝑ quā regnū celoꝝ acq̄
rendū ſit ⁊ inueniendū tria dicemus. Primo
de iuſticie deſcriptiōe. ſcd̄o de iuſticie remune-
ratione. tercio de iuſticie ꝓgreſſione ſiue ope-
ratione. A p̄mo ergo incipiētes h̄ eſt ſciendū.
qꝛ vis iuſticie naturaliter eſt hoīb9 inſita: cōti
nens hec duo p̄cepta nature. qd̄ tibi nō vis fi
eri: alteri ne feceris. ⁊ qd̄ tibi vis fieri: alteri fac
Quib9 ↄcordat illud Mat. vij. Oīa q̄cū-
qꝫ vultis vt faciāt vob' homīes: ⁊ vos facite il
lis. De hac iuſticia dicit Aug. Iuſticia eſt in
corde hoīs naturaliter. Itē alia deſcriptio iu-
ſticie. Iuſticia eſt v̄tus general' cōprehēdens
toti⁹ anīe rectitudinē q̄ ↄſiſtit in debita ordia
tione homīs ad deū: ad ſe ⁊ ad ꝓximū. inquā-
tū em̄ ordinat hoīem ad deū ↄtinet in ſe virtu
tes theologicas. qꝛ em̄ vnū deū cognoſcimus
iuſtū ē vt i ipm credam⁹. ecce fides. Quia ve
ro ipm fidelē credimus. iuſtū eſt vt i ipm ſpere
mus. ecce ſpes. Et qꝛ multa bona ab eo p̄cepi-
mus. iuſtū eſt vt ipm ſup oīa diligamus. ec
ce charitas. Et qꝛ ipm noſtris offendim⁹ pec
catis. iuſtū eſt vt eū timeamus. ecce timor. Et

quoniã ex peccatis viles facti ſum⁹. iuſtũ eſt
vt humilitatẽ habeamus. ecce humilitas. Et
ſic poſſum⁹ de oĩbꝫ virtutib⁹ ratiocinari. ipſa
em̃ iuſticia om̃es ỽtutes que ad deũ ordinãt
plene in ſe cõtinet ⁊ pfecte. Scđo nõ ſolum il
los ↄtinet: ſed etiã virtutes ordinãtes hoĩem
ad ſeipm̃. Cognoſcentes em̃ nos a vicijs im/
pugnari: iuſtũ eſt vt eiſdẽ p virtutẽ reſiſtam⁹.
ecce fortitudo. ⁊ q꞉ neceſſitati nr̃e voluptas i/
ſidiatur. iuſtũ eſt vt p tempantiã vtrũqꝫ mo/
deremur. ecce tempantia. ſic etiã caſtitas. ab/
ſtinentia ⁊ mũdicia ordinãt hoĩem ad ſeipm̃
ad deũ ⁊ ad proximũ. ſicut amor proximi. eq̃/
tas. fidelitas. miſericordia: in pauperes largi/
tas: ⁊ alie plures. Scđo dicendũ eſt de iuſti/
cie remuneratione. vt viſo fructu iuſticie ⁊ vti
litate ipam iuſticiã ſtudioſi⁹ opemur. Facien
tibus em̃ ⁊ opantib⁹ iuſticiã optima dant q̃/
bus maiora nõ habet de⁹. ſ. pſent; vite ſanctifi
cationẽ. inferni euaſionẽ. celeſtis regni poſſeſ/
ſionẽ. De quo Math. v. Beati q̃ eſuriũt ⁊ ſi
tiunt iuſticiã. Si ergo beati. ergo ⁊ ſanctifica
ti. Itẽ Ps̃. lxxxviij. Juſticia ⁊ iudiciũ prepa
ratio ſedis ei⁹. cui cũ dñs iſider p ſuã pſentiã
aniam ſanctificat. De ſcđo Prouer. x. Juſti/
cia liberat a morte. qđ de morte eterna oportet
intelligi: eo ꝙ nulla iuſticia a morte liberat na
turali. quis etiã iuſticia liberat a morte infli/
genda p iniuſticia. De tercio pūerb. xiiij. Ju
ſticia eleuat gentẽ. glo. in eternũ. Mat. v. Ni
ſi abundauerit iuſticia vr̃a plus q̃ꝫ ſcribarũ ⁊
phariſeoꝝ: nõ intrabitis in regnũ celoꝝ. ergo
p oppoſitũ p abundantẽ iuſticiã regnũ poſſi/
debitis. Per hos tres maxios fructus horta
mur crebri⁹ in ſcriptura vt iuſticiã opemur.
Deutero. xxiiij. Habeas iuſticiã corã dño deo
tuo. Itẽ Ecci. iiij. Uſqꝫ ad mortẽ certa p iuſti
cia. Q Uiſis ergo fructibꝫ q̃s p iuſticiã
ↄſequimur. nũc inſtandũ eſt qũo ⁊ q̃liter iu/
ſticiã opemur. Scđm ergo diuiſionẽ ſup ra/
poſitã dicendũ eſt de iuſticie opatione. Uerũ
cũ dicat Bern. Juſticia eſt ỽtus reddẽs vni/
cuiqꝫ qđ ſuũ eſt. Sũt ergo aliq tra ſingulari/
ter quibꝫ ex iuſticia tenemur reddere qđ ſuũ
eſt. ſcꝫ peccat; pñiam. vicijs reſiſtentiã. merit;
diligentiã. flagellis patientiã. hoĩbus beniuo
lentiã. mũdo diſplicentiã. deo reuerentiã. Pri
mo ergo pc̃tis reddam⁹ pñiam quã facillime
ſolueremus: ſi dãna que ex pc̃tis incurrim⁹ vi
derem⁹. nocent em̃ pc̃ta deo: angel; ſanctis: bo/
nis hoĩbus ⁊ mal; hoĩbus. ⁊ p ↄſequẽs omni
creature. Primo em̃ dico nocẽt deo. patri em̃
impediũt promiſſionẽ. filij paſſionẽ. ſpũſan/
cti adoptionẽ. angeloꝝ reſtaurationẽ. ſcõꝝ
ↄſummationẽ. bonoꝝ pmotionẽ. maloꝝ con/
uerſionẽ. dãnatoꝝ ampliorẽ faciũt ↄcrema/
tionẽ. in purgatorio exiſtentiũ impediũt libe/
rationẽ. oĩm creaturarũ renouationẽ. ſup oĩa
aũt ⁊ p oĩbꝫ oĩm bonoꝝ faciũt priuationẽ. pec
cans em̃ ſibiipi aufert honorẽ: diuinas atqꝫ vi
tam. Et idcirco ex his que dicta ſunt neceſſa/
rio ↄſequens eſt: vt ſicut peccatum ſuo modo
omibus nocet. ⁊ om̃e bonũ q̃ntũ in ipo eſt im
pedit. ita in die iudicij a pc̃tõꝝ oĩa que ſunt
expetent vltionẽ. Hinc dicit Sap. xvi. Crea/
tura tibi factori deſermẽs exardeſcit in tormen
tum aduerſus iniuſtos. Item ibidẽ. c. v. acci
piet armaturã zelus illi⁹. ⁊ armabit creaturã
ad vltionẽ inimicoꝝ. Unde de pc̃tõꝝ recte di
citur illud Gen̄. xvi. Manus ei⁹ ↄtra om̃es
⁊ man⁹ oĩm ↄtra eũ. q꞉ ſicut man⁹ pc̃tõꝝ pec/
cando eſt ↄtra deũ ⁊ omnẽ creaturã. ſic in iudi
cio manus dñi ⁊ oĩm que ſunt vlciſcẽdo ſunt
ↄtra eũ: vt dicere poſſet illud Hiere. xv. Om/
nes maledicunt mihi. Scđo reddam⁹ vicijs
reſiſtentiã. niſi em̃ p pñiam iã mundati vicijs
nos impugnãtibꝫ viriliter reſiſtamus: ſubito
nos ſubuertent: ⁊ erit ſine dubio nouiſſim⁹ er
roꝝ peior priore. De his vicijs dicit Nu. xxx/
iij. Si nolueritis interficere habitatores ter/
re qui remãſerũt: erunt vobꝫ quaſi claui in ocu
lis: ⁊ lancee in lateribꝫ: ⁊ q̃ ſunt qui remanent.
vicia vtiqꝫ que poſt pc̃ta dimiſſa iterũ nos ipu
gnant. Joſue. xxiij. Si volueri; barũ gentiũ
que inter vos habitãt adherere erroribꝫ. ⁊ cũ
eis miſcere cõnubia atqꝫ amicicias copulare.
Jam nũc ſcitote ꝙ domin⁹ deus noſter nõ eaſ
deleat ante faciẽ veſtrã. ſed erũt vobis in foue
am ⁊ in laqueũ ⁊ offendiculũ ex latere vo: do
nec vos auferat atqꝫ diſpdat. Quotiens ergo
nos impugnauerint viriliter reſiſtam⁹. dicen
tes illud Canti. v. Expoliaui me tunica mea
qũo induar illa. laui pedes meos quomõ inq̃
nabo illos. ⁊ illud Ecci. xxxiiij. Qui baptizat
a mortuo ⁊ iterũ tangit mortuũ. quid pdeſt
lauatio illi⁹. Eſt aũt e ipis vicijs tripliciter re/
ſiſtendũ. videlicꝫ actionẽ ſubtrahendo. men/
te nõ ↄſentiendo. nec opere ppetrando. De pri
mo Prouerb. iiij. Auerte pedẽ tuũ a malo. af
fectum pedẽ vocanſ. De ſcđo dicit Thob. iiij
Caue ne aliq̃n peccato ↄſentias. De tercio p/
uerb. xxvi. Sicut canis q̃ reuertit ad vomitũ
ſic imprudens q̃ iterat ſtulticiã ſuã. R
Tercio reddam⁹ bonis opibꝫ diligentiã ea fi
deliter exercẽdo. ⁊ ad hoc tria ſunt neceſſaria.
debem⁹ em̃ in om̃ibꝫ opibꝫ agendis toto cor/

po:e τ om̄ibꝫ eius mēbris vacare attentiōe al
ligare. τ ꝑ intentionē ea in deuz ordinare. de q̄
dicit̄ Eccl. xxx. Contine τ ɔgrega coꝛ tuuz in
ſanctitate. Ibidē. li. Congregate vos ī domū
diſcipline. q: dicit̄ Prouer. xviij. Frater q̄ ad
iuuat̄ a fratre q̄ſi ciuitas firma. De ſcd̄o dicit̄
Joſue. xxij. Cuſtodiatis attente τ ope imple
atis De tercio. i. Coꝛ. x. Omnia in gl'iam dei
facite. Et de oībus talibꝫ dicit̄. ij. Paral'. xix.
Cū diligētia cūcta facite. Quarto flagell' red
damus patientiā. ſufferētes patienter τ hūili
ter quicq̄d aduerſitatis nobis aduenerit pu
re ꝓpter deū. Sunt autē flagella dn̄i ſufferen
da patienter ꝓpter tria bona q̄ ex eis ɔſeq̄mur
Primo vt ꝑ flagelli amaritudinē peccati dul
cedo expietur. Scd̄o vt homo ex flagello in
virtutibꝫ et cognitione nō extollat̄ ſed humi
lietur. Tercio vt cū mala nr̄a cum tanta diffi
cultate vincim⁹ peccatū ſoliciti⁹ caueat̄. De ꝑ
mo dicit̄ Job. xx. Panis ei⁹ in vtero illi⁹ ver
tetur in fel aſpidū. ac ſi diceret. Quantū de pa
ne delectationis ſumim⁹. tantū nobis de felle
tribulatiōis ꝓpinat̄. Et hoc eſt qd̄ dicit̄ Apo
cal'. xviij. In poculo qd̄ miſcuit vobis miſce
te illi duplū. Quantū gl'ificauit ſe τ ī delicijs
fuit: tantū date illi tormentū τ luctū. De ſcd̄o
dicit̄. ij. Coꝛ. xij. Ne magnitudo reuelationū
extollat me τc̄. Qd̄ exponens Grego. dic̄. Dū
tribulationibꝫ exercemur diuina diſpenſatio
nē agit: ne virtutibꝫ ſplendens extollatur. ſꝫ tā
q̄ꝫ male oꝑans humiliet̄ De tercio Johan. v.
cuidā ſanato dixit dn̄s. Ecce ſanus factus es
iam noli peccare ne deteri⁹ tibi aliq̄d ɔtingat.
Vn̄ reiterantibꝫ pc̄ta grauioꝛa de⁹ ſupplicia
minatur. Ezech. viij. cū dicit. Ecce iſti appli
cant ramū ad nares ſuas τc̄. Has tres cauſas
ſimul ponit Bern. dicēs. Pauci ſunt q̄ in tri
bulatione ſciūt q̄ꝫ pia ſit diſpenſatio dei. ad h̄
em̄ tribulatiōes immittit vt in eis nunc experia
mur dū cruciamur q̄d deliquimus qn̄ delecta
bamur. τ ſic expiemur a pc̄to. Ecce ꝓma cau
ſa. Et ſequit̄. Et idcirco flagellamur vt noſtre
infirmitatis memores dū ſemꝑ cogimur re
miniſci q̄d fuim⁹ nō extollamur. ſi modo me
lioꝛes ſumus. Ecce ſecūda. ſequit̄. Et q: ma
la noſtra tanta difficultate vincimus tribula
tio immittit̄ vt peccare ampli⁹ timeam⁹. Cuꝫ
ergo ex temptatiōe vtilitates ꝓueniāt: opoꝛtꝫ
nos quotiēs temptamur diuinā diſpenſatio
nē obediēter ſuſcipere. τ patiēter temptationū
moleſtiā ſuſtinere. Nemo ergo ɔtemnat di
ſciplinā dei. q: ſi peccatoꝛ eſt neceſſe eſt illi vt
erudiat̄. Qui em̄ nō eſt temptat⁹ quid ſcit. ſi
ſanct⁹ eſt neceſſariū eſt illi vt premiū augeat̄.

S Quinto reddam⁹ proximis beniuo
lentiā. τ in medio nationis praue τ ꝑuerſe ſi
ne querela ɔuerſemur: ſtudentes ſollicite om
niū importunitates et aduerſitates patien
ter poꝛtare: τ a nullo poꝛtemur De hac beniuo
lentia dicit̄ Job. xxx. Frater fui draconū τ ſo
cius ſtrutionuꝫ. de hoc hoꝛtamur ad Ro. xij.
Si fieri pōt qd̄ ex vob eſt cū oībꝫ hoībꝫ pacē
hn̄tes. Itē. i. Pe. ij. Cōuerſationē vr̄am inter
gentes hn̄tes bonā. vt in eo q̄ detractāt de vo
bis tanq̄ꝫ de malefactoꝛibꝫ ex bonis opibꝫ vos
ɔſiderantes glorificēt deū. τ ſubiungit Sub
iecti eſtote omi humane creature ꝓpter deum
Studeam⁹ igit̄ amare τ amari: τ poꝛtare in
firmitates tam moꝝ q̄ꝫ coꝛpoꝝ proximoꝛum
Hec aūt beniuolētia ad ꝓximū habenda tri
plici exercitio implet̄. Si ꝓximis nulla mala
irrogam⁹. irrogata eq̄nimiter toleram⁹. bona
ꝓ malis impendimus. Sexto reddamus
mūdo diſplicentiā. vt eū τ omīa q̄ ei⁹ ſunt ꝓ
pter deū ɔtēnam⁹. q: dicit dn̄s Mat. vi. Ne
mo pōt duobꝫ dn̄is ſeruire. aut em̄ vnuꝫ ha
bebit odio τc̄. q: dicit̄ Jaco. iiij. Quicūq̄ꝫ vo
luerit amicus eſſe ſeculi hui⁹: inimic⁹ dei ɔſti
tuitur. Hec aūt mūdi diſplicētia vl' mūdi cō
tempt⁹ tribꝫ exercitijs acq̄rit̄. Primo ſi ꝓpter
timoꝛē mūdanū nihil facim⁹ qd̄ eſt ɔtra deū.
Scd̄o ſi mūdū nō diligim⁹. Tercio ſi d̄o ſer
uientes negocijs extraneis nos nō immiſceā
mus. De ꝓmo dr̄ Matth. x. Nolite timere
eos q̄ occidūt coꝛp⁹. aīam aūt nō p̄nt occide
re. ſed poti⁹ timete eū q̄ pōt τ aīam τ coꝛp⁹ per
dere in gehennā. De ſcd̄o. i. Joh. ij. Nolite di
ligere mūdū: neq̄ꝫ ea q̄ in eo ſunt. ſi q̄s diligit
mūdū: nō eſt charitas p̄ris in eo. de q̄. ij. Thi
mo. ij. Nemo militās deo implicat ſe negocijs
ſecularibꝫ. Septimo reddam⁹ reuerentiā
deo Eſt aūt duplex dei reuerētia. vna ī deo q̄m
nulla creatura etiā angelica vel quecunq̄ꝫ ce
leſtis attingere poterit: nec cognoſcere: nec de
ea quicq̄ꝫ dignū dicere. q̄nto em̄ propius con
templando ad illū accedit̄: tanto ſublimi⁹ e
uolat et aſcendit. ſ̄m illud Pſ̄. lxiij. Accedet
homo ad coꝛ altū τ exaltabitur deus. Et ideo
hanc relinquim⁹ ei cū reuerentia coꝛdis τ coꝛ
poꝛis inclināres. Secūda reuerentia eſt que
ꝑ grām adiuuantē τ hoīem conantē ī coꝛdi
bus fideliū excitat̄. que nō eſt aliud q̄ꝫ admi
ratio maieſtatis. Hanc reuerentiā dupliciter
exercem⁹. ſ. interi⁹ ꝑ mētis deuotionē. τ exteri⁹
ꝑ oꝑationem. Eſt aūt triplex affectus. qui ad
hanc reuerentiā in nobis ɔſtruedā conſtruit.

ſcʒ timoris ⁊ amorꝭ. Solus em̄ timor nō re- uereť deū ſʒ tremit ⁊ latitat. nec ſolus amor re- uerentiā hʒ. Sʒ vt ait Bern. Amor reuerē- tiā neſcit: ſed claudit ocl'os maieſtati. ↄgnitio vero ſine pdictꝭ affectibꝫ eſt tumida ⁊ ſupba. q: vt ait Bernar. Amor impetuoſe cognitio curioſe fiunt. Sed hec tria ↄtenta ſimul ⁊ p- mixta in corde hois reuerentiaʒ dei faciūt. Et q: hec deuotio ocioſa eſſe non poterit. iō ex eiſ- dē tribꝫ affectibꝫ triplex exurgit opis effectus Nā ex timore in omi loco ⁊ tpe ppter dei p̄ſen- tiā erubeſcim⁹ peccare. ex amore aūt bona inci- pim⁹ opari. ſed ex cognitiōe ſublimitateʒ dei incipim⁹ admirari. pctōꝝ aūt ceſſatio. bonoꝝ opatio. dei admiratio: ſunt effect⁹ q̄ ex p̄oꝛib⁹ affectibꝫ generanť. De his em̄ dicit Boecius Magna vobis ſi diſſimulare nō vultis indi- cta eſt neceſſitas pbitatis. cū ante ocl'os agitꝭ iudicis cūcta cernētis. Sic ergo ex timore dei peccare erubeſcim⁹. ex amore bona facere con- tendimus. ⁊ ex cognitiōe ei⁹ q̄ntū poſſum⁹ in admirationē aſſurgim⁹. deo reuerētiā quā poſ- ſimus exhibem⁹. illa aūt maxima eſt reuerē- tia. cū ↄtemplādo ad deū accedim⁹. acceden- do ei⁹ ſublimia miramur: ⁊ admirando defici- mus. ⁊ deficiēdo nos vilē puluerē reputam⁹.

Dñica ſedecima. Sermo. CXLIX.

m Iſericordia mot⁹ ſup eā dixit. Noli flere. Lu. vij. ⁊ legiť in p̄ntis dñice euange. ⁊ Videm⁹ q' ſol natural' ⁊ cor- poralis aliud opať in ocul' homis patiētis. a- liud in aq̄s fontis. Nā claritate ſua ocl'os ho- minis patientis reſoluit in lachrymas ⁊ facit eos flere. ſʒ v̄tute caloris aquas fontꝭ minuit ⁊ exiccat. Sp̄ualiter. Sic ſol iuſticie chriſtuſ de⁹. de quo Malach. vlti. Orieť vob timenti- bus nomē meū ſol iuſticie. aliud opať in ocul' penitētis. aliud in oculis iuſti ⁊ innocētiſ. In oculis penitētis generat lachrymas. vt pʒ in dauid q̄ dixit in Pſ̄. lv. Poſuiſti lachrymaſ meas in ↄſpectu tuo. ſic fecit in oculis Petri Lu. xxij. Cōuerſus dñs reſpexit petruʒ. et re- cordatus eſt petr⁹ v̄bi ieſu ⁊c. egreſſus foras fleuit amare. Vn̄ Hiero. in ep̄la. O humiliſ lachryma tuū ēſt regnū. tua eſt potētia. aſcen- dis tribunal iudicis. inimicꝭ accuſantibꝫ ſilē- tiū imponis. ſi ſola intras vacua nō redibis. q: dicit Caſſiodo. ſup pſ̄. Nemo ad deū flēs acceſſit q̄ nō impetrauit qd̄ poſtulauit. Et ſic in ocul' infirmis generat lachrymas. ſic ī ocu- lis ſanis innocētis generat gaudiū ⁊ leticiaʒ. Eccs. xi. Dulce lumē ⁊ delectabile eſt ocul' vi- dere ſolē. ſic ſol iuſticie v̄tute calorꝭ diuini mi- nuit aquas tribulatiōis in fonte cordis hu⁹ tribulate mulieris. ⁊ ↄſolat⁹ eſt eā in tribula- tione ei⁹ miſericordia mot⁹ dicens. Noli fle- re. In ſumma euāgelij duo innuunť. Pri- mo vita nr̄a miſerabilis ⁊ penurioſa. Secun- do miſicordia chriſti inexplicabil' ⁊ copioſa. Primū pʒ in p̄ncipio. ſcd̄m ibi. miſicordia mot⁹. De p̄mo dicit. In illo tpe. ſm Vincen- tiū in ſpeculo hyſtoriaꝝ. Finito ſmone ī mon- te cū in deſcenſu mōtis ſanauit leproſuʒ. et in- greſſus caphaꝛnaū ſanauit ſeruū centurionꝭ vt habeť Lu. vi. ⁊ vij. Poſt hoc trāſiēs ad poꝛ- tam naym di. text⁹. ibat ieſus in ciuitatē q̄ vo- catur naym. Beda. Naym eſt ciuitas galilee in ſcd̄o miliari a mōte thabor. ibāt diſcipli ei⁹ cū eo. ſ. tāq̄ʒ ſtelle ſequētes ſolē. ⁊ ſicut filij imi- tantes patrē. ⁊ turba copioſa. Hoc factū ē co- dinatione diuia vt euidenti⁹ fierent miracu- la. cū appropinq̄ret porte ciuitatis. ecce defun- ctus efferebať fili⁹ vnicus mr̄is ſue. ⁊ ex h̄ ma- ior fuit cauſa doloris. Dicit em̄ Grego nyce- nus. Erumne molē breuibꝫ exprimit verbis Fuit nāq̄ʒ triſticia ei⁹ magna multiplici d̄ cau- ſa. Prima q: hō mortuus eſt q̄ naturaliter ē deflendus. ſm illud Ecci. xxxviij. Fili in mor- tuū produc lachrymas. Scd̄a cauſa q: filiuſ ei⁹ mortuus erat qd̄ fuit magis. Tercia cauſa q: fuit filius vnic⁹ ⁊ vnigenitus. dolor d̄ mor- te vnigeniti eſt maxim⁹. Hiere. vi. Luctū vni- geniti fac tibi planctū amarū Idcirco dauid volens exprimere magnuʒ dolorem de morte Jonathe dixit. ij. Reg. i. Doleo ſuper te frater mi ionatha. ſequiť. Sicut mr̄ vnicū amat fi- liū ſuū. ita ego te diligebā. Quartā cauſaʒ tri- ſticie ſubdit. ⁊ hec vidua erat. q: pſona miſe- rabilis ⁊ deſolata: nullā hn̄s ↄſolationē ſecla- rē ⁊ mūdanā. iō ↄſolabať a dn̄o. i. Thimo. v. Que v̄e vidua eſt ⁊ deſolata ſperet ī deū. ⁊ dn̄s erit fiducia ei⁹. Hiere. xvij. Nā ſcriptū ē pſ̄. lxvij. De⁹ eſt pr̄ orphanoꝝ ⁊ iudex viduarū. ppter qd̄ orphani ⁊ vidue nō ſūt tribulatiōi- bꝫ anxiandi. naʒ dn̄s iſta iudicat. Ecci. xxxv. Nōne lachryme vidue ad maxillas deſcēdūt ⁊c. ſeq̄ť. De maxilla aſcēdūt vſq̄ ad celū. ⁊ dn̄s exauditor nō delectabiť in ill' q. d. ſʒ acriter iu- dicabit. puer. xxij. Nō facias violētiā paupi q: paup eſt. neq̄ʒ ↄteras egenū in porta. q: do- min⁹ iudicabit cām eius ⁊ Idcirco of- ficiū eſt regū ⁊ p̄ncipū pupillos ⁊ viduas tue- ri. vt habetur in cano. xxiij. q. v. Regū. Regūʒ

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

offi. ciū eſt ꝓpriū facere iudiciū atq3 iuſticiā et liberare de manu calūniantium vi oppſſos. ⁊ ꝑegrinis pupilliſq3 ⁊ viduis q̄ faciu9 opp̄mūtur a potētib9 ꝑbere auxiliū. nā in h̄ magnā acq̄rūt dei grām. Eccl. iiij. In iudicādo eſto pupillis miſericors vt pr̄. ſeq̄tur. ⁊ eris tu velut filiꝰ altiſſimi obediēs. Quintā cām triſticie ſubdit. q2 efferebat̄ ⁊ turba copioſa ciuitatis fuit cū illa. ſ. eā ꝯſolando ⁊ ei cōpatiēdo. nob in exemplū vt mortuos ꝯducamꝰ. iuxta illud Eccli. xxxviij. Fili in mortuū ꝓduc lachrymas. ſequit̄. ⁊ ꝯtege corpꝰ illiꝰ ⁊ nō deſpicias ſepulturā illiꝰ. q2 ex h̄ Thobias meruit illuminationē oculoꝝ ſuoꝝ3. Thob. xij. cū dixit angelꝰ. qn̄ ſepeliebas mortuos ⁊ derelinq̄bas prādiū tūc ⁊ mortuos abſcōdebas p̄ diē i domo tua ⁊ nocte ſepeliebas eos. ego obtuli orōem tuā3 dn̄o. Iō Eccs. vij. Meliꝰ eſt ire ad domū lucτus q3 ad domū ꝯuiuij. In illa em̄ finis cunctoꝝ ām onet̄ hoim. ⁊ viuēs cogitat q̄d futurꝰ ſit. Reuera hō exiſtēs i ꝯductu mortui recordare d3 ꝙ talis ſit futurꝰ q̄lis ipe p̄ns eſt. Primo ꝙ ꝑdidit tp̄s grē. Apoca. x. Tp̄s non erit ampliꝰ. Scđo cogitare d3 ꝙ vadit ſingulariter. pš. cxl. Singlariter ſu3 ego donec tranſeam. Nā oēs amici eꝰ derelinquēt eū. ⁊ implebit illud apli ad Gal. vi. Unuſq̄ſq3 onꝰ ſuū3 portabit. ⁊ Ezech. xviij. Filiꝰ nō portabit iniquitatē p̄ris: ⁊ pr̄ nō portabit iniq̄tatem filij. Tercio ꝙ exibit nudꝰ. De q̄ Bern. Mūdus inexorabilē ꝯſtituit ſibi ianitorē3 q̄ nihil ſinit deportare. Et. i. Thim. vi. Nihil intulimꝰ in hūc mundū ⁊c. Iō ſcribit ſalomon Eccs. xi. Si annis multꝭ vixerit hō meminiſſe d3 tenebroſi tp̄is ⁊ dieꝝ multoꝝ. q̄ cū venerint vanitatis arguent̄ p̄terita. q2 erit tp̄s iuſticie. de q̄ pš. lxxiij. Cū accepero tp̄s ego iuſticias iudicabo. Nā dicit Bern. Statim poſt mortē p̄ſentabor ante diſtrictū iudicē. d̄ oīb9 opib9 reddituꝰ ratiōem. ✠ Idcirco circa exequias mortuoꝝ nō eſt ridendū neq3 vanitas exercēda. ſ3 ſalubri deuotōe ſepulture mortuoꝝ aſſiſtendū. nā ſepelire mortuū eſt valde meritoriū. Un̄ narrat Valeriꝰ maximꝰ li. i. Symonides poeta cū ad litꝰ nauē applicuiſſet ⁊ corpus inhumatū iacēs ſepeliſſet: admonitus ab eo ne p̄rimo die nauigaret interim remanſit. q̄ aūt nauigare ceperūt fluctib9 ⁊ ꝓcellis obruti ſunt. Idē in eodē. Symonides cum apud ſcopā cenaret nūciatū eſt ei duos iuuenes ad ianuā ſtare. rogātes vt ad eos ꝯtinuo ꝓdiret. q̄ cū exiiſſet neminē repit. eodē aūt momēto triclinium collapſum oēs ꝯuiuas oppſſit. ⁊ ipe ꝓpter hāc pietatē euaſit. Idcirco bonū eſt ſepelire mortuos. q2 ab antiq̄ ſolebat fieri ſignū circa ſepulcra. vt d̄r. i. Mach. xiij. Miſit ſymō ⁊ accepit oſſa ionathe fratris ſui ⁊ ſepeliuit ea in modyn: in ciuitate p̄ris eꝰ. ſequit̄. Et edificauit ſymon ſup̄ ſepulcrū p̄ris ſui ⁊ fratrū ſuorū edificiū altū viſu. lapide polito ante ⁊ retro ⁊ ſtatuit colūnas magnas. ⁊ ſup̄ colūnas arma ad memoriā eternā. vic3 ꝙ pater ⁊ frēs fuerunt in exercitio armoꝝ pro defenſione fidei et ppl̄i ſui. ex h̄ in ꝯſuetudinem venit ꝙ lapides ſculpti ponunt̄ in aliq̄b9 ſepulcꝭ ⁊ in aliqbus ligna in figura crucꝭ. vt videntes viui orēt ꝓ defunctis. Nā dicit Gre. ⁊ h̄r. xiij. q. ij. aīc. Exeque pompoſe nō ſunt mortuis auxiliatiue: ſ3 magis viuoꝝ ſolacia. nō tn̄ abijciēda ſunt corpora defunctoꝝ maxīe iuſtoꝝ q̄ h̄ fuerūt tēpla ſpūſſancti. ſ3 cū deuotiōe ⁊ honore ſunt tumulanda. q2 dicit Aug. i li. de cura agēda ꝓ mortuis. Et h̄r. xiij. q. ij. nō eſtimemꝰ. Sepulture deuote officiū bone fidei eſt teſtioniū. q2 i h̄ oñdimꝰ ꝙ bonā fidē habuerūt. ⁊ etiā fidē nrā3 demōſtramꝰ ⁊ nobiſmetipis ꝓficimꝰ. ⁊ lic3 exequie ſolēnes nō ꝓficiāt mal̄. vt dic̄ Augu. et h̄r. xiij. q. ij. q̄b9 pc̄ta dimiſſa nō ſunt a ſacrꝭ locis: poſt mortē adiuuari nō p̄nt. ſ3 bonis prodeſt. Un̄ Gre. Cū ḡuia dimiſſa ſint. tūc prodeſt mortuis. De q̄ Aug. Si q̄s ſepelit̄ in eccleſia alicuiꝰ martyrꝭ: ipe videt̄ ꝓdeſſe defūcto. ⁊ h̄ ſi eſt de nūero electoꝝ in ꝟa p̄nia finiēs vitā. nō aūt obſtinatꝭ ⁊ impenitētib9 prodeſt Et habet̄ exemplū de vſurario in eccl̄ia ſepulto: q̄ nō miſit monachos q̄eſcere clamās ⁊ eiulās. diſco opiebat tecta. adiuratꝰ a q̄dā fratre ſancto cur nō mitteret eos quieſcere. R̄ndit. q2 ſicut vſuris inſtiti die ac nocte nō quieſcens a fenore. ſic nō quieſcā die noctuq3 in ꝑpetuum. Iō Criſ. ⁊ h̄r in cano. xl. di. multi. Nō locꝰ ſanctificat hoīem. ſ3 hō locū. ꝓpter qđ locꝰ ſepulture dicit̄ monumētū. q̄ſi monēs mentē. ſ. ad cōpaſſionē p̄ximi. ſil̄r per h̄ quilibet monet̄ vt mortalē ſe cognoſcat ⁊ elationē frangat. vt hō mortuꝰ poſſet dicere viuo illud Eccl. xxxviij. Memor eſto iudicij mei: ſic em̄ erit ⁊ tuū mihi heri ⁊ tibi hodie. Sexta cauſa eꝰ triſticie fuit. q2 adoleſcens moriebatur. ✠ Sed diceres. cur hoīes prius diutiꝰ vixerūt q3 nūc R̄ndetur multiplici de cauſa. Primo ex bonitate complexionis p̄imorū parentū qui fuerunt imediate a deo formati. ⁊ ꝑ ꝯſequēs optime cōplexionis. Nā quanto remotiꝰ ab igne aliquid eſt: tanto frigidius. ⁊ ſic quāto diutiꝰ ab Adam tanto debilius. ⁊ ꝑ cōſequens non

ſta ad longā vitā diſpoſiti ſumꝰ. Scđo ex mo
do viuēdi ꝯtingit. q2 ꝑpate viuebāt. Vñ Bo
ecius. Felix nimiū prior etas. nā comederunt
glandes ⁊ radices: ⁊ biberūt aquā. Eccī. xxix.
Initiū vite hoīs panis ⁊ aqua ⁊ veſtimentū.
Tercio ex bonitate nutrimēti. qm̄ ante diluui
um naſcētia terre fuerūt meliora q̄ʒ nūc pꝰ di/
luuiū. q2 inundatio diluuij fuit ꝑ maiori ꝑte
ex aq̄s oceani Vñ Ben̄. vij. Rupti ſunt oēs
fontes abyſſi magne. ſʒ aque ſalſe inducūt ſte
rilitatē terre. ⁊ ꝑ ꝯſequēs reddūt terre naſcētia
peiora ex q̄bꝫ abbreuiaᷓ vita hoīs. Quarto ex
ſciētia ade. q2 formatꝰ fuit in ꝑfectione ſcien
tie. ſic ꝙ cognouit ꝟtutes lapidū ⁊ herbarū: q̄
faciūt ad ſanitatē ꝯſeruandā ⁊ ad vitā prolon
gandā. Quinto ex diuīa diſpoſitiōe: vt ꝑ lon/
gam vitā hoīm multiplicareᷓ genꝰ hūanum.
Sexto vt hoīes illiꝰ tpis ꝑ longā vitam poſ/
ſent hr̄e experientiā de curſu celi ⁊ effectibꝫ ſide/
rū ⁊ aliaꝝ reꝝ. q̄ experientie ſunt ꝓncipia artis ⁊
ſcientie. vt habeᷓ. i. methaphiſice. Hoīm ge/
nus arte ⁊ rōne viuit. Septimo q2 tūc in ꝑfe
cta etate ⁊ robore parentū generabanᷓ. nūc ve/
ro nō expectant tps debite etatis ad generan/
dū. qđ eſt tria ſeptēna. vt ait Phs in li. de aīa
libus. Jō annis ſexcentis. octingētis. nonin/
gentis ⁊ vltra vixerūt prius. nūc vero dic ps.
lxxix. dies annoꝝ nr̄oꝝ in ipis. lxx. anni. Si
aūt in potentibꝫ octoginta anni ⁊ ampliꝰ eoꝝ
labor ⁊ dolor. Jō dicit Boeciꝰ de ꝯſol. li. iiij.
proſa. iiij. Vita nr̄a breuis meta. ps. cxliij. Di
es eiꝰ ſicut vmbra ⁊c. Z Scđa queſtio
cur iuuenes cito moriunᷓ. Rn̄deᷓ. ſi boni ſunt
deus ꝑmittit eos cito mori: ne malicia eos in/
quinet. Sap. iiij. Raptus eſt ne malicia mu
taret intellectū eiꝰ. aut ne fictio malicie decipe/
ret aīam illiꝰ Scđo bonos iuuenes cito mo
ri ꝑmittit: eo ꝙ falſus mūdus nō eſt dignꝰ ta
les habere. vt ait apls ad Hebre. xi. Quibꝫ di
gnus nō erat mūdus. In ſignū illiꝰ peſtilen/
tie cōmuniter a iuuenibꝫ incipiūt eo ꝙ probi
ſunt. Tercio qn̄ parētes nimis indiſcrete ⁊ ſu
ꝑflue diligūt pueros ſuos. deus ſubtrahit ta
les ꝑ mortē vt maiores ſollicitudines habeāt
ꝓ ſalute aīe ⁊ diligentiꝰ deo ſeruiant. O q̄ʒ fa
tue flent parentes. nō fauētes pueris vitā eter
nam: ⁊ inutiles lachrymas fundūt. Exem
plum de quadā matre q̄ incōſolabiliter fleuit
Viſum eſt ei ꝙ multi iuuenes in via quadaʒ
ambularēt cū gaudio. ⁊ cū filiū eius ibi nō vi
dit: fleuit. Poſt hoc filiū ſuū poſt alios lento
gradu ſubſequentē cognouit. Cui mr̄. q̄d eſt
fili ꝙ tu cū alijs nō vadis. Cui ille in toga ta/

lari magnū pondus aque oñdenᷓ. ecce inquit
mater lachryme q̄s inaniter ꝓ me fundis: ⁊ il
larū pondere ab alioꝝ inſecutiōe retardor: q2
ad deū fles ꝓ tua orbatione. nō ꝓ mea liberati
one. fle igiᷓ ad deū ꝓ mea liberatiōe. A
Sed di. quare mali iuuenes cito moriuntur
Rn̄deᷓ. ne peiores fiant. ⁊ ne eoꝝ pena augmē
taretur. Vñ Amb. Meliꝰ eſt pctōribꝫ mori
q̄ʒ ꝙ in pctis diu verſanᷓ. Et rō huiꝰ eſt. q2 pe
na eoꝝ ex h̄ minor erit. Vñ Augꝰ. Tanto ibi
vnuſquiſq̄ʒ tolerabiliorē hēbit dānationē qn̄
to minorē hic habuerit iniquitatē. Deutero.
xxv. Pro mēſura peccati erit ⁊ plagaꝝ modꝰ.
Et Apocal. xviij. Quantū glorificauit ſe ⁊ in
delicijs fuit: tantū date illi tormēta. Scđo q2
peccatis demeruit aliq̄n ꝑ inhonorationē pa/
rentū. q2 ſicut vult ꝓlongare vitā parētes ho/
norantibꝫ. ſic diminuit ⁊ abbreuiat his q̄ de/
honeſtant parētes Exo. xx. Honora patrē tu
um ⁊ matrē tuā vt ſis longeuꝰ ſup terrā. ⁊ Ex
odi. xxi. Qui maledicit patri aut matri morte
moriaᷓ. vel etiaʒ alijs q̄nq̄ʒ peccatis demerue/
rūt. ps. liiij. Viri ſanguinū ⁊ doloſi nō dimi/
diabūt dies ſuos. ego aūt ⁊c. Tercio in terro/
reʒ alioꝝ. vt alij iuuenes pueri ex h̄ terreanᷓ. ⁊
corā oībꝫ arguet vt ceteri timorē habeāt. Iſi
do. Dū vnꝰ corrigiᷓ multi emēdanᷓ. B
Dixi ſcđo ſubiungiᷓ miſericordia dei inexplu
cabilis ⁊ copioſa. ibi. quā cū vidiſſet ieſus mi
ſericordia motꝰ dixit. noli flere. ſ. mortuū quē
ſtatim videbis viuū. Vñ ſup mortuū flendū
eſt ⁊ nō flendū. Flendū moderate ⁊ cōpaſſiue
Eccī. xxij. Sup mortuū plora. defecit eñ lux
illius. Modicū plora ſup mortuū: quoniaʒ
requieuit. Glo. ſup illud. lux eiꝰ. i. tps gratie
qđ ampliꝰ nō pōt mereri. Sʒ mortui nō ſūt
deflendi incōſolabiliter ⁊ īmoderate. ⁊ h̄ qua
druplici de cauſa. Prima q2 mors eſt debituʒ
vniuerſitatis. h̄ debitū ꝯtraximꝰ ꝑ trāſgreſſuʒ
dei ꝓcepti Ben̄. ij. In quacūq̄ʒ die comederis
ex eo morte morieris. Propter qđ dicit apls
ad Heb. ix. Statutū eſt oībꝫ hoībꝫ ſemel mo
ri. Ideo querit Ps. lxxxviij. Quis eſt homo
q̄ viuit ⁊ nō videbit mortē. q̄ſi diceret. nemo.
ſiue nobilis ſiue ignobilis. pauper vel diues.
ſiue ſenex ſiue iuuenis. oēs ſumus mortales
ij. Reg. xiiij. Omnes morimur ⁊ q̄ſi aqua di
labimur in terrā. ⁊ ſic eſt debitum vniuerſita/
tis. Scđo q2 eſt decretum diuine voluntatis
i. Reg. ij. Dñs mortificat ⁊ viuificat. naʒ ipſe
dixit Apoca. i. Ego habeo claues mortis ⁊ in
ferni. Dicamꝰ igiᷓ de morte charoꝝ noſtroꝝ
illud Job. i. Dñs dedit dominus abſtulit ⁊c.

Nunq̄d oram⁹. Fiat volūtas tua ſicut in ce-
lo ⁊ in terra. Tales igit̄ incōſolabiliter flentes
vident̄ ↄtradicere diuine volūtati rep̄hendētes
dn̄m in ſua volūtate ⁊ operatōe ſua: cū dic̄ ps.
cxliiij. Juſtus dn̄s in oib⁹ vijs ſuis ⁊c. Dicit
nanq̄ȝ Aug. De⁹ adeo bon⁹ eſt q̄ nihil mali ꝑ
mittit quin bonū elicere velit. Dicam⁹ igit̄ de
morte amicoꝝ nr̄oꝝ: ſicut ſaluator de propria
morte dixit: nō ſicut ego volo: ſed ſicut tu vis
pater. Mat. xxvi. ¶ Tercio nō debem⁹
imoderate flere mortuos. q2 vanū ⁊ inutile. de
q̄ habet̄. ij. Reg. xij. Cū dauid peccauit i adul
terio cū berſabee vxore vrie ordinās vriam in
aciem belli vt occideret̄. veniēs nathan ꝓpha
ex iuſſu dn̄i ad dauid dixit. Feciſti malum in
ↄſpectu dn̄i. q̄obrem nō recedet gladi⁹ de do-
mo tua. Ecce ego ſuſcitabo ſup te malum. tu
em̄ feciſti abſcōdite. ego aūt faciā ꝟbū iſtud
in ↄſpectu oīs ꝑpli iſrael. Rn̄dit dauid. Pec
caui dn̄o. dixitq̄ȝ nathan ad dauid. Dn̄s q̄ȝ
tranſtulit pctm̄ tuū: nō morieris. Uerūtamē
q2 blaſphemare feciſti inimicos nomē dn̄i ꝓ
pter verbū h̄ filius q̄ nat⁹ eſt tibi morte mori
etur. ⁊ reuerſus eſt nathan in domū ſuā. ꝑcuſ
ſitq̄ȝ dn̄s paruulū quē pepit vxor vrie dauid.
⁊ deſperat⁹ eſt. deprecatusq̄ȝ eſt dauid dn̄m pro
paruulo: ⁊ ieiunauit dauid ieiunio. et ingreſ-
ſus ſeorſum iacuit ſup terrā. Uenerunt aūt ſe
niores dom⁹ ei⁹ cogētes eū vt ſurgeret de ter-
ra. q̄ noluit: neq̄ȝ comedit cum eis cibū. Acci
dit aūt die ſeptimo vt moreret̄ infans. timue
rūtq̄ȝ ſerui dauid nunciare ei q̄ mortuus eſſ
paruulus. dixerūt em̄ cū adhuc puulus viue
ret: loq̄bamur ad eū ⁊ nō audiebat vocē nr̄ā.
q̄nto magis ſi dixerim⁹ mortu⁹ eſt puer: ſe af-
fliget. Cū ergo dauid audiſſet ſuos ſuos mu
ſitantes. intellexit q̄ mortu⁹ eſſet infantulus.
dixitq̄ȝ ad ſuos ſuos. Num mortu⁹ eſt puer
q̄ rn̄derūt ei. mortu⁹ eſt. Surrexit igit̄ dauid
de terra ⁊ lotus vnctusq̄ȝ eſt. Cunq̄ȝ mutaſſet
veſtē ingreſſus eſt domū dn̄i ⁊ adorauit ⁊ ve
nit in domū ſuā. petiuitq̄ȝ vt poneret̄ ei panē
⁊ comedit. Dixerūt aūt ei ſerui ſui. Quis ē ſer
mo quē feciſti ꝓpter īfantē cū adhuc viueret.
ieiunaſti ⁊ flebas. mortuo aūt puero ſurrexi-
ſti ⁊ comediſti panē. Qui ait. Propter infan
tē cū adhuc viueret ieiunaui ⁊ fleui. dicebam
em̄ q̄s ſcit ſi donet mihi eū dn̄s vt viueret in-
fans. nūc aūt q2 mortu⁹ eſt q̄re ieiuno. nunq̄d
potero reuocare eū ampli⁹. ego vadā magis
ad eū. ille vero nō reuertet̄ ad me. q. d. Uanū
⁊ inutile eſſet nūc flere. eo q̄ nō poſſum eum re
uocare. ¶ Quarto mortui nō ſunt immode-
rate deflendi. q2 mors eſt lucrū felicitatis Un̄
apl's ad Phil. i. Mihi viuere chriſt⁹ ē: ⁊ mo
ri lucrū. q2 mors corporalis eſt via ad eternā vi
tam. vt ſcribit Euſebius ad Damaſcenum de
morte ſancti Hieronymi. q̄ dic̄. O mors dul
cis ⁊ iocūda que verā largiris vitā: q̄ fugas fe
bres ⁊ vulnera ſanas. famē ⁊ ſitim extinguis.
O mors tu es pia bonis. aſpera mal. ꝑ te itur
de tribulatione ad ↄſolationē. de miſeria in le-
ticiam. de labore in requiē. Apocal. xiiij. Am-
modo iā dicit ſp̄us me⁹ vt req̄eſcant a labori-
bus ſuis. Nā p̄ns vita eſt laqueis plena ⁊ mi
ſerijs. i. Cor. xv. Si in hac vita tantū ſperan
tes ſum⁹: miſerabiliores ſum⁹ oib⁹ hominibus
Eccs. ij. Cuncti dies ei⁹ doloribus ⁊ erumnis
pleni ſunt Jdcirco nō debem⁹ incōſolabiliter
amicos noſtros deflere. ſed in ſpe reſurrectōis
ad vitam eternā ↄgaudere Un̄ Ciprianus. ⁊
habet̄ in cano. xiij. q. ij. q̄ȝ prepoſterū. Quā p̄-
poſterū eſt q̄ȝq̄ȝ ꝑuerſum. vt cū dei voluntatē
fieri poſtulemus: q̄n vocat nos ⁊ accerſit nos
de hoc mūdo nō ſtatim volūtatis eius impe-
rio paream⁹ obnitimur ⁊ reluctamur ⁊ ꝑuica
cium more ſeruoꝝ ad ↄſpectū dominicū cum
triſticia ⁊ merore ꝑducimur. Et ſequit̄. De di
dignatiōe p̄ceptum eſt vt ↄteſtarer aſſidue vt
publice ꝑdicarē fratres nō eſſe lugēdos accer
ſione dn̄ica de ſeculo liberatos. cū ſciam⁹ non
amitti ſed p̄mitti: recedētes p̄cedere vt profici
ſcentes ⁊ nauigantes ſolent. Jō apl's. i. Theſ
ſal. iiij. Nō ↄtriſtemini ſicut ⁊ ceteri q̄ ſpē nō
hn̄t. vbi dicit Hiero. Si nr̄os defunctos plā
gimus quos tn̄ reſurrecturos credim⁹. q̄d fa
cerem⁹ ſi mori tm̄ p̄ciperet nos de⁹. voluntas ei⁹
vtriq̄ȝ ſola ſufficeret ad ſolaciū. cui nullum pre
ponere iubemur affectū.

De eadem dn̄ica Sermo. CL.

Acceſſit ieſus

⁊ tetigit loculum dicēs. Ado-
leſcēs tibi dico ſurge. ſcribitur
Luce. vij. ¶ Phus in problem. dicit.
Omnis fons maior ⁊ diffuſior eſt in nocte q̄ȝ
in die. Sp̄ualiter. Per fontē intelligit̄ diui
na pietas ⁊ miſeratio. de quo fonte ſcribit̄ Za-
cha. xiij. Jn illa die erit fons patēs domui da
uid ⁊ omib⁹ habitantib⁹ in hiꝛlm. i. in eccl'ia.
in abſolutionē criminū. Jſte fons miſicordie
maior dinoſcit̄ in nocte aduſitatis ⁊ tribulati
onis q̄ȝ in die ꝓſperitatis mūdane affluentie.
nā de mūdana ꝓſpitate ſcribit̄ ꝓuer. i. Proſpe
ritas ſtultoꝝ perdet eos. De aduerſitate vero

Iſa.xxviij. Uexatio dat intellectū.ſ. diuine cle/
mētie ⁊ miſicordie. Nā in tribulatōibꝫ ꝯgno
ſcit eiꝰ pñtia q̄ ipe ē ꝯſolatoꝛ merētiū. Iſa.lxi.
Spūs dñi ſup me eo q̄ vnxerit me. ad annū
ciandū māſuetis miſit me vt mederer ꝯtritis
corde: vt ꝯſolarer oēs lugētes.ij. Coꝛ.i. Bñ/
dictꝰ deus q̄ ꝯſolat nos in oī tribulatiōe nr̄a.
De q̄ Aug. ꝯtra fauſtū. Tunc diuina miſicor/
dia cōprobat dū q̄s hūanis aduſitatibꝫ coar
tat. ⁊ ſic hec vidua fuit in aduſitate tribulatio
nis poſita. ꝓpter qḋ oīm merētiū ꝯſolatoꝛ ſm
mltitudinē doloꝝ eiꝰ letificat. ⁊ ꝯſolatōes xp̄i
ſaluatoꝛ letificauerūt aīam eiꝰ. cū audiuit. a/
doleſcēs tibi dico ſurge. Pro q̄ ſciēdū tres
moꝛtuos ſuſcitauit dñs. ad deſignandū q̄ tri
plex eſt moꝛs. Prima corpis. ſcd̄a anīe. tercia
corpis ⁊ anīe. ⁊ qlibet moꝛs hꝫ ſuū ſepulcrū.
Prima eſt moꝛs corpis. Sed di. vnde venit
moꝛs. Rñr. q̄druplex eſt cā ꝑtial' huiꝰ moꝛt:
quaꝝ nlla eſt cā p ſe total' vl' ſufficiēs Pria eſt
ſuſticia diuīe ꝓhibitiōis. Nā Geñ.ij. dr̄: De
omī ligno padiſi comede. de ligno aūt ſcie bo/
ni ⁊ mali ne comedes. In q̄cū3 eīn die ⁊c. ec/
ce ṽba diuīe ꝓhibitionis. q2 ſi nō fuiſſet ꝓhi
bibens nō fuiſſet tēptās ⁊ peccās. nā vbi nō ē
lex ibi nec p̄uaricatio. Ro.iiij. Nam ſine lege
pctm̄ moꝛtuū erat. Scd̄a eſt malicia diaboli
ce tēptatiōis. Sap.i. Inuidia diaboli moꝛs
⁊c. Tercia eſt ſtulticia feminee ꝯditiōis. Ge
neſ.ij. Uidit mlier q̄ bonū eēt lignū ad veſcē/
dū ⁊ pulcrū oculis. aſpectuq̄ȝ delectabile. ⁊ tu/
lit de fructu illiꝰ ⁊ comedit. q̄ ſm Amb. mag'
mobilitate animi q̄ȝ p̄utate peccauit. Quar/
ta cā eſt cupida delectatio virilis aſſenſionis.
q2 mox addit. deditq̄ȝ viro ſuo ⁊ comedit. Jō
mgr̄ in.ij. di.xxij. Adā nō fuit seductꝰ eo mō
q̄ mulier. nō eīn putabat eē verū qḋ diabolus
ſuggerebat. ſ3 in eo fuit tm̄ seductꝰ. ſ. vt venia
le putaret qḋ pemptoꝛium erat. ⁊ Aug. ſuper
Geñ. vi. ⁊ mgr̄ in.ij. di.xxij. Si vir nō peccaſ
ſet hūanū genꝰ mīme pctīſ coꝛruptū p̄iret Jō
Sap.i. Deꝰ moꝛtē nō fecit ſ3 impij. E
Sed di. deꝰ fuit cā moꝛtis. q2 ſi deꝰ nō ꝓhibu
iſſet nō peccaſſet hō. nec diabolus temptaſſet
hoīem de licito. Rñr. q̄ deus nō eſt cā efficiēs
nec inducēs: nec dedit occaſionem. ſ3 hō ſum
pſit occaſionē. vt p3 Ecci.xv. Deus ab initio
ꝯſtituit hoīem ⁊ reliq̄t eū3 in manu ꝯſilij ſui.
adiecit mādata ⁊ p̄cepta ſua. Si voluerī mā/
data ꝯſeruare ꝯſeruabūt te in ꝑpetuū. appoſu
it tibi ignē ⁊ aquā. ad qḋ volueris poꝛrige ma
nū tuā. Ante hoīem vita ⁊ moꝛs: bonū et ma/
lū. qḋ placuerit ei dabit illi. Jō Augu.li.i.q.

noui ⁊ veteris teſtamēti.q.xxxiiij. dicēs. Nō
eſt deꝰ moꝛtis inuētoꝛ ſ3 iudex. q2 moꝛtis au
ctoꝛ pctōꝛ eſt. quō ḡ poſſit facere moꝛtē qui ne
ſcit peccare. Jtē dixi ſcd̄a cā ꝑtialis moꝛtis eſt
malicia diabolice fraudis ⁊ tēptatiōis. Geñ.
iij. Serpens erat callidioꝛ cūctis aīantibus
terre: q̄ dixit ad mulierē. cur p̄cepit vobis deus
ne comederetis ex oī ligno padiſi. Cui rñdit
mulier. ne foꝛte moꝛiamur. Dicit mgr̄.ij. di.
xxi. Hoc quod deus dixit ꝓ vero affirmauit.
ipa mulier q̄ſi in dubio poſuit cū dixit. ne foꝛ/
te. Cui rñdit ſerpens. nequaq̄ȝ: ſ3 eritꝭ ſicut dij
ſcientes bonū ⁊ malū. Dicit Bern. O nequā
nequā vbi eſt tuū nequaq̄ȝ. nōne omēs moꝛi/
mur ⁊ ſicut aq̄ dilabimur.ij. Reg.xiiij. O mi
ſera ꝑſuaſio: o doctrina fraude plena q̄ ṽitatē
dei cōmutauit in mēdaciū dicēſ. nequaq̄ȝ. vbi
Aug. Per nequaq̄ȝ innocentiā deo gratā ver/
tit in culpā debitā. ⁊ humilē ſuitutē vertit in
ſupbiā dicēs. eritis ſicut dij. dic Strabo. Ar/
tificiali dolo ṽba cōponit: vt ſi p obediētie cō
temptū ſubuertere nequerit. ſaltē in h̄ q̄ fidē
coꝛruperit ⁊ ad ydolatriā ſuaſerit victoꝛem ſe
gloꝛiet. Si aūt p obediētie ꝯtemptū seduxe/
rit in vtroq̄ȝ victoꝛ exiſtat. Nō eīn poterat ali
ud dicere. niſi qḋ ex ſeipo expꝰtus fuit. q̄ dixit.
In celū aſcendā. ſup aſtra dei exaltabo ſoliū
meū ⁊ ſilis ero altiſſimo. ꝓpter qḋ ſubdit Ue
runtn̄ ad infernū detraheris in ꝓfundū laci.
Nā ipe adinuenit ſupbiā ex q̄ ꝑma oꝛta eſt ſi
lia. ſ. inuidia q̄ deiecit hoīem. Uñ Aug. i ſer.
de reſurrectiōe dñi di. Uñ angeli ceciderūt il
lic hoīes venturi ſunt. implebūt locū eoꝝ q̄
ceciderūt. diabolus vidit hoīem aſcenſuꝝ vn
de ipe ceciderat. vidit ⁊ inuidit. cecidit ⁊ eiectꝰ
eſt. cecidit ille de celo: iſte eiectꝰ eſt de padiſo. il
lum ꝓſtrauit ſupbia: iſtum expulit inuidia.
Sap.ij. Inuidia diaboli moꝛs introiuit oꝛ/
bem terrarū F Sed di. quare in aliena
foꝛma venit. Rñdet Mgr̄ in.ij. di.xxi. q2 ꝑ
violentiā nocere nō poterat. ideo ad fraudē
ꝯuertit vt dolo hominē ſupplātaret. quē ſoꝛ
te ſupare nequiret. ne ergo maīfeſtaret non ve
nit in ꝑpria ſpecie ſ3 aliena. S3 di. cur diabo
lus p ſerpentē ⁊ nō aliud aīal tēptauit hoīem.
Rñdet mgr̄ in.ij. di.xxi. allegans. Aug. ſuper
Geñ. ad lrām d. Nō eīn eſt putādū q̄ diabo
lus ſerpentē p quē tēptaret hoīem elegeret. ſed
cū decipe cupet. nō poterat niſi p qḋ aīal per/
miſſus eſt nocere. nam nocendi volūtas ineſt
vnicuiq̄ȝ p ſe. ſed ꝑtās a deo. Nā mgr̄ in.ij. di
cit. Foꝛte ſi pmitteret in columbe ſpecie maluiſ
ſet venire. ſ3 nō erat dignū vt ſpūs malignus

illã formã homini odioſam faceret in q̃ ſpũſ
ſanct⁹ apparitur⁹ erat. Sʒ di. cur de⁹ hoïeʒ tẽ
ptari pmiſit. Rñdet Aug. ſup Geñ. Nõ eſſʒ
laudabile homĩ ſi bñ viueret ⁊ ei nullus ma-
le viuere pſuaderet. Glorioſi⁹ eñ eſt nõ ↄſenti-
re q̃ʒ tẽptari ñ poſſe. Sʒ d. cur p̃mo aggreſſ⁹
eſt mlierẽ ⁊ nõ virũ. Rñdet Mgr̃ vbi ſupra.
mulierẽ p̃mo tẽptauit in q̃ min⁹ q̃ʒ in viro ra
tionẽ vigere notauit. Sʒ di. q̃s fuit mod⁹ tẽ-
ptatiõis. Rñdet mgr̃ vbi ſupra. Stans corã
femina hoſtꝭ ſupbꝰ. in ṽba nõ audet pſuaſio
nis exire metuẽs dep̃hendi. ſʒ ſub interrogati
one eã aggredit̃. vt ex r̃ſione colligeret q̃liter
in malicia ꝓcedere poſſet di. Cur pcepit vob
dẽ. Cui r̃ndit mlr̃. ne forte moriamur: ⁊ cũ du
bitauit ab affirmãte receſſit ⁊ negãti appropi
quauit. Sʒ d. q̃re mlr̃ nõ horruit ſerpentem.
Rñdet mgr̃ in. ij. q: nouerat eũ eſſe creatum a
deo: ⁊ etiã loquẽdi officiũ a deo accepiſſe puta
uit. Sʒ d. q̃re ſerpẽtes plus mouent̃ carmini
bus q̃ʒ aliud gen⁹ aïaliũ. Rñdet Aug⁹. ſuper
Geñ. Hoc eñ nõ pua teſtificatio eſt naturã
p̃mitus hũanã ſeductã eſſe ſerpentꝭ colloq̃o.
ſed di. q̃ fiat ṽtute diabolica volũtate diuia p
mittente. vñ di. Gaudet eñ demões hanc ſi-
bi ptãtem dari. vt ad intentionẽ hoïm ſerpen
tes moueãt vt q̃liber mõ fulciant̃ ad p̃mi facti
memoriã. Itẽ Joſeph⁹ di. q̃ p̃mo ſup pedes
ambulauit. ſʒ poſt pctm̃ ade de⁹ pedes abſtu
lit. vt ptʒ Geñ. iij. Maledict⁹ es inter oĩa
aniantia ⁊ beſtias terre. ſup pect⁹ tuũ gradie-
ris. ⁊ terrã comedes. qð vtiq̃ʒ non eſſʒ maledi
ctio ſi nõ habuiſſet pedes Sʒ Aug. ſup Ge
neſ. dicit. Serpens i natura ſua nõ fecerat. ſʒ
diabolus p illũ ⁊ i illo fuit opat⁹. Qð g̃ de ſer
pente d: ad eũ q̃ p ſerpentẽ opat⁹ eſt refert̃. Itẽ
tercia cã partialꝭ ipi⁹ mortꝭ ẽ ſtulticia feminee
curioſitatis. de q̃ Geñ. iij. Vidit mlr̃ q̃ bonuʒ
eſſet lignũ ad veſcendũ ⁊ pulcꝫ oculꝭ aſpectu-
q̃ʒ delectabile. ⁊ tulit de fructu illi⁹ et comedit.
O fidelꝭ aĩa vide ꝓgreſſuʒ h⁹ mlieris vſq̃ʒ ad
pditionẽ. vidit. ſ. iã rõne excecata a diabolo il
lecta. lignũ ad veſcẽdũ bonũ. ſ. cupiditate ve-
nenata. pulcruʒ oculꝭ. ſ. curioſitate fatuata. tu-
lit de fructu temeritate phibita. comedit. ſ. im-
pietate ↄſũmata. vt impleret̃ illud Ecci. xxv.
A mliere initiũ factũ eſt pc̃ti. de q̃ Origenes.
Mulier arma diaboli. initium pc̃ti. expulſio
paradiſi. H Sʒ d. quõ mlr̃ ad h̃ pueneрat. Rñdet Aug. in li. cur de⁹ hõ. c. ij. Cũʒ ſer-
pens ſibilat ⁊ laudes pomi vetiti referat. mu
lierq̃ʒ de pomo nõdũ illicite cogitauerat. aureſ
apponit libẽter audit. oc̃los leuat. fructũq̃ʒ vi
dit. accipiẽs guſtauit. inde mors nomen acce
pit. q: p morſuʒ mors momordit totũ genus
hũanũ Vñ canit eccl'ia. ⁊ ſunt ṽba ſcti Amb.
Pomi noxialꝭ morſu in mortẽ corruit. Itẽ q̃r
ta cã ptialis eſt cupida delectatio virilꝭ aſcẽſio
nis. de q̃ Geñ. iij. Mulier comedit ⁊ dedit vi
ro ſuo. O mlr̃ data in adiutoriũ facta ẽ mortꝭ
excidiũ. Vñ Aug. in ſer. de adã di. Qð diabo
lus p ſe nõ potuit p mlierẽ effecit. p vxorẽ ade
incepit interitũ q̃ data eſt ei i auxiliuʒ. Adam
plus mlierꝭ gladio q̃ʒ hoſtili vulnerat̃. mlr̃ in
fecta ẽ ⁊ infecit. decepta ẽ ⁊ decepit. O q̃ʒ pluref
hodie decipiunt̃ p mlieres. puer. vij. Mltos
vulneratoſ deiecit: ⁊ fortiſſimi quiq̃ʒ interfecti
ſunt ab ea. vt ſamſon. ſalomon. ⁊ h̃ p̃r nr̃ adaʒ
De q̃ di. Strabo. Adã inexcuſabilꝭ oñdit̃. q:
potuit ex deliberatiõe dolũ in lingua mulierꝭ
aduertere. ſʒ ex q̃ nõ fecit. iõ p adã mors i oẽs
hoïes ptrãſijt. de q̃ Aug. in enchiridion. Ade
pctm̃ viciat totũ gen⁹ hũanũ. Nã di. ſ. Tho.
p̃ma. ſcd̃e. q. lxxxi. ar. v. Originale pctm̃ i oẽs
hoïes nõ ptrãſiſſet ſi vir ñ peccaſſet. ⁊ ſic mors
corpalis oĩũ hʒ a q̃ttuor cauſ ptialibꝰ ſilꝭ cõ-
currẽtibus: ſignãter ⁊ maxime ex ↄſenſu Ade
De q̃ Ro. v. Sicut p vnũ hoïeʒ pctm̃ in hũc
mũdũ intrauit: ⁊ p pctm̃ mors. ita in oẽs ho-
mines mors ptrãſijt. i. Cor. xv. In adaʒ oẽs
moriunt̃. Iſta mors eſt q̃uis ⁊ amara pctõri-
bus et iniuſtꝭ. Ecci. xli. O mors q̃ʒ amara eſt
mẽoria tua homini pacẽ hñti i ſubſtãtijs ſuiſ
Sʒ ecõtra iuſtꝭ eſt delectabilꝭ. vt ibideʒ d:. O
mors bonũ eſt iudiciũ tuũ homini indigenti.
paupi ⁊ iuſto. Talꝭ mors ẽ meditãda. q: facit
ↄtẽnere mũdũ ⁊ ea q̃ mũdi ſunt. Vñ Hiero.
Facile ↄtẽnit oĩa q̃ ſe ſemp cogitat moriturũ
Iteʒ facit oĩe pctm̃ vitare. Ecci. vij. In oĩb⁹
opibꝰ tuis mẽorare nouiſſima tua. ⁊ ineternũ
nõ peccabis. Sepulcrũ hui⁹ mortꝭ eſt terra.
q̃ttuor portitores ſunt q̃ttuor elemẽta. q̃ duʒ
diſcordãt in q̃litatibꝰ ſuis hõ morit̃ morte na
turali. q: dicit Phus. vita ↄſiſtit in calido et
hũido. intellige moderatꝭ. dũ aũt vnũ illoruʒ
ſupabũdat vl' deficit. tũc mors corpalis adeſt
D Scd̃a eſt mors aïe. ⁊ illa fit p pecca
tũ mortale. Ezech. xviij. Aĩa q̃ peccauerit ipa
moriet̃. Sicut eñ mors corpis eſt ſepatio aïe
a corpe. ſic mors aïe eſt ſepatio anime a deo.
Sap. xvi. Hõ p maliciã occidit aĩaʒ ſuã. Di
cit eñ btũs Gre. in. iiij. mora. Multi ſunt q̃
viuũt corpalr̃ ⁊ mortui ſunt ſpũalr̃ i aĩa corã
deo. ſicut ei abſente aĩa corp⁹ mortuũ eſt: ſic et
abſente diuia gr̃a aĩa mortua ẽ. Per defunctũ
illũ ſignificat̃ q̃libet pctõr mortuus in peccatꝭ

mortalib9.vt ait beat9 Gre.vbi ſupra. vbi lo/
quit̃ de q̃ttuo: mortuis.q̃ꝝ tres ſuſcitauit do
min9.q̃rtū aūt nō. Prim9 fuit puella: de qua
Mat.ix.quā chriſt9 ſuſcitauit in lectulo eiuſ
ſine labore magno niſi apphendēs manū eiuſ
⁊ dixit. Puella tibi dico ſurge: ⁊ ſtati ſurrexit.
Scḋs fuit adoleſcens ħ quē dñs maiori dif
ficultate ſuſcitauit. vt p̃z in lr̃a. quia miſerico:
dia mot9 acceſſit ⁊c̃. Tercius fuit lazar9 q̃dri/
duanus in ſepulcro fetid9: quē cū magna dif
ficultate ſuſcitauit Joh.xi.q: in ſpū̃ ſe pturba
uit: ingemuit.q̃ſiuit vbi poſit9 eſſet: ⁊ voce ma
gna clamauit. Lazare veni foras. Quart9 fu
it p̃rvm9 adoleſcētis. vt habet̃ Mat.viij.qui
ait ad ieſum. Dñe pmitte me p̄mū ire ſepelire
patrē meū. Jeſus aūt ait illi. Seq̃re me. ⁊ di/
mitte mortuos ſepelire mortuos ſuoſ. Jſta ex
ponit Gre.in.iiij.mora.di. Quattuo: ſūt mo
di peccādi. Prim9 eſt internus p ꝯſenſuꝫ vo/
luntatſ.q̄n hō ꝯſentit mortali q̃dcūq: ſit: ſiue
ſupbia ſiue luxuria ⁊c̃. ⁊ ſic interius aīa mori
tur corā deo. Scḋs modus q̄n iā ꝯſenſus pec
cati pficit̃ actu: ⁊ tūc hō morit̃ maniſeſte. ⁊ q̄ſi
iā extra ciuitatē portat̃. q: qḋ abſconditū erat
in corde ſoli deo notū: iā maniſeſto ope ppetra
tur: ⁊ tanto ḡui9 eſt q̄nto maniſeſti9 plib9 pro
pter ſcandalū. Terci9 modus peccādi ſit: cuꝫ
ppter frequenteꝫ reiterationē vicioꝝ pc̄ta du
cunt̃ in ꝯſuetudinē. ⁊ ſic anim9 mortuus q̄ſi
in ſepulcro vicioꝝ ſepelit̃: ⁊ q̄ñ pc̄ta duxit in cō
ſuetudineꝫ tot vinculis ſe aſtrinxit. ita q9 eua/
dere nō pōt: q̄uis aliq̄n libēter vellet. Quar/
tus mod9 peccādi eſt defenſio pctōꝝ.q̄n pctōr
venit in pfunditatē vicioꝝ. ⁊ tūc placet ſibi vi
ta ſua ⁊ defendit etiā vicia. ⁊ ħ eſt piculoſū ge/
nus pctōꝝ.q: nō vult corrigi. ⁊ inducit obſti
nationē cordis ⁊ frequēter finalē impenitētiā.
⁊ ſic erit ḡuiſſimū pc̄m in ſpūm ſc̄m inſana/
bile. Nā q̄ peccāt trib9 p̄mis modis pñt ſuſci
tari a dño p grām. Primi qui peccāt ſoluꝫ in
ꝯſcīa ſua corā deo p ꝯſenſuꝫ mali ⁊ pueſaſ co
gitatiōes faciliter ſuſcitant̃ in domo ꝯſciētie.
ſicut puella. Nā deus apphendit manū bone
volūtatis: ⁊ ſuſcitat eos in ſecreto cordis ſicut
in ſecreto peccauerūt. Scḋi q̄ peccāt maīfeſte
difficilius ſuſcitant̃. q: ppinq̄ores ſunt corru
ptioni eterne dānatiōis: ⁊ iā extra ciuitatē por
tant̃ circa q̄s maior difficultas requirit̃ vt de9
p grām eos reſuſcitet. J Pro q̄ ſciēduꝫ
q̄ttuo: ſunt vicia q̄ſi q̄ttuo: portitores q̄ ma/
niſeſte peccātes portāt extra ciuitatē fidelium
chriſti ⁊ meritoꝝ ſctōꝝ ad ſepulcrū difformi
tatis pc̄ti. de q̄ ſepulcro Mat.xxiij. Ve vobiſ

q̄ ſil'es eſtis ſepulcr̄ dealbatis q̄ foris' appar̄
hoīb9 ſpecioſa. intus ṽo plena ſūt oſſib9 mor/
tuoꝝ ⁊ omī ſpurcicia. ſic ⁊ vos in pc̄to morta
li exiſtētes foris apparet̃ hoīb9 iuſti. int9 aūt
pleni eſtis ypocriſi et iniquitate. Prim9 por/
titor eſt pctōꝝ cōmiſſio in ope. nā melius eſt
⁊ leuius vt dicit Jſido. de ſum. bo. lib. ij. vicio
cauere q̄ꝫ emēdare. Nā q̄t vicia hō cōmittit
tot facit paſſus ad infernū. Juxta illud ps̄. ix
Cōuertant̃ pctōres in infernū oīes genteſ q̄
obliuiſcunt̃ deū. Jḋo ḋr in Eccl'iaſtico. Noli
facere mala ⁊ ñ te apphendēt. Nā pc̄ta facere
eſt a ſūmo et eterno bono recedere ⁊ appropin
quare inferno. Scḋs portito: eſt pc̄ti defen/
ſio. ſicut eua fecit ⁊ adam. q̄ req̄ſita: cur come/
diſſet de pomo vetito: dixit. ſerpens decepit me
⁊ adam req̄ſitus cur comediſſet. r̄ndit. mulier
quam dediſti mihi dedit mihi. ⁊ ſic arguebāt
aduerſus dñm ſe excuſantes. Jō ps̄. cxl. Nō
declines co: meū ad excuſandas excuſatiōes i
peccatis. Dicit em̄ Aug. Qui ſe excuſat hunc
deus accuſat. Silr̄ glo. ſup ps̄. lxix. Malum
eſt peccare: peius pſeuerare: pnicioſuꝫ defende
re. Nā ſc̄m Ariſto. ij. polinco. Seuiſſima ē in
iuſticia hñs arma. Nā glo. ps̄. di. Viciū ex
cuſatiōis eſt magnū. q: cornua erigit. in alte/
rū torquēs pc̄m. Terci9 portito: eſt i alijs p
ſuaſio. gaudent em̄ pueſi hr̄e ſocios in mal.
iō alios incitant vt ipi nō ſoli videant̃ mali et
deſpiciant̃ ab alijs Jō pſuadent alijs mala fa
cere. Vñ Prouer. i. Fili mi ſi te lactauerit pec/
catores ne acq̃eſcas eis. ſ. cū tibi pſuaſerit ma/
la. Si dixerint: veni nobiſcū inſidiemur ſan
guini. abſcondam9 tendiculas ꝯtra inſonteꝫ
fruſtra. oēm pcioſaꝫ ſubam repiem9 ⁊c̃. Mar
ſupiū vnū ſit oīm nr̄m. fili mi ne ambules cū
eis. phibe pedem tuū a ſemitis eoꝝ. pedes em̄
eorū ad malū currūt. Quart9 portito: eſt glo
riatio. Prouer. ij. Letant̃ cū malefecerint: ⁊ ex
ultant in reb9 peſſimis. tales duplicant pc̄m
Vñ poeta. Duplicit'er peccat q̄ ſe de crimine ia/
ctat. Nā dicit ſan. Tho. pte. iij. Vnuſq̄ſq: te/
netur ꝯteri p pc̄tis cū mēorat̃ ſe peccaſſe mor/
taliter. ⁊ ſic iſti p̄mo peccāt in actione peccati.
Scḋo renouāt pc̄m in gloriatiōe. ⁊ nō dolēt
De q̄b9 Ps̄. li. Quid gliaris in malicia q̄ po
tens es in iniq̄tate. K Jtē ſunt alia quat
tuo: vicia q̄ q̄ſi q̄ttuo: portitores mortuos i
pc̄tis p maniſeſtā ppetrationē viciorū q̄tidie
portant ad eternā corruptionē. Primū eſt pu
do: ꝯfitendi ppetrata pc̄ta: q̄ pctōres accu/
mulant ſibi plura vicia ⁊ turpia: ⁊ cōſiderant
turpitudinē ⁊ inhūanitatē eoꝝ pctōꝝ. ⁊ tunc

vereciidant̃ ꝯfiteri talia enormia vicia. ⁊ ſic
ꝑmanẽt i morte pctõꝝ ⁊ portant̃ ad corrupti/
onẽ eterne dãnatiõis. Sꝫ hic eſt peſſim⁹ pu/
dor ꝓueniẽs ex inſtinctu diabolico. ꝓus cũ ñ
verecũdati ſunt praua ⁊ turpia agere in cõſpe
ctu dei ⁊ angeloꝝ ei⁹. ⁊ etiã mĩtotiẽs in conſpe
ctu mltoꝝ hoĩm. iã verecũdant̃ ꝯfiteri coram
vno hoĩe ⁊ ſĩli eis in natura: ⁊ tales nõ perpen
dũt vtilitatẽ verecũdie ꝯfeſſiõis. Nã verecũ/
dia vt dicit mgr̃ in. iiij. de pñia inducit gl'iaꝫ.
q2 maꝑa eſt ps pñie. nã releuat lapſoſ ad cele
ſtes ſedes. ħ nõ ꝑpendũt ipi. timẽt ꝯfundi co/
rã vno hoĩe ⁊ nõ timent ꝯfundi corã deo ⁊ an
gel' ⁊ ſanctis ei⁹ ⁊ vniuerſo mũdo in iudicio qñ
eoꝝ vicia manifeſta erũt oĩbꝫ hoĩbꝫ. Scdm
viciũ portans mortuos pctõres ad ſepulcruꝫ
eterne corruptiõis eſt timor aggrediẽdi opera
pñie. Heu iſte portitor multos portat ad eter
nã dãnationẽ ⁊ corruptionẽ. q̃ poſtq̃ꝫ ꝑpetra/
uerũt innũerabilia pcta ⁊ inebriauerũt ſe vo/
luptate carnis: ⁊ nutrierũt corpa ſua delicate
ſm ꝯcupiſcentiã eoꝝ ex auditu eterne dulce/
dinis ⁊ celeſtiũ gaudioꝝ q̃ naturalr̃ deſiderat
etiã oĩs hõ: cupiũt ꝯſequi illas celeſtes volu/
ptates ⁊ incitant̃ ad pñiam. ſꝫ obuiat eis ille
malus timor aggrediẽdi ardua opa pñie ⁊ a/
gendi dignos fruct⁹ pñie. ⁊ ſic retrahunt̃ a ꝓ
poſito ſancto ⁊ ꝑmanẽt ĩ viciis. talis dr̃ remiſ
ſa ꝯuerſio q̃ multos ſeduxit. vt dicit Iſido. de
ſum. bo. Et eſt vitãda a ṽe penitẽtibꝫ. De tali
bus ſcribit̃ Job. vi. Qui timẽt pruinã irruet
ſup eos nix. ħ exponit Grego. di. Pruina in
ferius geleſcit. nix de ſupius cadit. q̃d per prui
nã ꝯuenienti⁹ intelligit̃ q̃ꝫ tpalis pena cuiuſ/
cũq̃ꝫ modi ſit. q̃d ꝑ niuẽ niſi pena eternalis q̃
a deo eterno iudice infligit̃ dãnatis. ꝯgrue er
go ſequit̃: qui timẽt pruinã. i. tpalem penã in
vera pñia. ⁊ ideo nõ penitẽt. irruet ſup eoſ nix
ſcꝫ eterne dãnatiõis in futuro. dicente eterno
iudice. Ite maledicti in ignẽ eternũ. Qđ am/
pli⁹ declarat bt̃. Grego. ibidẽ. Predicator libe
ter defenderet veritatẽ. ſꝫ trepidat timẽdo pe/
nã tpalem tyrãnoꝝ. vl' ꝑſecutiõnẽ vl' inimici/
ciã pati vel ꝑdere lucrũ tpale. Sic diues vel/
let libenter impartiri paupibꝫ largas elemoſy
nas: ſed timet ſibi deficere. iõ tenet. ſilr̃ luxurio
ſus libenter deſiſteret a turpitudie: ſꝫ timet ca
rere voluptate ⁊ pati tẽptatiões carnis. Sic
auar⁹ libenter ageret pñiam. ſꝫ timet reſtitue/
re iniuſte ablata. ſic ⁊ aliqñ ſupbꝫ ſi ageret pe/
nitentiã ſe humiliãdo: timet ne deſpiciat̃ ſiue
ꝓ vili habeat̃. ⁊ ſic arguẽdo de oĩbꝫ pctõribꝫ ⁊
de ſingulis gdibꝫ pctõꝝ: qui timent incurrere

tpalem penã ſi agerẽt pñiam. ſꝫ ꝑmanẽt in pec
catis. Iõ ſup eos veniet pena ſempiterna.
L Terciũ qđ multos detinet in pctis ⁊ por
tat ad eternã corruptionẽ: ẽ falſa ſpes. Et hec
eſt triplex. Prima eſt longe vite q̃ ꝓmittit pec
cantibꝫ ſpaciũ longe vite. ⁊ iõ eo liberi⁹ peccãt
cogitantes intra ſe inaniter dicẽtes. adhuc tẽ/
pus ſufficiẽs penitendi erit cũ ſeneſcem⁹. ⁊ di
cunt illud Sap. ij. Venite fruamur bonis q̃
ſunt ⁊ vtamur creatura tanq̃ꝫ in iuuẽtute cele
riter. ſequit̃. coronem⁹ nos roſiſ ⁊c̃. In ħ intel
ligitur maꝑa voluptas carnis ⁊ delicie huiuſ
vite in q̃bus iuuenes delectant̃. ſed de talibꝫ q̃
ꝓmittũt ſibi longũ tps viuẽdi: dicit ſcriptu/
ra. i. Theſſa. v. Dies dñi ſicut fur in nocte ita
veniet. ⁊ Oroſius ſup pš. Cũ ꝓmittũt ſibi lõ
ga ſpacia viuẽdi. ⁊ qñ min⁹ putãt rapiunt̃ ad
eterna ſupplicia morte ſubitanea. ⁊ Auguſti.
Heu infelix mors homĩes millemodiſ rapit.
cũ eſtimãt ſe adhuc longe viuere moriunt̃: et
perit oĩs ſpes eoꝝ. Scđa falſa ſpes q̃ mltos
portat ad eternã dãnationẽ: eſt fallax ſpes di/
uitiarũ hui⁹ mũdi q̃ ꝓmittit diuitias mltas
⁊ abundantiã tpaliũ: ſed audiãt infelices ta/
les ṽbũ lamẽtabile ex ore ṽitatis. Mat. xvi.
Quid em̃ ꝓdeſt homini ſi mũdũ vniuerſum
lucret̃. aĩe ṽo ſue detrimẽtũ patiat̃. aut quam
dabit hõ cõmutationẽ ꝓ aĩa ſua. Tercia ſpes
falſa ꝓmittit veniã circa finẽ vite accipe cũ la
trone. iõ tales ꝑſumptuoſe peccãt ſup mĩſicor
diã dei. dicẽtes. de⁹ miſericors eſt. q̃cũq̃ꝫ hora
pctõr ingemuerit: dimittet ei oĩa pcta. Cõtra
tales ſcribit̃ Ecci. v. De ꝓpiciatu pctõrũ noli
eſſe ſine metu. neq̃ꝫ adiicias pctm̃ ſup peccatũ
⁊ ne dicas. miſeratio dñi magna eſt. multitu/
dinis pctõꝝ meoꝝ miſerebit̃. miſericordia em̃
⁊ ira ab illo cito ꝓximant. ⁊ in pctõres reſpicit
ira illius. nõ tardes ꝯuerti ad dñm: ⁊ ne diffe
ras de die in diẽ. ſubito em̃ veniet ira illi⁹. ⁊ in
tpe vindicte diſꝑdet te. Quartũ viciũ qđ ml'
tos portat ad eternã dãnationẽ eſt denegatio
venie. Cũ em̃ pctõres inſtigãte diabolo pau/
latim labunt̃ de vno pcto in aliud: donec ve/
niant in ꝓfundũ pctõꝝ. tũc diabolus eis ꝯclu
dit viã eterne ſalutis. ſ. ſpem venie q̃ erigit la/
pſos ad celeſtes ſedes: tũc ꝑſuadet illis deſpe
rationẽ: ⁊ negat illis veniã. Et ſic ꝯcluſi pctõ/
res pñt ꝯqueri qđ ſcribit̃ in Hieremia Treñ.
iij. Ipe. ſ. diabolus ꝑſuadẽdo deſperationeꝫ et
negando pctõꝝ veniã ꝯcluſit vias meas lapi
dibꝫ quadris ſemitas meas ſubuertit. ⁊ vt di
cit̃ Job. xix. Tranſire nõ poſſum. Nam dicit
Iſido. de ſum. bo. Diabolus ħ hꝫ ĩ ſua fallaci

arte. cũ ꝑduxerit pctõꝛes ad multitudinẽ pec catoꝝ ꝓcludit illis viã ſalutꝭ eterne ꝑſuadẽdo deſperationẽ ne euadãt fauces ei⁹ ꝑ ſpeꝫ venie q̃ erigit lapſos ad celeſtes ſedes. M

Tercij moꝛtui q̃ iã ſunt in ſepulcro viciorũ ꝑ malã ↄſuetudinẽ: ⁊ q̃ iã fetẽt in ſuis nequicijs cũ magna difficultate ſuſcitant a dño ꝑ grã ſpũſſancti. ⁊ ĝ optet ꝙ ſctã mr̃ eccľia ⁊ ei⁹ fide les ꝑ talib⁹ oꝛent. ⁊ de⁹ ꝑ ſuã miſericoꝛdiã de ſup infundet illis grãm magnã ſm meſurãm viciorꝫ. vt vbi abũdauit delictũ: ibi ſupabun det ⁊ grã diuina. Quarti moꝛtui ſunt q̃ iam de fendũt culpã ⁊ gliant in nequicia ſua. ⁊ a ſtul tis iã laudant. iuxta illud pš. ix. Laudat pec catoꝛ in deſiderijs aïe ſue: ⁊ iniqu⁹ bñdicitur. vn⁹ pctõꝛ laudat aliũ. ⁊ fouet illũ in pctis ſu is. ⁊ ſic incurrũt eternã dãnationẽ. vt hr̃ in de cretꝭ: ⁊ ſunt ꝟba dñi Iſa. v. Ve q̃ dicit malũ bonũ: ⁊ bonũ malũ. ponẽtes tenebras lucẽ ⁊ lu cẽ tenebras. Sꝫ ꝙ chriſt⁹ q̃rtũ moꝛtuũ nõ ſu ſcitauit: ſꝫ dixit. ſine moꝛtuos ſepelire moꝛtu os ſuos. ⁊ tu ſequere me. h̄ exponit Gre. li. iiij ſup Job. moꝛtui moꝛtuos ſuos ſepeliũt cum pctõꝛes pctõꝛes laudãt. ⁊ fauẽt illis in nequi cia ſua: ⁊ defendũt illos ꝟbis ⁊ factis. tales ra ro ſuſcitant a dño vľ nunq̃. ſꝫ tñ nulli denegã da eſt grã ⁊ miſicoꝛdia q̃diu viuit ſup terrã. q: magna eſt miſicoꝛdia dei. vt hr̃ in decre. de pñia. ⁊ in li. iiij. ſñiaꝝ. ꝙ pñia mlt̃ꝭ modis ſub uenit hũanis lapſib⁹: etiã in extremo vite cũ lingua tacet. coꝛ tñ clamat ſi grã infunditur. ⁊ potens eſt de⁹ infundere verã pñiaꝫ cui vult ⁊ qñ vult. etiã in fine vite.

De eadẽ dñica. Sermo. CLI.

Ecce defũctus

efferebat fili⁹ vnic⁹ mr̃is ſue. ſcri bit Lu. vij. N Pro q̃ ſcien duꝫ. moꝛs ſpũalis eſt duplex. ſ. bona et mala. Moꝛs ſpũalis mala eſt ſeparatio aïe a deo. Nã ſm Aug. Sicut aïa eſt vita coꝛpis. ſic de⁹ ẽ vita aïe. Vñ Bern. Vita aïe de⁹ eſt. q̃ ſe ab eo ſepat moꝛtu⁹ eſt. Ad hanc moꝛtẽ fit ꝓgreſ ſus ad ſilitudinẽ moꝛtis coꝛpalis. nã hõ coꝛ poꝛalr̃ moꝛiẽs multas hꝫ ↄditiões. Pͥo hõ diſtempat ⁊ incipit ↄq̃ri de doloꝛe capitis: pedũ ⁊ manuũ. Spũalr̃. ſic hõ ꝑus deo ſub iectus ſtetit in iuſticia: nec ſenſit in ſe aliq̃d re tractiuũ a deo. ſed poſtq̃ꝫ temptat de pcto do let caput. i. mens hoïs aggrauat. nã licꝫ ĩ ſpũ nõ eſt aſſignare locũ: tñ caput aïe mens eſt. Nã ſm Gre. ſicut capilli capitꝭ nũc ſunt albi

nunc nigri. ſic cogitatões nũc male nũc bone in mẽte ocli duo deſignãt: intellectũ ⁊ affectũ qui ꝑus erãt in deo fixi. nũc erũt aduerſi. iuxta illud Iſa. i. Oẽ caput languidũ: ⁊ oẽ coꝛ merens. ſic ꝙ hõ temptat⁹ vicio põt dicere il lud. iiij. Reg. iiij. Caput meum doleo. imo ⁊ oïa mẽbꝛa ſpũalia. pedes. i. affect⁹. manꝰ. i. o pera ſunt languida. iuxta illud Iſa. i. A plãta pedis vſq̃ꝫ ad verticẽ nõ eſt ĩ eo ſanitas. Se cũdo hõ coꝛpalr̃ moꝛiẽs poſt diſtemparõẽ infirmat. nã nullus ĩmediate ex diſtemparõe moꝛit: niſi infirmitas inualeſcat. ⁊ h̄ fit cũ hõ ceſſat ab oï ope bono. ⁊ decidit ſub reptatõe a cib⁹ aïe. h̄ eſt ꝟbũ dei nõ ſapit ei. De q̃ pš. cvi. Omnẽ eſcã abomiata eſt aïa eoꝝ. ⁊ appꝛo pinquerũt vſq̃ꝫ ad poꝛtas moꝛtis. ita ꝙ hõ pt̄ dicere cũ pš. vi. Miſerere mei dñe qm infir m⁹ ſum. Tercio hõ cruciat. ſ. nũc a frigoꝛe te piditatꝭ ⁊ accidie. nũc a caloꝛe praue ↄcupiſcẽ tie fit cruciat⁹ in redargutiõe ↄſcie. Nã ſicut ꝟmis coꝛrodit lignũ ⁊ tinea pannũ. ſic ↄſcien tia moꝛdet hoïeꝫ: cũ a bono ope ceſſat ⁊ malũ opari intẽdit. Dicit enĩ glo. ſup pš. Nlla ma ioꝛ hoïs pena q̃ꝫ remoꝛdẽs ↄſcia. ſic ꝙ hõ per dit loq̃lã ↄfeſſiõis crimis ⁊ laudis. de q̃ Eccl. xv. Nõ eſt ſpecioſa laus ĩ oꝛe pctõꝛ. ⁊ pš. cxiij Nõ moꝛtui laudabũt te dñe. In h̄ cruciatu hõ ꝑdit intellectũ. ſ. ꝓuide cognitiõis. q: tã ꝑterita q̃ꝫ pñtia q̃ꝫ futura ignoꝛat. Vñ Eccs. ix. Moꝛtui nihil nouerũt ampli⁹ nec hñt vl tra mercedẽ. q: obliuiõi eſt tradita meoꝛia eo rũ. Idcirco hõ in temptatiõe vicioꝝ dicere de bet cum pš. xij. Illumia oclos meos ne vnq̃ꝫ obdoꝛmiã in moꝛte. nã cũ hõ ſentit ſe firmuꝫ ita ꝙ ex vicijs g̃uiter impugnat intãtũ vt to tũ coꝛp⁹ incendat ex aduſtione viciorũ. q̃diu tñ ibi ꝑſiſtit nequaq̃ꝫ moꝛit. ſꝫ neceſſariũ eſt ſi moꝛi debeat ampli⁹ ꝓcedat. Quarto hõ ago niſat. ⁊ h̄ fit cũ vict⁹ importunitate temptatio nũ nutare incipit ⁊ deliberare. q̃d velit ⁊ q̃d fa ciat. ⁊ ſic rõ ↄtra ſenſualitatẽ luctat. hec lucta tio eſt piculoſiſſima. O Quito hõ mo rit ꝑ ↄſenſuꝫ mali dãs man⁹ hoſtib⁹ cũ vinci tur ꝑ impugnationẽ vicioꝝ ꝙ ↄſentiat in pec catũ. iã ex ↄſenſu exaltat ſpũm. ⁊ ſic de⁹ qui eſt vita aïe euolat ⁊ aïam moꝛtuã derelinq̃t. vñ Leuiti. xx. Si q̃s dederit de ſemine ſuo ydolo moloch. q̃d interpꝛetat pctm̃: moꝛte moꝛiat. no tanter dicit de ſemĩe ſuo. i. de ↄſenſu. q̃ ↄſenſus ſemen ſpũs eſt. ⁊ ſi pcto dedit moꝛit. Unde Aug. ſup Gen̄. Ex ↄſenſu rea fit ↄſcia. pecca tum imputat etiã ſi factũ non ſequat. Jõ ſcri bitur Thob. iiij. Caue ne aliq̃n pcto ↄſentias

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg